

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Canon XIV. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

ARGUMENTUM.

Patronus potest præsentare filium ad Ecclesiam vacantem.

SUMMARIUM.

- 1 Patronus potest præsentare filium ad Ecclesiam vacantem, in casu, quo non emat Juspatronatus cum hac intentione, ut num. 2.

CASUS IX.

Queritur in hoc casu: An Patronus possit præsentare filium?

Et videtur respondendum negativè, quia Pater, & filius censetur una, & eadem persona *l. fin. C. de impub.*, sed Patronus non potest præsentare se ipsum, ut dicam infra. *Can. XXIX.* Ergo nec ejus

filium. Item præsentatio filii, aut nepotis est ab hoc *Can. XII.* prohibita, ergo non potest Patronus præsentare filium.

1 Contrarium tamen est de jure verius, & ita tenent *Abbas*, & *Butr. in cap. consuluit*, & in dicto *Can. XII.* ibique *Bero. num. 6. Gonzal. Roland. conf. 47. par. 86. tom. 1. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 8. art. 12.*

2 Non obstat primum objectum, quia licet pater, & filius sint una, & eadem persona fictione juris, tamen realitate sunt duæ personæ distinctæ; Nec adversatur alterum objectum; Quia præsentatio filii est prohibita à dicto *Can. XII.*, si quis emat Juspatronatus secundum se, aut Universitatem, cui est annexum Juspatronatus cum intentione præsentandi filium, aut nepotem; Secus quando quis non ita simoniacè emit Juspatronatus.

CANON XIV.

ALEXANDER III. Herforden. Episcopo, & Abb. de Forde.

EX literis Joannis Salabrien. Episcopi accepimus, quòd defuncta Persona Ecclesiæ de Laton. G. Miles, qui Villam, in qua Ecclesia sita est, à Monasterio de Vinton ad firmam tenebat, ad eandem vacantem G. Clericum prædicto Episcopo præsentavit. Postmodum Abbatissa prædicti Monasterii alium præsentavit eidem ad Ecclesiam superscriptam, quo nolente præsentatum ab ea recipere apud Cantuariensem Archiepiscopum, gravem de Episcopo deposuit quæstionem &c. Mandamus, quatenus si vobis constiterit, quòd præfato Militi præscripta Villa fuerit, non excepto Juspatronatus, ad firmam concessa, vel antequam de Juspatronatus inter Abbatissam, & Militem controversia esset suborta, præfatus G. in præscripta Ecclesia per Episcopum ad præsentationem Militis institutus fuisset, ei (dummodo aliàs sit idoneus) adjudicetis Ecclesiam; Ita quòd si Abbatissa obtineat adversus Militem, illi de temporalibus debeat respondere.

C A N O N X V.

Idem Hospitalariis.

Cum sæculum reliqueritis &c. Prohibemus nè cum ratione feudorum emptorum, aliterve acquisite, vel etiam alio modo Juspatronatus in Ecclesiis Parochialibus acquisiveritis, Episcopo Jus Parochiale minuere præsumatis.

C O M M E N T A R I U M .

EX his duobus Canonibus, quorum primus legitur in Decretalibus in ordine il 7., & secundus legitur in ordine il 13. sequentes deducuntur conclusiones.

Prima : JUSPATRONATUS ETIAM SINE CONSENSU EPISCOPI TRANSIT CUM UNIVERSITATE BONORUM, RATIONE CONTRACTUS NON GRATUITI INITI SUPER UNIVERSITATE, NISI SPECIALITER EXCIPIATUR.

Secunda : JUSPATRONATUS, QUANDO AD EXEMPTOS, ET RELIGIOSOS TRANSFERTUR, NON MINUITUR JUS EPISCOPALE IN ECCLESIA PATRONALI: Ita Innocentius, Abbas, Anania, Butrius, Berous, Barbof., Fagnan., Gonzalez hic Berous conf. 66. num. 29., Monach. super 6. Decretal. in cap. si Laicus de Jurepat. num. 6. & 7., ibique Geminian. num. 5., Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. par. 2. quest. 10. art. 3., & eodem lib., & eadem part. quest. 1. art. 2. n. 1., Lotter. de Benefic. lib. 2. quest. 9. num. 47. & seqq., Tusch. conclus. tom. 4. conclus. 612., Mantie. decis. 140. num. 2., Vivian. de Jurepatr. lib. 6. cap. 5. num. 1. & seqq., Rot. decis. 725. num. 3. coram Seraphin., & in Mediolanen. Archiepiscopat. 27. Januarii 1710. S. Quamvis coram R.P.D. Falconerio.

- 1 Ratio primæ conclusionis est, quia nomine universitatis bonorum comprehenditur etiam Juspatronatus annexum eidem Universitati; Unde translata Universitate per contractum non gratuitum, transfertur etiam Juspatronatus tanquam accessorium eidem Universitati absque labe simoniæ, dum contractus non fit super Juspatronatus, sed immediate super universitate bonorum, sicuti fieri potest contractus non gratuitus super vasis argenteis sacris, illa vendendo, aut emendo absque labe simoniæ; quia licet dicta vasa habeant annexam consecrationem, quæ est quid spirituale; Tamen contractus non fit super ipsa consecratione, sed immediate super ipsis vasis argenteis secundum se, seu super ipsa materialitate vasorum, juxta Gibalin. de simon. quest. 12. confect. 3., Gonzal. in cap. Insinuatum de simonia num. 2.
- 2 mediata super universitate bonorum, sicuti fieri potest contractus non gratuitus super vasis argenteis sacris, illa vendendo, aut emendo absque labe simoniæ; quia licet dicta vasa habeant annexam consecrationem, quæ est quid spirituale; Tamen contractus non fit super ipsa consecratione, sed immediate super ipsis vasis argenteis secundum se, seu super ipsa materialitate vasorum, juxta Gibalin. de simon. quest. 12. confect. 3., Gonzal. in cap. Insinuatum de simonia num. 2.
- 3 Ratio autem secundæ conclusionis est, quia quando Juspatronatus transfertur ad Exemptos, isti non debent habere plus juris, quam habebant illi, à quibus fuit ad eos translatum idem Juspatronatus, adeoque per hujusmodi translationem saluum, & integrum remanet jus Episcopale in Ecclesia Patronali, ut desumitur ex gloss. in d. Canon. XV. verb. Minuere.

Quoad utramque conclusionem sequentes differuntur Casus.

A R G U M E N T U M .

Juspatronatus an transeat in Conductorem ex contractu locationis inito super Universitate, cui illud sit annexum.

quid autem si locatio hujusmodi Universitatis esset ad modicum tempus n. 2., & 3.

4 Conductor ad modicum tempus non facit fructus suos, qui brevi tempore non renascuntur.

S U M M A R I U M .

- 1 Juspatronatus transfertur in Conductorem ex contractu locationis ad longum tempus Universitatis, cui est annexum,

C A S U S I.

Quidam Patronus locavit Villam, seu Castrum, cui erat annexum Juspatronatus Titio. Quæritur an ex isto contractu locationis Universitatis, cui est annexum

nexum Juspatronatus, transferatur in Titium Conductorem idem Juspatronatus?

1 Certum est, quod ex contractu locationis ad longum tempus Universitatis, cui est annexum Juspatronatus, illud transferatur in Conductorem, itaut vacante Beneficio durante tempore locationis, presentatio spectet ad Titium Conductorem, & non ad Patronum; Ratio est quia ex contractu locationis ad longum tempus Universitatis transfertur dominium utile, & possessio Universitatis locatae, ut in *cap. nulli de reb. Eccles.*, & in *Clem. 1. eodem tit., Pacion. de locat. cap. 27. num. 30.* Ergo transfertur etiam dominium utile, & possessio Jurispatronatus annexi dictae Universitati locatae, dum translato principali trasferatur etiam accessorium iuxta *Rotam decis. 31. num. 3. coram Merlin.*, & ita tenent *Innocent., Abbas, Butr., Berous, Fagnan., Barbof., hic Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. qu. 8. art. 2., Rocc. de Curt. eodem tract. verb. is, vel ipse quest. 26., Vivian. lib. 6. cap. 5. num. 26., Castrophal. oper. moral. tom. 2. tractat. 13. de Benefic. disput. 2. par. 3. num. 21.*

Quaestio esse potest in contractu locationis Universitatis, cui sit annexum Juspatronatus, ad modicum tempus, an ex isto contractu locationis ad modicum tempus trasferatur Juspatronatus in Conductorem?

2 Et videtur respondendum affirmative, quia per locationem ad modicum tempus transfertur in Conductorem commoditas rei locatae, itaut illi liceat uti, frui re conducta, & facit fructus suos juxta *Text. in l. ex conducto 16. in princip. ff. locati*, ergo transibit jus presentandi, quae est commoditas, & fructus Jurispatronatus juxta *Rot. in Salernitana Alimentorum 12. Januarii 1712. §. Ulterius coram Eminentiissimo Scotto superius impress. par. 1. Can. III. Caf. III. num. 15.*, & in hanc sententiam videtur inclinare *Barbof. hic n. 4.*

3 Contraria tamen sententia est verior, & receptior, nam *Canon. XIV.* hinc loquitur solum de locatione ad longum tempus, dum loquitur de milite Conductore Villae existente in possessione illius, per locationem autem ad modicum tempus non transfertur dominium, nec possessio, sed simplex detentatio rei locatae *l. si ut certo*

§. Si duobus ff. com. Pacion. de locat. cap. 27. num. 3. Igitur praefatus Canon non loquitur de locatione ad modicum tempus, sed solum de locatione ad longum tempus. Insuper Canon iste loquitur de contractu ad firmam, nomine autem contractus ad firmam intelligitur contractus emphytheuticus, qui est contractus ad longum tempus, *Bart. in l. 1. C. de jure emphyt. in secunda column.*, ac proinde loquitur de contractu locationis ad longum tempus, & dicit per istum, & non per locationem ad modicum tempus transferri Juspatronatus.

Praterea si per locationem ad modicum tempus transferretur Juspatronatus, sequeretur, quod non existens in possessione presentandi possit presentare, & ejus presentatio praeretur vero Patrono, nam per locationem ad modicum tempus non acquiritur possessio rei locatae, ut supra diximus, quod est contra *Text. in cap. consultationibus* de quo infra *Can. XXVI.* ergo per locationem ad modicum tempus non transfertur Juspatronatus, maxime si Patronus in Instrumento locationis Universitatis bonorum ad breve tempus expressè, & specialiter sibi reservaverit jus presentandi ad Beneficium, & ita tenent *Anan. Bero. num. 42. Fagnan. num. 11., & seqq. hic, Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quest. 8. art. 2. Rocc. de Curt. eodem tract. verb. is, vel ipse q. 26. Castren. conf. 361. num. 2. tom. 1. Mantio. de tacit. par. 1. lib. 5. tit. 3. num. 20. Pacion. de locat. cap. 23. num. 94., & cap. 11. n. 40. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 6. num. 8., Rota in Beneventana Beneficii 25. Junii 1703. §. Omissio coram R.P.D. Lancetta.*

4 Non obstat, quod in contrarium adducebatur, quia Conductor ad modicum tempus non facit fructus suos, qui brevi tempore non renascuntur *l. divorzio §. Si fundum Rocc. ubi supra num. 58.*, presentatio vero est fructus, qui brevi tempore non renascitur, quia non renascitur omni anno, sed solum in casu vacationis Beneficii; Unde Conductor ad modicum tempus non potest facere suum fructum presentationis.

ARGUMENTUM.

Juspatronatus titulo venditionis Universitatis, cui sit annexum, an transeat in Empto-

ptorem, & ex quibus probetur annexio Jurispatronatus?

S U M M A R I U M.

- 1 *Dictio Et aequè principaliter disponit.*
- 2 *Titulo venditionis Feudi, cui sit annexum jus decimandi, non transfertur hoc jus in Emptorem laicum. Et quare? Vide num. 7.*
- 3 *Si in Venditione Universitatis fiat expressio Jurispatronatus, an hoc transeat in Emptorem? Vide ibi, & num. 4.*
- 4 *Dictio Et stare potest etiam declarativè.*
- 5 *Juspatronatus titulo venditionis Universitatis, cui sit annexum transit etiam sine consensu Ordinarii in Emptorem.*
- 6 *Dummodo sit hereditarium, & ex titulo oneroso, secus si sit gentilium, aut ex mero Privilegio.*
- 8 *Patronus si vendat omnia bona, & jura, quæ habet in tali loco, an titulo hujus venditionis transeat Juspatronatus in Emptorem.*
- 9 *Et quid si vendat simpliciter omnia bona, & jura sua?*
- 10 *Vendito Palatio, an hoc transeat in Emptorem.*
- 11 *Annexio Jurispatronatus alicui Universitati probari debet concludenter ab eam allegante.*
- 12 *Ex quibus probetur hujusmodi annexio Jurispatronatus, & ex quibus excludatur, & non probetur. Vide ibi, & n. 13. usque ad 18.*
- 19 *Juspatronatus annexum Castro spectat ad Dominum Castri.*

C A S V S II.

Vendidit quidam Princeps proprium Castellum, seu Feudum cum omnibus suis juribus, pertinentiis, & jurepatronatus Beneficii A. ei annexo pretio in gentis pecuniarum summa. Quæro an ex hujusmodi contractu venditionis transeat in Emptorem dicti Castri Juspatronatus ei annexum?

Videtur respondendum *negativè*; Quoniam in hujusmodi venditione fuit dispositum de Jurepatronatus aequè principaliter, ac de Castro, cum de eo fuerit facta expressa mentio per dictionem *et*, quæ aequè principaliter disponit, juxta *Dec. cons. 89. n. 2.*, & *cons. 417. n. 1.*, & *cons. 433. n. 6.*, *Natt. cons. 573. n. 14. volum. 1.*, &

alios apud Barbof. de diction. diction. 110. nu. 9., Unde contractus hic venditionis utpote simoniacus est nullus, & incapax, ut vigore illius transferatur in emptorem Juspatronatus, juxta auctoritates superius relatas *Can. XII.*, & *XIII. Cas. VIII. num. 5.*

Immo etiam si in hoc contractu non fuisset facta expressa mentio Jurispatronatus, sed simpliciter fuisset venditum feudum cum omnibus suis Juribus, & pertinentiis, adhuc videtur non potuisse transferri in emptorem Juspatronatus, ut patet pluribus paritatibus. Etenim si quis vendat Laico feudum, cui sit annexum Jus decimandi, hoc Jus non transfertur in Emptorem. *Anan. in d. Can. XIV. num. 7. Rot. dec. 399. num. 1. par. 2. recent.* Si quis vendat omnia Jura, aut omnia Bona sua, quæ habet in Villa, aut in Castro, aut simpliciter vendat omnia Bona, & Jura, aut vendat Palatium, in qua adfit Cappella Jurispatronatus, titulo hujus venditionis non transfertur Juspatronatus. *Abb. in hoc Canon. XIV. num. 12. ibique Innocent. Anan. n. 10. Bero. nu. 57.*, & *seqq. Fagnan. n. 19.*, & *seqq. Rocch. de Curt. de jurepat. verb. Is, vel ipse quest. 23. n. 42. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. qu. 5. art. 14. n. 5.*, & *seqq.*, & *art. 17.*, & *18.* Ergo etiam si quis vendat feudum, seu Castellum, cui sit annexum Juspatronatus, etiam si non fiat expressa hujus mentio, non transeat in emptorem idem Juspatronatus. Ratio est, quia in translatione Universitatis veniunt solum ea, quæ sunt ejusdem nature, conditionis, & rationis; Cum autem Juspatronatus sit diversæ nature, & conditionis cum feudo, aut Castro, aut juribus, & actionibus, sequitur; quod in horum venditione non transferatur Juspatronatus in emptorem. *Anan. ubi supra Rot. dec. 1153. n. 4. par. 3. lib. 3. divers.*

- 3 At ut veritatem in hoc casu assequamur, procedendum est cum distinctione; Aut expressio Jurispatronatus in supradicto contractu venditionis fuit facta *coniunctivè*, adeout dictiones *et*, & *cum* stent *conjunctivè*, & aequè principaliter disponant, & tunc verè procedit, quod superius pro ratione dubitandi in contrarium afferebatur, nimirum, quod hujusmodi contractus sit simoniacus, & vigore illius non

non possit tranſire Juspatronatus in emptorem, ut docet *Butr. num. 9. Bero. nu. 5. Fagnan. n. 61.*, & *seqq. in hoc Can. XIV.*, *Felin. in cap. Quanto de judic. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. q. 5. art. 20. n. 2.*, & *seqq. Rocch. de Curt. eodem tract. verb. eis, vel ipse q. 25. n. 46. Gratian. discept. forens. 675. n. 29. Rot. dec. 710. n. 1.*, & 6. coram Pampbil.

4 Aut expressio Jurispatronatus fuit facta declarativè, ita ut supradictæ dictiones stent declarativè, ut sic stare posse, præsertim quando sunt positæ inter genus, & speciem, docent *Barbos. de diction. diction. 110. num. 27.*, & aliæ authoritates ab eo ibi relatæ *Rot. decif. 366. n. 7. par. 1. divers. 38. n. 12. par. 6. recent. nullatenus exigendo plus pretii ratione Jurispatronatus; Et tunc ex tali contractu transit in emptorem Juspatronatus, juxta Gemin. in cap. Si Laicus de jurepatr. in 6. n. 5. in fin. Lotter. de re Benefic. lib. 2. qu. 9. n. 64. Rot. dec. 399. nu. 4. & seq. par. 2. rec., & dec. 234. n. 7.*, & *seqq. cor. Ottobon.*, & *dec. 300. n. 6. coram Celso, & in Lunen. Sarzanen. Beneficiorum coram bo. me. Rondinino apud Bertachin. vot. decisiv. 47. n. 7. & seqq.*

5 Ratio est, quia sunt quædam, quæ licet per se alienari non possint, tamen transferuntur per Universitatem, & translata Universitate tum quoad dominium, tum quoad possessionem, transferuntur etiam omnia annexa, quæ sunt possedibilia per translatarium, ut docet *Text. in l. quædam ff. de acquir. rer. domin. ibi -- quædam, quæ non possunt sola alienari, per Universitatem transeunt --* Hinc Juspatronatus, licet de per se vendi, & emi non possit, nec transferri titulo venditionis principaliter initæ super ipsomet Juspatronatus in emptorem, juxta supradictos *Canones XII. & XIII.* transit tamen etiam sine consensu Ordinarii titulo venditionis Universitatis, cui sit annexum, in emptorem, & per istum est possedibile: Et ita tuentur *Abb. num. 13. Anan. num. 14. Bero. num. 5. Butr. Fagnan. Barbos. num. 5. Gonzal. in hoc Canon. XIV. Castren. cens. 261. tom. 1. num. 2. Gemin. conf. 47. num. 2. Rocch. de Curt. de jurepat. in verb. Is, vel ipse quæst. 22. & 23. num. 40. & 41. Bald. conf. 32. num. 3. volum. 1. Lambertin. eod. tract. lib. 1. par. 2. quæst. 5. art. 11. num. 3.*, & *art. 20. num. 1.*

Monach. in cap. unic. de jurepat. in 6. nu. 6. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 24. num. 125. Olea de cess. iur. tit. 3. quæst. 8. num. 26. Lotter. de re benefic. lib. 2. par. 9. num. 47. Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 1. nu. 3. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. num. 10. Barbos. de potestat. Episcop. par. 3. alleg. 71. num. 33. & seqq. Covarr. var. resolut. lib. 1. cap. 13. num. 3. Rot. decif. 399. num. 3. par. 2. recent. decif. 363. num. 8. coram Pampbilio, & in Mediolanen. Præposituræ 3. Martii 1704. coram R. P. D. Ansaldo superius impress. Par. Prima Can. Quinto Caf. Tertio num. 36.

6 Quod tamen intelligendum venit de Juspatronatus ex titulo oneroso, & hæreditario, non verò de Juspatronatus ex mero privilegio, aut gentilitio; quia Juspatronatus ex mero privilegio personali, aut gentilitio, quod transfertur jure sanguinis, non transit cum universitate bonorum titulo non gratuito in extraneos existentibus eis de sanguine, *Gemin. conf. 32. num. 3. Bald. conf. 373. nu. 4. in fin. lib. 1. Rota decif. 154. num. 18. post Vivian. de jurepat., & decif. 267. num. 6. par. 6. recent., & in Fossanen. jurispatronatus 14. Decembris 1703. §. Postea coram clar. mem. Card. Caprara, & in Tridentina jurispatronatus 26. Martii 1703. §. Respectu coram Eminentiss. Scotto.*

7 Respondendo nunc ad paritates in contrarium deductas. Magna est disparitas inter jus decimandi, & juspatronatus, jus namque decimandi non est possedibile per Laicum, juxta *Text. in cap. prohibemus de decim. Rota in Barbinonen. Decimarum 27. Junii 1704. §. De injustitia coram Muto, secus Juspatronatus, quod competere potest non solum Ecclesiasticis, sed etiam Laicis, & fœminis. Ad hoc autem, ut translata Universitate, transferantur omnia eidem annexa, requiritur, quod hæc sint possedibilia per Translatarium, ut docet *Anan. in hoc Can. XIV. num. 7.* Unde non mirum si titulo venditionis Universitatis, cui sit annexum jus decimandi, hoc non transferatur in Laicum emptorem, transferatur verò eodem titulo Juspatronatus.*

8 Examinando verò alias paritates deductas ex contractibus venditionis diversimodè ut supra conceptis, quod attinet ad primum contractum, quo Patronus vendat

vendat omnia bona sua, quæ habet in Villa, aut in Castro, quod vigore illius non transfertur in emptorem Juspatronatus procedit si inter illa bona, quæ Patronatus habet in tali Villa, aut in tali Castro non adfit aliqua Universitas, cui adhæreat Juspatronatus, ea ratione, quia Juspatronatus ad hoc ut transeat in emptorem titulo venditionis, requiritur, quod Universitas vendita sit realis, & non verbalis. Si autem inter illa bona non adfit ulla Universitas, cui adhæreat Juspatronatus, sub nomine venditionis omnium bonorum in tali loco venit Universitas verbalis, & non realis, quæ resolvitur in particularem, ac si diceretur, vendo tibi hoc, vel illud bonum, adeoque si inter illa bona non adfit huiusmodi universitas, titulo eorum venditionis non transfertur in emptorem Juspatronatus. Non verò procedit casu quo inter illa bona adfit Universitas, cui accessoriè adhæreat Juspatronatus, quia tunc titulo venditionis omnium bonorum, quæ Patronatus habet in tali Villa, aut Castro, transfertur in emptorem Juspatronatus, juxta *Abb. num. 12. Anan. num. 10. Innocent. Bero. num. 57. Fagnan. in hoc Can. XIV. n. 24. & seq. Rocch. de Curt. de jurepat. verb. is, vel ipse quæst. 23. nu. 4. versic. ex prædicta conclus. Lambertin. cod. tract. lib. 1. par. 2. quæst. 5. art. 13. Tusch. conclus. jur. 612. n. 19. & seq. lit. I.*

9 Quoad alium contractum, quo Patronus vendat simpliciter omnia bona, & jura sua, non est absolutè verum, quod illius vigore non transeat Juspatronatus in emptorem; quoniam aut in venditione omnium bonorum, jurium, & actionum verbis generalibus, & universalibus facta non adfit nisi Juspatronatus, vel non comprehendatur aliquid cui verè sit annexum Juspatronatus, ex. gr. Villa, Castrum &c. Et tunc verum est, quod si Patronus vendat omnia bona, aut jura titulo hujus venditionis non transferatur Juspatronatus in emptorem, juxta *Innocent. Butr. Anan. Abb. in hoc Can. XIV. Bald. conf. 335. num. 4. lib. 1. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quæst. 5. art. 14. Rot. decis. 70, num. 1. & 14. par. 12. rec.* Aut in dicta venditione verbis generalibus concepta adest aliquid, cui adhæreat Juspatronatus, & tunc falsum est, quod titulo hujus

venditionis non transferatur Juspatronatus. *Dec. conf. 127. Fagnan. ubi supra n. 47. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. num. 12. Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 1. num. 4. & seqq.*

10 Denique quoad paritatem desumptam ex venditione Palatii, in quo adfit Cappella Jurispatronatus, respondeo titulo hujusmodi venditionis non transire Juspatronatus, si Cappella, seu Ecclesia sit publica, & habeat aditum publicum pro omnibus, ubi publicè celebrentur functiones Ecclesiasticæ, & nulli impeditur ingressus, quia in hoc casu Cappella, seu Ecclesia, & Juspatronatus non essent annexa Palatio; secus si Cappella non sit publica, sed solum sit constructa pro servitio habitantium in Palatio, tunc enim etiam cum venditione Palatii transit Juspatronatus, quia Cappella, & Juspatronatus dicuntur annexa Palatio, ut benè distinguit *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quæst. 5. art. 18. n. 3. Covarr. var. resol. lib. 1. c. 13. num. 3.*

Patet igitur ex his omnibus, quod ad hoc, ut Juspatronatus transeat in emptorem titulo venditionis Universitatis, requiritur, quod sit annexum Universitati venditæ, quæ annexio probari debet concludenter ab eam allegante, etiam si Beneficium situm sit intrà Universitatem, seu Castrum, aliàs non daretur huiusmodi transitus, juxta *Lotter. de re benefic. lib. 2. qu. 9. num. 54. Card. de Luc. de jurepatron. disc. 5. num. 12. Vivian. eodem tract. lib. 4. cap. 1. num. 11. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 71. num. 33. & seqq., & de jur. Eccles. univers. par. 2. lib. 3. cap. 12. num. 240. Rot. decis. 70. num. 9. par. 12. recent. & decis. 885. num. 11. coram Emerix jun. & decis. 621. num. 3. coram Duno. & decis. 493. num. 9. coram Cerr., & in Quessen. jurispatronatus apud Mans. post consult. 317. §. Non obstat, & in Compostellana Parochialis de Pardenon 2. Julii 1710. §. Primogeniali coram R.P.D. Falconerio, & in Viterbien. Cappellania 15. Martii 1717. §. Prout etiam coram R.P.D. Lancetta.*

12 Ex quibus autem probetur huiusmodi annexio, respondeo probari ex situatione Ecclesiæ intrà Universitatem, ex. gr. intrà mœnia Castri, sed ex hac situatione non probatur concludenter dicta annexio, quia sola situatio Ecclesiæ, aut Beneficii

in aliquo Castro non facit ejus Dominum Ecclesiæ Patronum, juxta *Rot. decis. 885. num. 10. coram Emerix jun.*, sed solum probatur præsumptivè, quia ex dicta situatione Ecclesiæ præsumitur Juspatronatus annexum ipsi Castro, *Lotter. de re benef. lib. 2. dicta quest. 9. num. 58. Rot. decis. 697. num. 3. par. 1. rec.* Sicuti non probatur concludenter, quòd Juspatronatus sit annexum, ex eo, quia ipsum, sive Ecclesia, aut Beneficium Patronale existat extra Castrum, quia Juspatronatus etiam si existat extra Castrum potest spectare ad Dominum Castri, & esse illi annexum, *Rot. in Hypporegien. jurispatronat. 16. Junii 1714. §. Nec quicquam coram Caffarello.*

13 Ex dotatione Beneficii de bonis Castri, *Rot. decis. 46. par. 9. Mantiff. ad Card. de Luc. super mater. de jurepat. decis. 1. ex num. 11., & seqq.*, & ex præsentationibus factis ab eo tantum, qui fuit pro tempore Dominus Castri, *Rot. in Mediolanen. Prapostura 3. Martii 1704. coram R. P. D. Ansaldo, in Hypporegien. jurispatronatus 16. Junii 1704. §. Quicquam coram Caffarello*: Ex divisione exercitii Jurispatronatus facta consecutivè ad divisionem Castri inter plures Condominos, *Lotter. de re benef. dicta quest. 9. num. 58. Rota decis. 698. num. 4., & 5. coram Emerix Jun. in Mediolanen. Prapostura 3. Martii 1704. coram R. P. D. Ansaldo superius impress. Part. I. Can. V. Cas. III. num. 34. 35., & 38.* Ex publica voce, & fama, quòd Juspatronatus semper uti de pertinentiis Castri habitum, & tentum fuit, *Rot. dec. 314. num. 3. par. 4. tom. 1. recent. ex observantia Rota decis. 493. num. 17. coram Cerro, & decis. 19. num. 7. par. 18., & decis. 662. num. 18. par. 19. tom. 2. recent.* Ex Instrumento foundationis, cujus verba sunt unicè attendenda juxta *Lotter. de re Benef. dicto lib. 2. quest. 9. num. 56., & seqq. Pacion. de locat., & conduct. cap. 11. num. 48.* Ex reservatione Jurispatronatus facta in venditione Castri, nimirum, quòd Castrum fuerit venditum sub ea conditione, quòd non transferatur Juspatronatus in emptorem; ex sententiis Ordinariorum, & ex aliis, quæ legi possunt in Reatina Jurispatronatus hic immediatè impressa.

14 E contra ex quibus excludatur, aut non probetur eadem annexio Jurispatronatus

Pars II.

Castro, censeo illam saltè præsumptivè excludi, si dotatio Beneficii non fuerit facta de bonis Castri, sed de aliis bonis *Anton. de Marin. resol. jur. lib. 1. cap. 221. num. 8., & seqq. Genuens. in practicab. Eccles. quest. 350. per totam Rot. decis. 299. num. 10. par. 16., & decis. 662. num. 19. par. 19. tom. 2. recent., & in Compostellana Parochialis de Pandenoa 2. Julii 1710. §. Quæ sanè coram R. P. D. Falconerio*. Si reservatio Jurispatronatus fuerit facta à Fundatore favore suorum hæredum, & successorum, nulla facta mentione Castri *Abb. conf. 93. num. 1. in fine, Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 9. num. 57., Pacion. de locat., & conduct. cap. 11. num. 48. Rot. decis. 885. coram Emerix Jun.* Aut facta mentione Castri, sed solum demonstrativè, & non taxativè, nimirum si reservatio fuisset facta à Fundatore favore suorum successorum hæreditantium Castrum. *Rot. decis. 150. sub n. 5., & seq. coram Mantico, & decis. 218. num. 3., & 16. post Torr. de pact. futur. success., & decis. 301. n. 22. & seqq. par. 10. recent.* Aut gratia majoris honorificentia, *Card. de Luc. disc. 2. num. 4., & seq. de jurepat. Rot. decis. 53. num. 4. par. 1. rec.* Non probari verò eandem annexionem ex eo, quòd Fundator in Instrumento foundationis Beneficii enunciaverit se esse Dominum Castri, nisi exprimat se dotare, aut fundare tamquam Dominum Castri, quia hujusmodi enunciativa dicitur stare demonstrativè ad designandam prærogativam ejusdem Fundatoris, non verò taxativè, nec probari ex aliis conjecturis, de quibus *Rota in Viterbien. Cappellania 15. Martii 1717. §. Et sanè cum seqq. coram R. P. D. Lancetta.*

R. P. D. K A V N I T Z.

Reatina Jurispatronatus.

Luna 12. Maji 1710.

Jurispatronatus simplicis Beneficii fundati in Ecclesia Sancti Petri existentis intrà fines Castri diruti Bulgarettae contententes ad se spectare Petrus, Joannes Baptista, aliique de Gambaris Lancellottis uti possessores, ac Domini prædicti Castri, citatis prius Adriano, & Hippolyto de Gentilibus, sicut etiam Hieronymo Marerio præsentis interessatis, obtinuerunt

G g coram

coram me disputati -- *An juspatronatus sit annexum Castro Bulgaretto, itaut spectet ad Castri Possessores, vel potius sit hereditarium, vel familiare?* Et nemine ex Reis conventibus comparante, pro Informantibus responsum fuit.

- 15 Ultra namque Juris præsumptionem, quod prædicta Ecclesia uti fundata intrâ fines Castri reputandum sit Juspatronatus eidem Castro annexum, *cap. ex literis de jurepatron. Lotter. de re Benef. lib. 1. qu. 9. n. 58. Rot. dec. 697. num. 3. par. 1. rec., & dec. 698. nu. 2. coram Emerix, & dec. 662. nu. 19. par. 19. recen., & in Augustana jurispatronatus super negotio principali 17. Februarii 1698. §. Atque ex his coram R.P.D. dell'Olmo; Præcipue quando non reperitur Instrumentum foundationis, & agitur de Jurepatronatus antiquo, in cujus quasi possessione fuerunt semper Domini Castri, Lotter. de re benef. lib. 2. q. 9. n. 58. Pacion. de locat. cap. 11. nu. 49. Rota dec. 697. n. 3. par. 1. rec., & in Aurien. jurispatronatus 12. Februarii 1666. §. Quoniam cor. Eminentissimo D. Card. Carpineo.*
- 16 Concurrat longa possessio, ac præsentationes factæ per Dominos Castri, tunc enim etiam absque alio adminiculo censetur probata annexio Juspatronatus. *Spad. conf. 28. nu. 23. tom. 2. Rot. dec. 314. num. 3. par. 4. rec. tom. 1.; & in Mediolanen. Præpositura 5. Martii 1704. §. Siquidem coram R.P.D. meo Ansaldo.*
- 17 Etenim cum Castrum in sui primordio spectaret ad Blanchinam de Brancaloniibus, hæc illud vendidit cum suis juribus, & pertinentiis Francisco Ursino Abbati Farsensi: In hac autem venditione apparet fuisse etiam comprehensum dictum Juspatronatus, dum idem Abbas de anno 1546. prædictum Castrum vendidit Universitati Castri veteris, sub eadem tamen conditione, ut in illam non censeretur transfusum juspatronatus Ecclesiæ S. Petri, ex qua reservatione bene arguitur Juspatronatus fuisse annexum Castro, *cap. ex literis, & cap. cum seculum de jurepatr. Abb. in d. cap. ex literis num. 1., & ibidem Innocen. num. 2. vers. sed quando Lambertin. de jurepat. secund. par. lib. 1. quæst. 5. art. 11.* Id magis patefacit factum subsequutum: Nam cum plenaria venditio Castri ad favorem prædictæ Universitatis non habuerit effectum, sive ex non

solutione pretii, aut ex alio titulo idem Abbas Ursinus Castrum donavit illis de Mareriis absque ulla tamen reservatione juspatronatus, & inter Universitatem Castri veteris, & eosdem de Mareriis deventum fuit ad divisionem Territorii, in qua cum aliqua illius pars obtigisset Communitati, & Castrum dirutum cum Ecclesia unâ cum majori parte Territorii ad Marerios statim sequuta vacatione Ecclesiæ de anno 1587. illi præsentarunt uti Domini Castri cum subsecuta institutione, quod etiam peregerunt in altera vacatione anni 1595. sub eadem expressione Ordinarii in institutione ad Casarem, & Martium de Mareriis Dominos Castri Bulgaretæ spectasse dictum juspatronatus, cum neminem lateat, quam probent prædictæ Ordinariorum sententiæ super qualitate Patronatus, pro cujus exclusione in favorem Laicorum ratione eorum præjudicii solent plurimum esse propensi: *Noguerol. alleg. 28. num. 9. Rot. decis. 298. num. 2. coram Emerix Jun., & decis. 472. num. 10. par. 19. rec.*

- 18 Magis verò assumptum comprobarunt binæ aliæ Ordinariorum sententiæ, una videlicet emanata de anno 1606., & altera de anno 1646., & prima quidem, dum admisit præsentationem Francisci de Mareriis, & clarius altera anni 1646., in qua licet adfuissent plures alii de familia Mareria, fuit declaratum prædictum Juspatronatus spectasse ad Hieronymum modernum, & unicum Patronum Castri diruti Bulgaretæ, in cujus sequelam sequuta alia vacatione anni 1649. præsentavit solus Thomas filius Hieronymi, qui antecederet fuerat declaratus unicus Dominus, & Possessor Castri diruti Bulgaretæ, absque eo quod ullus alius de linea Mareria, qui alioquin aderant etiam de eodem stipite, ut patet ex *decis. 117. 197. 148. & 425. par. 12. recen. præsentasset, cum ex præsentationibus factis ab eo tantum, qui pro tempore fuit Dominus Castri, bene arguatur Juspatronatus fuisse annexum Castro, Lotter. de re benef. lib. 2. q. 9. num. 58. Pacion. de locat. cap. 11. n. 49. Rot. in decis. Mediolanen. Præpositura 3. Martii 1704. §. Et sanè coram R.P.D. meo Ansaldo; Præsertim cum iidem de Mareriis usi fuerint prædicta sententia, eam producendo coram Alberгато in dicta*
- Rea-

Reatina Castrorum ad effectum evitandi executionem sententiae A.C. obtinendo etiam resolvi non fuisse locum Ægidiana, ex quo agebatur de Castris habentibus annexum Juspatronatus, ut ex d. decis. 117. num. 6. & seqq. par. 12. rec. Ideoque non videtur amplius impugnabilis prædicta connexio, Rot. decis. 697. num. 4. par. 1., & decis. 314. num. 4. par. 4. rec., & coram Emerix decis. 698. num. 4. & 5.

Qua posita annexione perneceffe descendit idem Juspatronatus spectare ad Gambaros Lancellottos Castri Bulgaretæ possessores, juxta clarum Text. in cap. ex literis, ibique Innocent. sub num. 2. de jurepatronat. Nogerol. allegat. 36. nu. 26. Lambertin. de jurepatronat. in secunda par. lib. I. quaest. 5. art. 11. num. 2. Prob. ad Monach. in cap. ad præsentationem num. 1. de jurepatronat. in 6. Menoch. cons. 401. n. 123. Præcipue quando venditio facta fuit etiam præ iō chirographo fa. me. Innocentii XII. cum omnibus suis juribus, pertinentiis &c. tunc enim citra ullam dubitationem Juspatronatus cum universitate bonorum transit ad emptores. Facchin. controv. 24. sub lit. A. lib. 8. Rot. in Augustana juspatronatus super negotio principali 17. Februarii 1698. S. Potissimum coram R.P.D. del'Olmo.

Et ita per contradictas &c.

ARGUMENTUM.

Juspatronatus cum universitate bonorum renunciata à Religioso occasione ingressus in Religionem transit ad Renunciatarium, & ad alios in renunciatione contemplatos. His autem defunctis, an cesset effectus renunciationis, adeout Juspatronatus redeat ad Renunciantem, seu ad Monasterium ex Persona Religiosi renunciantis?

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus transit ad Renunciatarium, dummodo sit hereditarium, secus si sit gentilitium.
- 2 Juspatronatus hereditarium transit ad Curatorem hereditatis jacentis.
- 3 Legato feudo, censetur etiam legatum juspatronatus ei annexum.
- 4 Juspatronatus spectat ad Monasterium, si Pars II.

Patronus professus, qui illud renunciavit, fuerit reintegratus à Renunciatario defuncto in testamento.

- 5 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum emissa à Patrono occasione ingressus in Religionem, an presumatur abdicativa, & realis? Et n. 15.
- 6 Renunciatio quæstuplex sit? Et num. 7.
- 8 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum, concepta à Patrono occasione ingressus in Religionem ex affectu erga eos de sanguine est personalis, & his omnibus defunctis, cessat renunciatio, & juspatronatus redit ad Monasterium, ex persona Patroni professi renunciantis, non verò transit ad hæredes extraneos, & num. 9. Amplia ut num. 16.
- 10 Renunciatio cum sit odiosa est strictè intelligenda.
- 11 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum emissa à Patrono professo non comprehendit juspatronatus futurum ex causa nova de futuro, nimirum relictum ab extraneo post renunciationem, & quare? Vide num. 12. & 14. Amplia ut num. 13.

CASUS III.

Titius, instante Divino Spiritu, qui ubi vult spirat, statuit in corde suo Monasterium A. capax possidendi bona in communi ingredi, ibique profiteri, & Cruci Christi adherere, & ut verè dicere posset cum D. Petro: *Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te*, Matth. 19. intrà duos menses ante professionem cum licentia Episcopi per publicum Instrumentum, motus ex amore quo prosequeretur proprium fratrem, renunciavit ipsi, ejusque filiis, & hæredibus feudum, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii A., & omnia alia quæcumque bona etiam extranea quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia. Hoc interim quidam extraneus ad faciendam rem gratam familiæ Titii, reliquit eidem familiæ in ultimo quo decessit elogio totam propriam hereditatem, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii B. Viam verò universæ carnis ingressu fratre Titii, absque filiis, & solum Titio professo in dicto Monasterio A. de ejus familia superstite, hoc prætere cœpit ex persona ejusdem Titii

G g 2 pro-

professi immissionem non solum in Juspatronatus, & feudum cui erat annexum, & alia quæcumque bona renunciata à præfato Titio favore ejus fratris defuncti, verum etiam in totam hæreditatem, & Juspatronatus huic annexum relictam à præfato extraneo familiæ Titii. Quæro proinde in hoc casu, ad quem spectet utrumque Juspatronatus unâ cum supradictis bonis, quibus est annexum, ad hæredes Renunciatarii defuncti nê, vel potius ad præfatum Monasterium ex persona Titii professi renunciantis?

1 Certum est, quod Patronus potest renunciare Juspatronatus, vel de per se sumptum, & hoc cum consensu Episcopi, si renunciet illud personæ extraneæ; absque tali consensu, si renunciet Ecclesiæ, aut Personæ Comparonæ; Vel cum universitate bonorum, cui adhæreat, etiam sine consensu Episcopi, & in utroque casu certum est Juspatronatus transire in Renunciatarium. *Lambertin. de jure patron. lib. 1. par. 2. quæst. 10. art. 3. num. 3. Rot. in Viterbien. Canonicatus 23. Januarii 1697. coram dell'Olmo impress. apud Piron. discept. Eccles. 4. num. 82.* dummodo sit hæreditarium, secus si sit gentilicium, quia si sit tale transire non potest in Renunciatarium in præjudicium eorum ad illud venientium ex propria persona. *Bald. conf. 373. num. 4. in fine lib. 1., Card. de Luc. de renunciat. disc. 15. num. 3. Rota in Mantuana Beneficii 3. Junii 1689. coram Ursino, impress. apud eundem Piron. discept. Eccles. 14. num. 32.*

2 Sicuti enim Juspatronatus transit ad Curatorem hæreditatis jacentis, cui est annexum, adeo ut succedente vacatione Beneficii tempore quo hæreditas sit adhuc jacens præsentatio spectat ad Curatorem. *Barbos. in hoc Can. XIV. num. 6. Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 5. nu. 6. & lib. 12. cap. 9. num. 44.* Et sicuti legato feudo, aut Castro censetur etiam legatum Juspatronatus ei annexum, *Rot. decis. 314. nu. 1. par. 4. to. 1. recent.* Ita renunciato feudo, aut Castro, censetur etiam renunciatum Juspatronatus eidem annexum, & hoc transibit in Renunciatarium. Hoc posito

Videtur in hoc casu dicendum tam Juspatronatus annexum feudo renunciato à Titio occasione ingressus in Religionem, favore proprii fratris, ejusque filiorum,

& hæredum, quàm aliud Juspatronatus annexum hæreditati relicta ab extraneo favore familiæ Titii post renunciationem, per mortem hujus fratris Renunciatarii absque filiis spectare ad hujus hæredes, non verò ad Titium professum Renunciantem, seu ad Monasterium ex hujus persona; Licet enim utrumque Juspatronatus unâ cum dictis universitatibus rerum, quibus est annexum, spectaret ad Monasterium A. capax possidendi bona in communi, & hoc deberet in utroque succedere ex persona Titii professi renunciantis, si hic fuisset vocatus in testamento fratris Renunciatarii, cum bene admitatur reintegratio Renunciantis ad jura renunciata resultans ex testamento Renunciatarii, non obstante quacumque renunciatione, juxta *Gallerat. de renunciat. lib. 2. cap. 5. num. 25. Gratian. discept. foren. 565. num. 61. Mans. consult. 296. n. 20. Rot. in Romana, seu Viterbien. legati 26. Junii 1709. S. Sub examine coram R.P.D. Crispo, & in Bononien. Immissionis 18. Junii 1714. S. Verum coram R.P.D. Cerro.*

Tamen cum in casu præsentis Titius professus non fuerit vocatus, nec reintegratus ab ejus fratre Renunciatario in testamento ad supradictas universitates bonorum, quibus erat annexum utrumque Juspatronatus, sequitur, quod neutrum ex dictis Juribuspatronatus, & neutrum ex dictis universitatibus spectare posse ad Monasterium A., nec hoc prætere in eis immissionem ex persona Titii renunciantis professi, sed pertinere ad hæredes extraneos fratris Renunciatarii defuncti, adeo ut succedente vacatione alterutrius ex dictis Beneficiis, ad hos spectabit præsentatio Rectoris, ea ratione, quia amplissima renunciatio emissa ab eodem Titio præbet Monasterio obstaculum acquirendi ex illius persona præfatas Universitates, & consecutivè etiam Juspatronatus eidem annexa; Maxime cum renunciatio fuerit ab eo emissa occasione ingressus in Religionem, ex quo præsumitur ea esse realis, abdicativa, & extinctiva, & ipse Renuncians se abdicare voluisse ab omnibus bonis mundanis, ac si non esset amplius in rerum natura, cum fuerit certus, quod à Religione consecuturus erat omnia sibi necessaria, juxta illam promissionem Christi Domini -- *Qui reli-*

reliquerit patrem suum, & matrem suam propter me centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. -- Rot. decis. 587. num. 4. & seqq. par. 1. recent., & decis. 243. n. 18. par. 14., & decis. 62. num. 14. & seqq. coram Merlin., & in Romana renunciationis 23. Januarii 1708. S. Maximè, & 6. Maji 1709. S. Tantò magis coram Eminentissimo Scotto, & in Bononien. Immissiois 18. Junii 1714. S. Absque eo quod coram R. P. D. Cerro.

In nihilo obstante, quòd Titius motus fuerit ad renunciandum ex affectu erga ejus fratrem, & hujus filios, seu erga eos de sanguine, & sic his cessantibus cessare etiam debeat effectus renunciationis; Quoniam non solum motus fuit ex affectu erga eos de sanguine, verum etiam erga horum hæredes extraneos, dum renunciavit prædictas Universitates habentes annexum Juspatronatus proprio fratri, ejusque filiis, & hæredibus, & consequenter renunciatio non fuit limitata ad solos eos de sanguine, sed etiam fuit extenta ad hæredes extraneos, cum nomine hæredum veniant hæredes extranei juxta auctoritates superius relatas Can. I. & 2. Caf. III. num. 2., & Caf. XVIII. num. 4.

6 At his non obstantibus contrarium verius de jure censeo; Dividitur namque à Doctoribus renunciatio in duas species; Alia enim est renunciatio realis, & abdicativa, per quam renuncians tollit se de medio, & fingit se mortuum, renunciando nimirum omnibus bonis tam de præsentis, quàm de futuro, tam ex testamento, quàm ab intestato certis non contemplatis personis, sed generaliter comprehensis quibuscumque hæredibus, & successoribus etiam extraneis cum clausulis præferentibus perpetuam exclusionem regressus ad bona renunciata, & in his terminis certo equidem renuncians neutiquam redire valet ad bona renunciata juxta firmata per Surd. conf. 517. num. 14. Saminat. controuv. 100. num. 2. Paulut. disfert. 84. num. 17. Palmanep. alleg. 293. n. 8. Atfolin. resolut. 40. num. 13. Andreol. contr. 310. num. 13. Rot. dec. 330. num. 1. par. 14. rec. & in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Multoque coram Reverendissimo Molines.

7 Alia est renunciatio simpliciter, & ab-

solutè personalis, quando scilicet fuit renunciatum intuitu, & contemplatione certarum personarum e. g. fratrum, tunc enim si fratres præcedant, renunciatio ipsa corrui, nec renuncianti obstat, quominus succedere valeat ad bona renunciata juxta Card. de Luc. de renunciat. disc. 1. num. 4., & seqq., & disc. 4. num. 18. Mans. consult. 296. num. 42., & seqq. Rot. decis. 186. num. 2. par. 3., & decis. 23. n. 4. par. 15. rec. & decis. 48. num. 18. post Merlin. de legitim., & decis. 894. num. 1. coram eodem Merlin., & decis. 641. num. 32. coram Dunozer. jun., & decis. 619. num. 5. coram Emerix jun., & in Perusina Immissiois 15. Januarii 1706. S. Non obstat coram Eminentissimo Scotto.

8 In casu præsentis præfata renunciatio emissa à Titio occasione ingressus in Religionem favore proprii fratris, ejusque filiorum, & hæredum est personalis, & secundæ speciei, utpote regulata à Causa omnino personali, nimirum ex affectu, & amore erga proprium fratrem, ejusque filios, & hæredes, ut animadvertunt Mans. consult. 256. num. 2., & seqq. R. P. D. Ansaldo. in annot. ad decis. 15. num. 21. & 23. Rot. decis. 330. num. 1. & seq. par. 14., & decis. 23. num. 7. par. 15. & decis. 126. n. 66. & seqq., & decis. 869. num. 7. coram Merlin. Ex quo fit defuncto ejus fratre Renunciatorio absque filiis cessare effectum renunciationis, & tam feudum, quàm Juspatronatus Beneficii A., & alia quæcumque Bona renunciata redire ad eundem Titium renunciantem, seu ad Monasterium A. ex hujus Persona, adeo ut succedente vacatione Beneficii A. præsentatio spectare debeat ad dictum Monasterium, non verò ad hæredes fratris renunciarii extraneos, quorum favore non militat ratio illa amoris, cum omnis renunciatio nulli alii prodesse possit, nisi ei tantum, cujus contemplatione facta fuit Bald. conf. 437. num. 2. versic. item, Surd. conf. 244. num. 8., & seq. Altograd. conf. 41. num. 12. lib. 2. de Marin. resol. quotid. cap. 189. num. 1., & seqq., & cap. 190. num. 32. Gratian. discept. 557. num. 52., Rot. decis. 587. num. 4. par. 1. rec., & in Romana renunciationis 17. Junii 1709. S. Vel, & S. Licet coram Eminentissimo Priolo, & in Romana successionis 4. Febr. 1711. S. Cum enim coram Rmo Molines.

Quòd

Quòd si hoc procedit respectu Jurispatronatus Beneficii A. annexi feudo expressè renunciato à Titio favore proprii fratris, ejusque filiorum, & hæredum, eo fortius procedere debet respectu alterius jurispatronatus Beneficii B. annexi hæreditati relicta à præfato Extraneo post renunciationem, nimirum quòd etiam hoc juspatronatus unà cum dicta hæreditate, cui est annexum spectare debeat ad Monasterium A. ex persona Titii Professi, non verò ad hæredes extraneos Renunciarii defuncti, non solum quia renunciatio hæc emissa à Titio est personalis, sed etiam quia comprehendere nunquam valet hoc juspatronatus unà cum dicta hæreditate, attentis tum natura renunciationis, tum mente renunciantis.

10 Et quidem attendenda natura renunciationis, hæc cum sit odiosa venit strictè intelligenda, ita ut tantum capiat, quantum verba sonant, & non venit extendenda ad ea, quæ non clarè constat per Renunciantem fuisse comprehensa *Dec. cons. 379. num. 4. Gratian. discept. for. 565. num. 63. Palmanep. alleg. 307. num. 304. Panimoll. decis. 7. annot. 2. num. 36. Rot. decis. 543. num. 26., & 44. par. 5. recent., & in Romana renunciationis 23. Januarii 1708. §. Siquidem, & 6. Maji 1709. §. Retentio coram Eminentissimo Scotto, & 10. Martii 1710. §. E contra coram R. P. D. Crispo, & in Romana successionis 4. Februarii 1711. §. Pro remotione coram Reverendissimo Mo-*

11 *lines.* Quare cum clare constet renunciationem emissam à Titio occasione ingressus in Religionem comprehendere etiam juspatronatus unà cum hæreditate relicta ab extraneo favore familiæ Titii post dictam renunciationem, sed hoc sit valde dubium, facienda est interpretatio pro exclusione hujusmodi comprehensionis, dum in dubio semper renunciatio interpretanda venit favore Renunciantis *Tor. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 23. n. 31. Rot. in dicta Romana renunciationis 23. Januarii 1708. §. Quapropter coram Eminentissimo Scotto.*

12 Attenta autem mente Renunciantis, neque renunciatio hæc celebrata à Titio comprehendere potest juspatronatus prædictum unà cum hæreditate relicta à præfato Extraneo post renunciationem; Hujusmodi enim hæreditas, cui est an-

nexum juspatronatus de tempore renunciationis non competeat Titio, neque in re, neque in spe, cum fuerit relicta ab eodem Extraneo favore familiæ Titii post hujus renunciationem: Unde sicuti Titius non poterat de hoc Jurepatronatus, & hæreditate cogitare de tempore renunciationis, ita nec poterat velle ei renunciare, cum nihil sit volitum, quin præcognitum; *Saminiat. controuv. 73. n. 27. Panimoll. decis. 7. annot. 3. num. 3. Rota in dicta Romana Renunciationis 23. Januarii 1708. §. Quæ omnia, & 6. Maji 1709. §. Ulterius coram Eminentissimo Scotto, & 10. Martii 1710. §. Ratio coram R. P. D. Crispo.*

13 Non obstat, quòd Titius renunciaverit proprio fratri, ejusque filiis, & hæredibus non solum feudum, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii A. sed etiam omnia alia quæcumque bona etiam extranea, quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia, & consequenter etiam renunciaverit hanc hæreditatem postea relictam ab Extraneo, cui erat annexum aliud Juspatronatus Beneficii B. sciendum est enim, quòd nobis bona, & jura tripliciter competere possint, nimirum re, & spe; spe, sed non re; & nec re, nec spe; Juxta distinctionem relatam à *Bartol. in l. 1. Cod. de pact. §. primo lit. K. ibi -- distinguit tres species jurium, & prima est, quæ nobis competit, & spe, secunda spe, & non re; Tertia nec spe, nec re --* Hoc posito, licet verba suprascripta videlicet -- *omnia alia quæcumque bona etiam extranea quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia --* comprehendere possint illa bona, & jura, quæ Titio Renuncianti competeant de tempore renunciationis re, & spe, aut spe, & non re, tamen comprehendere non valent bona, & jura illa, quæ de eo tempore non competeant Titio, nec spe, nec re, sed ad hunc effectum requirebantur, quòd illa verba essent probata clausulis talis efficacitæ, ut clarius ostenderetur, quòd Titius renuncians cogitaverit de Bonis, seu juribus, nec spe, nec re illi competentibus, ut sunt hæc ex. gr. *Ex Causa de futuro, sive ex Causa nova, sive de novo superveniente, juxta doctrinam Bartoli in dicta l. 1. Cod. de pact. sub num. 4. Gallerat. de renun-*

renunciat. centur. 1. renunciat. 17. num. 37. Palmanep. alleg. 307. num. 26. Rot. in dicta Romana renunciacionis 23. Januarii 1708. S. Ratio, & 6. Maji 1709. S. Neque coram Eminentissimo Scotto, & 10. Decembris 1710. S. Sed statim coram Eminentissimo Priolo, & 10. Martii 1710. S. Quamobrem coram R. P. D. Crispo.

14 Propterea cum Juspatronatus, & hæreditas præfata relicta ab extraneo familia Titii, non competeat huic de tempore renunciacionis nec re, nec spe, sed erant bona futura ex causa de futuro Titio omnino incognita, dum numquam cogitabat, quod extraneus præfatus esset relictorum suæ familiae Juspatronatus unâ cum dicta hæreditate, Titius proinde in hac renunciacione, sicuti non potuit extendere cogitationem suam ad Juspatronatus, & hæreditatem prædictam, ita nec valuit ad ea renunciacionem protrahere. Menoch. conf. 71. num. 31. Surd. dec. 326. nu. 52. Rocc. respons. 87. nu. 4. tom. 1. Rota in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Ac propterea coram Reverendissimo Molines.

Hinc descendendo ad ea, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium afferbantur ipsa non merentur attendi, quia procedunt in renunciacione reali, & abdicativa, non verò personali, prout est
15 ista, de qua agitur. Nec ex eo, quod sæpè dicta renunciatio fuerit facta à Titio occasione ingressus in Religionem præsumenda est abdicativa, & realis; Quoniam licet professus in Religione non præsumatur sollicitus bonorum temporalium, quoad se ipsum; tamen præsumitur sollicitus bonorum temporalium quoad proprium Monasterium capax possidendi in communi tam ex conjectura pietatis erga illud, quàm etiam, ut commodius sibi necessaria suppeditaret, dum inverisimile omnino est, quod quoscumque extraneos hæredes in vim propriae renunciacionis succedere voluerit excluso proprio Monasterio, & quod prædilexerit quoscumque hæredes extraneos etiam ignotos potius quàm ipsum Monasterium, à quo alitur, & quod habet loco Paris, juxta Bald. conf. 347. n. 2. lib. 1. Pannimol. dec. 7. annot. 2. n. 11. Mans. consult. 296. sub n. 50. tom. 4. Rot. dec. 48. n. 15. & seq. post Merlin. de legitim., & in Perusina Immissio-

15. Januarii 1706. S. Non relevante coram Emo Scotto, & in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Comperio coram Rato Molines.

16 Nec adversatur, quod renunciatio fuerit facta à Titio non solum favore proprii fratris, sed etiam favore hujus filiorum, & hæredum, & consequenter non solum frater Renunciatarius, sed etiam hujus hæredes succedere debebunt in utroque Juspatronatus unâ cum supradictis universitatibus, utpote in hac renunciacione contemplati; Quoniam nomine hæredum hic non veniunt hæredes extranei, sed solum hæredes sanguinis, & descendentes à Renunciatario, juxta Altograd. conf. 43. nu. 55. & seqq. lib. 2. Andreol. controv. 310. num. 26. Saminat. controv. 100. n. 9. Mart. de success. legal. par. 3. quest. 6. art. 1. num. 6. Cyriac. controv. 475. nu. 10. & seqq. Rota in dicta Romana renunciacionis 17. Junii 1709. S. Et licet regulariter coram Eminentiss. Priolo.

ARGUMENTUM.

An Juspatronatus transeat in Creditorem cum re pignorata?

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus non transit in Creditorem cum Universitate pignorata.
- 2 Juspatronatus ratione pignoris non est possessibile per Creditorem.

CASUS IV.

Titius pignore obligavit Cajo Creditori Villam, aut aliam Universitatem realem, in qua erat Ecclesia de suo Juspatronatus; Quo casu quaeritur, an Juspatronatus transeat in Creditorem cum re pignorata, itaut vacante Ecclesia annexa rei pignoratae, præsentatio spectet ad Creditorem?

- 1 Respondeo negativè, Juspatronatus namque ratione pignoris non est possessibile per Creditorem, quia Creditor debet restituere fructus rei pignoratae, vel computare eos in sortem, cap. cum contra de pignor., & cap. 1. de usur. Præsentatio autem, quæ est fructus Jurispatronatus non potest restitui, quia præsentatus per Creditorem, & institutus non potest removeri, juxta Text. in cap. Consultationibus, de quo infra, nec potest computari in sortem,

fortem, quia non est pretio æstimabilis, juxta *supradictos Text. in cap. Quia Clerici*, & *in cap. De jure*; Adeoque translata Universitate in Creditorem ratione pignoris, non transfertur in eum Juspatronatus, ut expressè deducitur ex *Text. in cap. Cùm Bertoldus de sent. & re judic. ibi*— Cùm Bertoldus Miles Curiam suam P. Militi pignori obligasset eodem P. sublato de medio A. nepos ei, qui successit eidem vacante Ecclesia ejusdem loci, asserens, quòd juspatronatus cum universitate transisset in eum C. Clericum ejusdem loci Archidiacono ad *supradictam Ecclesiam presentavit*, qui de consensu Episcopi ipsum instituit in eadem F. Prædictus verò Bertoldus Dominus fundi. T. Sacerdotem memorato Episcopo presentavit, sed ipsum Episcopus non admisit. Cùm autem dictus T. adversus memoratum D. super prædicta Ecclesia deposuerit questionem, Remen. Episcopus Apostolica Sedis Legatis Judicibus negotium delegavit, ad quem cùm attestaciones utrinque receptas per partes postmodum remisissent, & præfato D. cum suis attestacionibus accedente dictus T., nec per se, nec per responsalem idoneum comparere curaret, ipse attestacionibus inspectis, Clerici memorati ipsum ab impetitione T. sententialiter reddidit absolutum, eidem T. imponens silentium super Ecclesia memorata. Postmodum autem idem Presbyter ad Archiepiscopi presentiam infra limine tempus accedens justam causam absentia allegavit F. unde sententiam ipsam duximus irritandam memorato T. adjudicantes Ecclesiam *supradictam*, cùm per attestaciones nobis constiterit evidenter ipsum à vero Patrono fuisse ad *sape dictam Ecclesiam presentatum*— ibique *Gloss. verb. Patrono*, Abb. num. 2. Bellamer. num. 2. & 10. Butr. num. 25. Gonzal. num. 2. Barbof. n. 2. Imol. in cap. cùm dilecta de concess. præben. num. 13., & firmant Innoc. in princ. Abbas Anan. num. 2. Butr. num. 10. Bero. nu. 31. & 36. Fagnan. num. 16. in hoc Can. XIV. Fa- lin. in cap. cùm Bertoldus de re judic., & in cap. ad audient. de præscript. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quæst. 9. art. 2. Rocch. de Curt. eodem tract. in verbo is, vel ipse q. 27. num. 60. Garz. de Benefic. par. 5. c. 5. num. 10. & cap. 6. num. 6. Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 7. num. 8. S. Neque Rot. in Romana Cappellania 3. Junii 1711. S. Ter- tiò coram R.P.D. Ansaldo.

ARGUMENTUM.

An Juspatronatus transeat cum Universitate sequestrata ad sequestrum.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus non transit ad sequestrum si ex Officio Judicis sequestratur, seu deponatur Universitas penès tertium, eo quia sit gravata are alieno, aut ex alia causa.
- 2 Juspatronatus non transit ad simplicem depositarium Universitatis, cui est annexum.
- 3 Juspatronatus non transit ad sequestrum, si aliquis propria voluntate posuit sub sequestro penès tertium Universitatem, eo quia super illa mota sit sibilis.
- 4 Juspatronatus transit ad sequestrum, si contententibus duobus possidere Universitatem, itaut ignoretur, quis eorum sit Dominus, dicta Universitas sequestratur.
- 5 Sequester terminata lite debet vincenti restituere fructus qui servando servari possunt.

CASUS V.

Queritur, An sequestrata Universitate Juspatronatus ei annexum transeat in sequestrum, itaut vacante Ecclesia Patronali tempore sequestri præsentatio spectet ad ipsum sequestrum?

- 1 Respondeo in hoc articulo, distinguendos esse plures casus. Primus est, si ex officio Judicis sequestratur, seu deponatur Universitas penès Tertium, eo quia sit gravata are alieno, aut ex alia causa. In hoc casu juspatronatus annexum dictæ Universitati, non transit ad illum Tertium, seu ad sequestrum, sed remanet penès primum possessorem dictæ Universitatis; quia ob hoc sequestrum, iste non dicitur possessione Universitatis sequestratæ privatus, sed adhuc mediante persona illius sequestri possidere, juxta *Barthol. Bald. in l. unica C. de prohib. seq. pecu. & alios penès Menoch. de remed. retinend. possess. remed. 3. num. 88.* Ergo ad primum Possessorem, vacante Beneficio tempore hujus sequestri spectabit juspræsentandi juxta *Text. in C. consultationibus*, de quo infra. Et quia illæ Tertius, penès quem sequestrata fuit dicta Universitas, est simplex

2 plex depositarium in hoc casu, ad quem non transit juspatronatus, juxta *Barbos. hic num. 8. in fine.*

3 Secundus casus est, si aliquis propria voluntate ponit sub sequestro, seu deponit penes Tertium Universitatem, eo quia super illa mota sit sibi lis, nec in hoc casu transit ad sequestrem juspatronatus; sed hoc remanet penes primum possessorem, quia iste non se spoliavit sua possessione dictæ Universitatis, juxta *Menoch. ubi supra n. 92.* ideoque cum ipse primus possessor sit in possessione dictæ Universitatis, & per consequens etiam ipsius juspatronatus eidem Universitati annexi, ad ipsum spectabit jus præsentandi, juxta *supradictum Text. in cap. Consultationibus,* & juxta hunc casum intelligendi sunt *Abb., & Butr. in cap. examinata de Indic. ubi asserunt Juspatronatus non transire ad sequestrem.*

4 Tertius casus est, si contendentes duobus possidere Universitatem, itaut ignoretur quis eorum sit Dominus, dicta Universitas sequestratur, seu deponatur penes Tertium, vel ex officio Judicis, vel ex conventionem Partium litigantium. In hoc casu Juspatronatus transit cum Universitate cui est annexum ad sequestrem, quia in hoc casu possessio dictæ Universitatis est penes sequestrem, juxta *Alex. cons. 94. num. 4. lib. 5. Menoch. ubi supra num. 93. Tusch. conclus. jur. conclus. 206. lit. S. tom. 7.* Ergo ad ipsum spectabit jus præsentandi in casu vacationis, ut firmiter *Anan. num. 11. Butr. num. 11. Barbos. num. 8. in hoc Can. & in cap. Examinata de Judic. num. 10. Probus ad Monach. in c. Nullus de tempor. ordin. in 6. nu. 5. Lambertin. de jurepatr. lib. 1. par. 2. qu. 9. art. 3. num. 3. & seqq. Rocc. de Curt. eodem tract. in verb. is, vel ipse q. 32. num. 71. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 6. num. 1. & seqq.*

Non obstat si dicatur, Sequester terminata lite debet restituere fructus collectos rei sequestratæ vincenti; sed si tempore vacationis Beneficii præsentaret, non posset restituere vincenti hujusmodi fructum præsentationis; Ergo Sequester in hoc casu non potest præsentare. Respondetur enim, quod terminata lite, Sequester restituere debet vincenti fructus, qui servando servari possunt; Cum autem præsentatio sit fructus, qui tempo-

Pars II.

re consumitur, cum elapso quadrimestre, aut semestri, non possit amplius Patronus præsentare. Ideo Sequester non tenetur restituere hujusmodi fructum præsentationis, juxta doctrinam *Lambertini ubi supra num. 4. versic. Tu adde.*

ARGUMENTUM.

Juspatronatus an transeat ad Maritum titulo dotis?

SUMMARIUM.

- 1 Fructus juspatronatus non sunt proportionabiles ad sustinenda onera matrimonialia.
- 2 An, & quando transferatur in Maritum verum, & proprium dominium dotis? & num. 3. & 11.
- 4 Tutor non potest præsentare e jure proprio, sed solum jure administratorio.
- 5 Ex usu rei an arguatur dominium in utente? & num. 14.
- 6 Juspatronatus competens Uxori jure sanguinis non transit ad Maritum, secus juspatronatus adherens universitati bonorum date in dotem, & quare? Vide num. 7.
- 8 Vir, & Uxor si discordant in præsentando, præfertur præsentatus à Viro.
- 9 Præsentatio est in fructu universitatis date in dotem, cui est annexum juspatronatus.
- 10 Fructus, ut pertineant ad Maritum non est necessarium, quod sint tales, ut consumantur in sustinendis oneribus matrimonii.
- 12 Ut Marito competere valeat juspatronatus annexum universitati bonorum date in dotem sufficit, quod apud ipsum sit dominium utile dotis.
- 13 Maritus est usufructuarius bonorum dotalium.

CASVS VI.

Nupta fuit quædam Nobilis Puella Titio, eique pro dote de Supremo Principis assensu assignatum fuit Castrum, cui erat annexum Juspatronatus, apposto pacto illud in specie restituendi in casu restitutionis dotis, vacante interim Ecclesia Patronali, eadem Puella contendeat præsentare Rectorem, contradicente ejus Marito. Quæro proinde in

H h hoc

hoc casu an, & ad quem spectet Juspatronatus, seu Jus presentandi?

Videtur dicendum spectare ad Uxorem, eamque debere presentare Rectorem ad dictam Ecclesiam vacantem, Maritus enim titulo Castri, cui est annexum Juspatronatus sibi assignati in dotem, videtur pretendere non posse idem Juspatronatus, seu Jus presentandi. Tum quia dos constituta fuit à jure pro oneribus matrimonii, nimirum, ut Maritus cum ejus fructibus possit uxorem, & filios alere, & alia onera matrimonii sustinere; Fructus autem Jurispatronatus non sunt proportionabiles ad sustinenda onera matrimonii, ideoque in assignatione præfati Castri in dotem jus presentandi in Maritum transire non potuit, sed apud Uxorem debuit permanere, ad *Text. in l. pro oneribus Cod. de jure dotium, & Text. in cap. salubriter de usur. ibique gloss. verb. onera Abb. num. 1. Anan. num. 3. Butr. n. 4. Gonzal. num. 3. Barbof. num. 9. Castill. de usufruct. cap. 4. num. 21. lib. 1. Giurb. in consuet. Senatus Messanen. cap. 1. gloss. 1. par. 1. num. 18. Amat. resol. 83. num. 1. par. 2.*, & expressè tueretur *Abb. in cap. cum dilecta de concess. præben. num. 8. ibique Imol. n. 12. ibi. Videtur probabiliter posse dici, quòd in Marito non transeat jus presentandi &c. nam fructus jurispatronatus est honorificentia quædam quoad actum presentandi, nec videntur esse proportionabiles ad sustentationem onerum matrimonii, ideo videtur, quòd non transeat in Maritum -- & hanc sententiam admittere videtur Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 9. n. 59.*

Tum etiam quia titulo hujus dotis in Maritum non fuit translatum dominium prædicti Castri. Distinguendum est enim inter dotem æstimatam, & quantitativam, & dotem inestimata, & in specie, vel estimatam, sed solum ad effectum ut cognoscatur, an res dotalis fuerit postea deteriorata, quamvis assignata Marito doti æstimata, & quantitativa, ea æstimatione, quæ faciat emptionem transferatur ad ipsum verum, & proprium dominium, & ipse dicatur verè, & propriè Dominus rei dotalis, adeo ut possit illam vendere, & alienare. *Castill. de usufruct. cap. 4. num. 7. tom. 1. Covarr. pract. quest. 28. nu. 1. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 162. & seqq. R.P.D. Ansaldo. decis. 80. num. 19. Ret. in*

Romana restitutionis dotis, acconci, & quarti dotalis 2. Julii 1710. S. Proux nec officit, & seqq. coram R.P.D. Aldrovando.

- 3 Tamen constituta dote inestimata, & in specie non transfertur in Maritum verum, & proprium dominium, dum non potest illam alienare, nec vendere, sed hoc remanet penès uxorem, quæ non præsumitur in constitutione dotis à se abdicare voluisse omnino bona dotalia, & se reddere ab eis aliena. *Fontanel. de pact. nuptial. tom. 2. claus. 6. gloss. 1. par. 1. n. 13. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 9. num. 56. Rot. decis. 39. num. 1. post Merlin. de pignorib. R.P.D. Ansaldo d. decis. 80. num. 34., & in Asculana Censu 6. Junii 1707. coram R.P.D. Kaunitz.* Dos autem assignata à memorata Nobili Puella Marito in casu præfati est dos in specie, & inestimata, cum fuerit traditum pro dote Castrum prædictum cum obligatione illud determinatè restituendi in casu restitutionis dotis; Unde dominium ejusdem feudi, cui est annexum Juspatronatus, non fuit translatum ad Maritum, sed remansit penès Uxorem, & consequenter eodem modo etiam Juspatronatus remansit penès Uxorem, & non fuit translatum ad Maritum, cum Juspatronatus non transferatur titulo Universitatis, nisi transferatur etiam hujus dominium, ut patet in Tutore, qui cum non habeat dominium in bonis pupilli, quibus est annexum Juspatronatus, non potest presentare jure proprio, sed solum jure administratorio, & presentatus à pupillo præfertur presentato à Tutore, *Lara de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 3. num. 28.*
- 4 Non obstat, quòd Maritus utatur feudo dato in dotem cum omnibus eius fructibus, ex hujusmodi enim usu argui non potest adesse in ipso dominium feudi, ut apparet in eo, qui habuit licentiam a Domino utendi equo, qui licèt utatur equo, non proinde dicitur Dominus equi; ita licèt Maritus utatur feudo, & exerceat actus jurisdictionales, non proinde dicitur Dominus feudi, & Jurispatronatus ei annexi.
- 5 His tamen non obstantibus contrariam sententiam opinor veriolem. Licèt enim Juspatronatus per se subsistens, & competens Uxori jure sanguinis, aut alio jure singulari non spectet ad Maritum, neque

que hic se intrmittere possit in præsentatione, nisi ex urbanitate Uxor. *Lara de Annivers. lib. 2. cap. 3. num. 29. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. par. 3. num. 12.* Tamen Juspatronatus adhærens universitati bonorum datæ in dotem transfertur in Maritum, & ipse dicitur Patronus, & præsentare debet vacante Ecclesia Patronali, non verò Uxor; eodem modo, quo dato feudo in dotem Maritus dicitur Baro, & ad ipsum spectant exercitium jurisdictionis, & omnes alii actus Baronales, & non ad Uxorem. *Gonzal. in cap. querimoniam de jurepat. nu. 2. Menoch. conf. 66. num. 23. Mantio. de tacit. lib. 12. tit. 30. nu. 19. Card. de Luc. de feud. disc. 90. num. 3.*

- 7 Ratio autem est, quia Juspatronatus transfertur cum universitate bonorum in illum, ad quem transfertur dominium, & possessio ipsius universitatis, juxta præsentantes Canones, *ibique Doctores omnes.* Dominium saltèm utile, & possessio universitatis datæ in dotem transfertur in Maritum, & ipse est Dominus rerum dotialium, ac omnium fructuum earundem. *l. dote C. de rei vindic. ibique Bald. num. 1. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. par. 2. num. 45. tom. 2. pag. 244.* Ac proinde Juspatronatus transit ad Maritum cum universitate bonorum titulo dotis, & ad eum solum spectare debet præsentatio, & non ad Uxorem, nisi hæc ex permissione Mariti admittatur ad præsentandum, quo
- 8 casu si Vir, & Uxor discordarent in præsentando, præferendus esset præsentatus à Viro, non solum quia ipse est Dominus, & Possessor feudi, cui est annexum Juspatronatus, verùm etiam quia vox Viri est dignior, ut docet *Prob. ad Monach. in c. 1. de privileg. in 6. num. 6. ibi-- Testator Patronus descendens superstite filio, & filia, si discordant in præsentando præfertur vox masculi tamquam dignior -- Butr. in cap. cum dilecta de concess. praben. nu. 12. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 182., & ita expressè tumentur Bero. nu. 26. & seqq. Barbosa. num. 3. in suprascripto Can. XIV. Butr. in cap. cum dilecta de concess. praben. nu. 11. Lara de Annivers. lib. 2. cap. 3. nu. 29. Rocca de Curt. de jurepatr. in verb. is, vel ipse quest. 28. num. 63. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. q. 10. art. 2. Vivian. eodem tract. lib. 4. cap. 7. num. 8. S. Neque huic,*
- Pars II.

Molin. de primogen. lib. 1. cap. 24. num. 3. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. n. 177. & 184. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. par. 3. num. 4. tom. 2. Castill. de usufruct. cap. 36. num. 36. lib. 1. Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 30. n. 15. Mantio. de tacit. lib. 12. tit. 30. num. 24.

Non obstat, quòd præsentatio non sit proportionabilis ad sustinenda onera matrimonii, quoniam cum Maritus sit Dominus rei dotalis, ad eum spectant omnes fructus ejusdem rei dotalis, sive afferant commoditatem ad sustinenda onera matrimonialia, sive non, & consequenter etiam præsentatio, quæ est in fructu universitatis datæ in dotem, cui est annexum Juspatronatus. *Lara de Annivers. lib. 2. cap. 3. num. 29. Fontanell. dicta claus. 6. gloss. 1. par. 3. num. 8. tom. 2. Mantio. de tacit. lib. 12. tit. 30. num. 25.* Dum

10 non est necessarium ad hoc, ut fructus pertineant ad Maritum, quòd sint tales, ut consumantur in sustinendis oneribus matrimonii, *Fontanell. ubi supra num. 9. Gall. de fruct. disp. 3. art. 11. nu. 11. Mantio. ubi supra num. 28.*

11 Minusque adversatur, quòd cum fuerit in casu præsentati constituta dos Marito inæstimata, seu in specie non transferit in ipsum dominium dotis. Distinguunt enim Doctores inter dominium directum, seu proprietatis, & dominium utile, per assignationem dotis in specie, non transfertur dominium directum, seu proprietatis in Maritum, sed hoc remanet penes Uxorem, transfertur tamen dominium utile, & Maritus dicitur Dominus utilis, seu usufructuarius hujusmodi dotis, *Fontanell. ubi supra num. 34. Gratian. discept. forens. 300. num. 34. & seq. Castill. de usufruct. cap. 4. num. 24. & 43. lib. 1. Card. de Luc. de feud. disc. 90. num. 3. §. Nihilominus.* Sed ex eo, quod per hujusmodi assignationem dotis non transferatur dominium proprietatis in Maritum, non sequitur, quòd transferri non possit ad ipsum Juspatronatus annexum doti; dum

12 ad hoc, ut Marito competere valeat Juspatronatus, non requiritur, quòd habeat dominium directum universitatis, cui sit annexum Juspatronatus, sufficit, quòd habeat dominium utile, & quòd sit usufructuarius ejusdem universitatis, juxta *Menoch. conf. 66. num. 27. tom. 1. Fontanel.*

de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. par. 3. n. 5. & seqq. tom. 2. Castill. de usufruct. cap. 36. nu. 35. Marefcott. var. resol. lib. 1. cap. 30. num. 12. Rota in Lunen. Sarzanen. 4. Maji 1685. apud Bertachin. vot. decis. 47. n. 17. Et hinc patet disparitas inter Tutorem, & Maritum; Tutor namque non potest presentare jure proprio, quia non est Dominus, nec Usufructuarius bonorum

13 pupilli, sed est merus Administrator; at Maritus est Dñus, & Usufructuarius bonorum dotalium, dum fructus percipit, & suos facit, ut docent Butr. in cap. cum dilecta de concess. præben. num. 12. Vivian. de jurepatr. lib. 4. cap. 7. num. 8. §. Neque obstat.

14 Id verò, quod superius in contrarium addebatur, videlicet, quòd ex usu rei argui non possit dominium in utente non est absolutè verum. Distinguo enim inter usum pendentem quoad suam existentiam, & conservationem à nutu proprietarii, & ab hoc revocabilem, & usum independentem quoad suam conservationem, & existentiam à nutu proprietarii, & ab eo irrevocabilem, & cenfeo verum quidem esse, quod ex primo usu argui non possit dominium in utente, secus ex secundo usu. Ex quo apparet manifesta disparitas inter Maritum, & eum, qui habuit licentiam utendi equo; Usus enim quo Maritus utitur feudo dato in dotem est independens, & irrevocabilis quoad suam existentiam, & conservationem à nutu Uxoris proprietariae, usus verò illius, qui de licentia Domini utitur equo est dependens quoad suam existentiam, & conservationem à nutu Domini, & ab hoc revocabilis.

ARGUMENTUM.

An in confiscatione universitatis bonorum Patroni delinquentis facta à Judice Laico, comprehendatur etiam Juspatronatus?

SUMMARIUM.

1 Juspatronatus hereditarium transit ad Fiscum eo de per se, aut cum universitate confiscato à Judice Ecclesiastico propter delictum Patroni non immediatè commissum erga Ecclesiam Patronalem, secus si sit immediatè commissum erga Ecclesiam, ut num. 6.

2 Judex Laicus non potest confiscare Patrono delinquenti juspatronatus de per se, nec cum universitate bonorum expressè illud exprimendo, sed potest illud confiscare cum universitate bonorum absque ulla expressione juspatronatus, ut num. 3. & 4.

8 Glos. in Clement. Pastoralis in verbo Subjectæ de sentent. & re judic. in quo sensu loquatur?

CASUS VII.

Titius Patronus Ecclesiæ A. committens crimen rebellionis, aut læsæ Majestatis erga suum Principem, fuit à Fisco privatus hæreditate, & universitate omnium bonorum, cui annexum erat Juspatronatus. In hac rerum circumstantia vacante dicta Ecclesia Titius presentavit ad illam Cajum; Fiscus verò prætendens in confiscatione omnium bonorum Titii, venire etiam Juspatronatus, & ad se illud spectare, presentavit Sempronium. Hinc orta lite, quaritur an in confiscatione universitatis bonorum Patroni veniat Juspatronatus ei annexum? Et an hoc transeat ad Fiscum, vel potiùs Ecclesiæ remaneat libera?

Et videtur respondendum, quòd in confiscatione hujusmodi universitatis bonorum Patroni non veniat Juspatronatus, ut sentire videtur Glos. in Clement. Pastoralis in verb. Subjectæ de sentent. & re judic. ibi -- Per damnationem, vel confiscationem Judicis secularis non perdit quis juspatronatus -- Archidiacon. in cap. filiis 16. quest. 7. de Marin. observ. ad decis. Revers. decis. 123. Bertachin. vot. decis. 3. num. 3. Rot. decis. 105. num. 1. & 106. num. 1. post Vivian. de jurepatr.

1 Sed in hoc articulo, quia variæ sunt Doctorum opiniones procedendum est cum distinctione; Judex Ecclesiasticus propter delictum commissum à Patrono potest confiscare juspatronatus non solum cum universitate bonorum, sed etiam de per se exprimendo in libello, & sententia, quòd privet Patronum Jurepatronatus, & tunc Ecclesia fit libera sub Episcopi potestate, si Patronus delinquens sit unicus, si vero adsint plures Patroni in solidum, vox Patroni delinquentis transit ad Fiscum Ecclesiasticum; Rot. dec. 232. num. 2., & decis. 298. num. 3., & dec. 351. num. 3.

num. 3. coram Coccin. ; Ratio est, quia Judex Ecclesiasticus habet jurisdictionem in quacumque causa jurispatronatus, ut in cap. quanto de judiciis, ibique Abbas Fagnan. in cap. nobis de jurepat. num. 11. Actolin. resol. forens. 58. num. 68.

2 Judex Laicus non potest confiscare Patrono delinquenti juspatronatus hæreditarium (de hoc enim loquimur) de se, privando eum expressè, & de se dicto jurepatronatus ob defectum jurisdictionis, quem habet in spiritualibus, vel spiritualitati annexis. Ita Gloss. in cap. filiis verb. propinquis Abb. in cap. quanto de judic. Molina de Primogenit. lib. 1. cap. 24. num. 16.

3 Nec potest Judex Laicus confiscare juspatronatus Patrono delinquenti cum universitate bonorum expressè illud exprimendo, vel in libello, vel in sententia ex. gr. sic -- privo patronum villa, hæreditate, & etiam jurepatronatus eis annexo -- Quia sic judicium proferret circa juspatronatus, quod non potest ob defectum jurisdictionis, ut superius dixi, ita Abbas in eodem cap. quanto Lambertin. de jurepat. lib. 3. quest. 8. art. 8. num. 12.

Insuper nec si Judex Laicus, aut etiam Ecclesiasticus confiscaret Patrono delinquenti omnia bona, sub hac expressione omnium bonorum comprehenderetur juspatronatus, quando non constat hoc esse annexum eisdem bonis. Lambertin. ubi supra n. 14. Rota dec. 104. n. 11. par. 12. rec. & in Gerunden. beneficii 28. Junii 1709. S. Absque eo quod coram Etno Priolo.

4 Sed potest Judex Laicus confiscare patrono delinquenti juspatronatus confiscando ejus universitatem bonorum, cui sit annexum absque ulla expressione jurispatronatus, & istud transiret ad Fiscum, non quidem ratione sententiæ Judicis Laici, sed ratione annexionis, quam habet cum universitate bonorum. Ita Gloss. in hoc Canon. filiis, verb. propinquis ibi -- vel dic quòd cum universitate laicus Judex potest aliquem privare jurepatronatus -- Dec. in cap. quanto de judic. Abbas in eodem cap. quanto, & in cap. cum laici de jurepat. Lambertin. ubi supra num. 20. Rocc. de Curt. eodem tract. in verb. ipse, vel is quest. 29. Molin. de primog. lib. 1. c. 24. n. 26. S. Cæterum.

5 Ratio est, quia omnia ea, quæ transfe-

runtur in hæredem extraneum, transferri possunt in Fiscum, juxta l. 1. & 3. de bonis damnat., & Dec. in dicto cap. quanto, sed juspatronatus transfertur in hæredem extraneum juxta Text. in cap. perlatum de jurepat. de quo supra diximus Can. I. ergo transferri poterit in hoc casu ad Fiscum.

6 Limita tamen si Judex Laicus, aut etiam Ecclesiasticus confiscaret universitatem bonorum patronorum propter delictum immediatè commissum erga Ecclesiam Patronalem, in hoc enim casu juspatronatus non transiret ad Fiscum, sed Ecclesia fieret libera, juxta Text. expressum in cap. in quibusdam de pœnis vers. Sacri nihilominus ibi -- Sacri nihilominus Concilii approbatione statuimus, quatenus si Patroni, vel Advocati, aut Feudatarii, seu Vice-Domini, aut alii Beneficiati, alicujus Ecclesie Rectorem, vel Clericum alium ipsius Ecclesie per se, vel per alios occidere, vel mutilare ausu nefando præsumperint, Patroni juspatronatus, Advocati Advocatiam, Feudatarii Feudum, vice-Domini vicedominatum, & Beneficiati Beneficium prorsus amittant; Et nè minùs vindicta, quàm excessus memoria prorogetur, non solum de præmissis nihil perveniat ad hæredes, sed etiam usque ad quartam generationem posteritates talium in Clericorum Collegium nullatenus admittuntur, neque in Domibus Regularibus, alicujus prælationis assequantur honorem, nisi cum eis fuerit misericorditer dispensatum -- Et resolutum fuit à Rota in Syracusana jurispatronatus 9. Maji 1611. coram Pirovano, & dixi superius Par. I. Can. IV. Caf. XIII. num. 7.

7 Limita etiam in casu, quo Judex tam Laicus, quàm Ecclesiasticus confiscaret Patrono universitatem habentem annexum juspatronatus hæreditarium propter hæresim Patroni, tunc enim juspatronatus non transiret ad Fiscum, sed Ecclesia libertatem acquireret, ut resolutum fuit à S. Rota in Lucana Beneficii 26. Junii 1709. S. Fragili coram R. P. D. Falconerio.

Unde cum fuerit Titio Patrono Ecclesie A. delinquenti confiscata universitas bonorum à Judice Laico absque ulla expressione jurispatronatus, nec ob delictum immediatè commissum erga Ecclesiam, sed contra Principem Sæcularem, sequitur, quòd in ista confiscatione bonorum, veniat etiam juspatronatus, ac pro-

proinde presentatio Fisci, & non Titii est sustinenda.

- 8 Nec obstant auctoritates *Glossa in Clement. Pastoralis in verb. subjecta de sentent.*, & *de re judic.*, aliorumque Doctorum superius in contrarium allat., quia loquitur de confiscatione juspatronatus facta à Judice de per se, vel cum universitate bonorum, illud exprimendo, vel de confiscatione omnium bonorum, quibus non appareat annexum juspatronatus, quibus casibus juspatronatus titulo hujusmodi confiscationis non transit ad Fiscum; Non verò de confiscatione juspatronatus facta à Judice Laico cum universitate bonorum, absque ulla expressione ejusdem juspatronatus, ut advertit *Abb. in eodem cap. quanto.*

ARGUMENTUM.

Translato Jurepatronatus Ecclesiæ Parochialis una cum universitate bonorum empta à Regularibus ad eorum Monasterium visitatio ejusdem Ecclesiæ ad quem spectet ad Abbatem, vel potius ad Episcopum, & an Episcopus possit visitare Hospitale annexum eidem Ecclesiæ?

SUMMARIUM.

- 1 Omnia Monasteria de jure communi sunt subjecta jurisdictioni Episcopi.
- 2 Diviso Episcopatum originem habuit à Divo Petro, non verò à Dionysio Papa.
- 3 Monasteria Regularium sunt de jure communi exempta à Lege Diocesana, ac etiam à lege jurisdictionali Episcopi vigore particularium Privilegiorum.
- 4 Jus Episcopale in quo consistat.
- 5 Potestas Episcopi consistit in duplici lege.
- 6 Enumerantur ea quæ sunt de Lege Diocesana.
- 7 Referuntur ea quæ sunt de lege jurisdictionali Episcopi.
- 8 Ex receptione Monasterii sub immediata S. Sedis protectione an argui possit exemptio passiva ejusdem Monasterii?
- 9 Vigore exemptionis Monasterii, & ejus Ecclesiarum cessat in Episcopo exercitium jurisdictionis, quæ antea ei in illis competebat.
- 10 Dicitio omnis est universalis, & apta com-

prehendere tam presentia, quàm futura.

- 11 Translato jurepatronatus Ecclesiæ Parochialis una cum universitate bonorum ad Monasterium exemptum potest Episcopus illam visitare jure Ordinario, amplia ut num. 12.
- 13 Ecclesia Patronalis translata ad Monasterium exemptum cum universitate bonorum non efficitur subjecta Abbati, quoad visitationem, sed solum quoad presentationem.
- 14 Simplex presentatio, aut collatio Ecclesiæ per Abbatem facienda non inducit ejusdem Ecclesiæ exemptionem. Nec qualitas Fundatoris dat facultatem visitandi Ecclesiam Patronalem.
- 15 Exempto Monasterio, non per hoc dicuntur exempti Populus, & Clerus Sacularis, & Parochus.
- 16 Privilegium exemptionis loquens de omnibus Ecclesiis dependentibus à Monasterio ad hoc, ut sit aptum comprehendere Ecclesias etiam futuras, & de futuro advenientes eidem Monasterio quid requiratur?
- 17 Episcopus an, & quando visitare possit Ecclesiam Parochialem ad exemptos spectantem jure Ordinario, & quando jure delegato?
- 18 Episcopus potest visitare omnia Hospitalia, & loca Pia suæ Diocesis tam quoad temporalia, quàm quoad spiritualia, ut num. 21. limita, ut num. 19. amplia, ut num. 22. & 23.
- 20 Hospitalia simpliciter Regia protectione existentia, nisi proberur legitima exemptio ab Ordinarii jurisdictione visitari possunt ab Episcopo.
- 21 Episcopus exigere potest redditionem rationum ab Administratoribus Hospitalis etiam laicis non solum in actu visitationis, sed etiam quolibet anno, & in Domino Episcopali.
- 24 Episcopus in Visitatione Ecclesiarum Parochialium Patronalium non potest separare Parochianos, qui per familias distinguuntur absque consensu Patronorum.
- 25 Episcopus visitare non potest Ecclesiam Patronalem non curatam Religionis Hierosolymitanae, quæ post ejus destructionem fuerit de novo edificata à personis non exemptis.
- 26 Ecclesia destructa an, & quando amittet sua privilegia, & quando non?

CA-

CASUS VIII.

Examinatis quampluribus casibus spectantibus ad primam conclusionem, examinandi veniunt alii casus concernentes secundam superius in *Commentario* deductam, juxta quam Juspatronatus quando ad exemptos, & Religiosos transfertur non minuitur jus Episcopale in Ecclesia Patronali.

- 1 Sed pro eorum clariori intelligentia præsupponendum est omnia Monasteria, ac eorum Regulares de jure communi esse immediatè subjecta Episcopo ejusdem Diœcesis, in qua sita sunt, juxta *Text. in c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. caus. 10. q. 1. & in c. omnes Basilica 16. q. 7. & in c. Abbates, & c. Monasteria 18. q. 2.* Dum D. Petrus Summus Pontifex Apostolorum Princeps, Episcopus Episcoporum, in quo fundata fuit Ecclesia-- *Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam--* & cui oves, & agnos omnium sæculorum, & locorum ad regendum, & gubernandum Christus commisit-- *pasce oves meas--* cum eas per totum ferè Orbem dispersas, & crescente charitate adauctas regere, & gubernare immediatè per se ipsum non valuisset, statuit in corde suo, sic afflante Divino Spiritu, quamplurimos non in plenitudinem potestatis, sed in partem sollicitudinis assumere, ad quem effectum distinxit, ac divisit totum Orbem Catholicum in plures Ecclesias, videlicet Parochiales, Archiepiscopales, & Episcopales, juxta distinctionem Sacerdotum Gentilium, nempe Primorum Flaminum, Archiflaminum, & Flaminum, itaut loco Primorum Flaminum jussit poni Patriarchas, loco Archiflaminum Archiepiscopos, & loco Flaminum Episcopos, assignando unicuique propriam Provinciam, Territorium, & Diœcesim, & unicuique Episcopo loca, Ecclesias, & personas uniuscujusque Diœcesis subjecit, juxta epistolam S. Clementis Papæ scriptam ad Jacobum, & relatam à *Gratiano in cap. In illis dist. 80.* Quidquid sentiant nonnulli contententes divisionem Episcopatum originem habuisse à Dionysio Papa, ex *Textu in cap. Ecclesias 13. q. 1.* quia ex hoc Textu deduci non posse videtur Dionysium distinxisse Archiepiscopatus, aut Episcopatus, sed Ecclesias Parochiales, ut legenti patet.

3 Deinde eadem Monasteria, ac eorum Regulares cœperunt esse exempta à Lege Diœcesana Episcopi, juxta *Text. in cap. Luminoso, & cap. Quam sit necessarium 18. q. 1.* ubi Gregorius Magnus anno 601. prospiciens quieti Regularium omnium, prohibuit cunctis Episcopis sub quovis titulo quidquam exigere ab eorum Ecclesiis, & Monasteriis, se intromittere in electione eorum Abbatum, transferre Monachos de uno loco ad alium sinè consensu Abbatum, & importunè celebrare solemniter Missas in eorum Ecclesiis cum collocatione cathedræ pro ordinationibus habendis, ac etiam cœperunt esse exempta à lege jurisdictionali Episcopi, vigore particularium privilegiorum, quæ Sedes Apostolica benignè concessit quampluribus Religionibus, quas enumerat *Tamburin. de jure Abbat. tom. 3. disput. 5. q. 11. num. 10. & seqq. Thomasin. de benef. par. 1. lib. 3. cap. 29. & cap. 30. per tot.*

4 Præsupponendum est etiam totum jus Episcopale consistere in eis, quæ sunt *Dignitatis*, in eis, quæ sunt *Ordinis*, & in eis, quæ sunt *Potestatis*; etenim multa competunt Episcopo ratione Dignitatis, multa ratione Ordinis, & multa ratione Potestatis; Ratione namque Dignitatis competunt Episcopo jus reverentiale, obedientiale, & Pontificalia; dum omnes de Diœcesi tam Sæculares, quam Regulares tenentur præstare obedientiam, & reverentiam Episcopo, & iste potest uti Insignibus Pontificalibus. Ratione Ordinis competit jus ordinandi, christnandi, & consecrandi. Ratione Potestatis competit Imperium in tota Diœcesi.

5 Hæc potestas Episcopi consistit in duplici Lege, Diœcesana nimirum, & Jurisdictionali, ut probat *Lottor. de re benef. lib. 1. q. 21. per tot.* Lex Diœcesana consistit in recipiendo nonnullas pensiones, & tributa ab Ecclesiis propriæ Diœcesis in signum reverentiæ, & superioritatis, ut est exigere cathedraticum, in signum cathedræ, exigere quartam decimarum, & mortuorum in signum administrationis Curæ Animarum, quam habet, & exigere aliam pensionem, quam *Eulogiam* Canones vocant, *Can. Eleutherius 18. q. 2.* in signum ordinationis,

nis, quam habet, omnium Ecclesiarum suæ Diœcesis, juxta *Text. in cap. Placuit, & cap. Inter cetera 20. q. 3. & Text. in cap. Conquerente de offic. Ordin.*, & bene *Lotter. ubi supra num. 53. & seqq.* Itaut Episcopus in signum superioritatis, & reverentiæ ultra prædicta à Clericis, Ecclesiis, & locis piis suæ Diœcesis aliquid exigere non debet, ad *Text. in cap. Nulli 16. q. 1. ibi-- Nulli Episcoporum liceat à subiecto Sacerdote, vel alio quolibet Clerico, & piis locis dationes ultra statuta Patrum, exigere, aut super posita in angariis inferre, sed cum optimus sit Perspector, ita prospiciat, ut universa sibi oves commissa à se maximè alantur, atque in necessitatibus adjuventur, non illicitis exactionibus opprimantur, quia Dominus pascere, & docere nos docuit, & omnibus ministrare, non terrenis lucris, vel avaritiis delectari.*

7 Lex verò jurisdictionis consistit in dando, nimirum in pluribus actibus, & juribus, ut sunt jus Prædicandi Evangelium, jus Congregandi Synodum, jus approbandi Confessarios, jus benedicendi Concionatores, indicendi concursus Parochialium auctorizabiliter instituendi, conferendi Beneficia, ordinandi tales, vel tales personas; consecrandi tales Puellas, & tales Ecclesias, & chrismandi tales personas, licet enim ordinare, consecrare, chrismare simpliciter ut sic, ut sic, spectet ad ordinem Episcopalem, tamen in concreto ordinare, consecrare, chrismare tales Personas, tales Ecclesias est actus jurisdictionis, ut notat. *Lotter. ubi supra num. 84.* jus concedendi Literas Dimissoriales, & Testimoniales ad effectum suscipiendi Ordines ab alieno Episcopo. Jus benedicendi solemniter Populum, *Gloss. in cap. Abbates de privilegi. in 6. verb. elargiri.* Jus benedicendi Calices, Patenas, Vestimenta Sacra, etiam cum Sacra Unctione, *Text. in cap. Vestimenta de consecrat. dist. 1. & in cap. unic. de Sacra Unctione prope finem*, benedicendi Corporalia, Moniales, & Abbatissas juxta *Can. Consultat. de Consecrat. dist. 1. Can. perlectis 25. dist., & Canon. Quamvis 68. dist. & Clement. Attendentes de stat. Monach.*, benedicendi primum lapidem in Ecclesiæ fundatione ponendum. *Can. nemo de Consecrat. dist. 1.* jus præstandi consensum in reservatione ju-

ris patronatus *cap. nobis de jurepat. de quo infra Can. XXVIII.* jus visitandi propriam Diœcesim. *Cap. Decernimus 10. quest. 1.*, nec non exigendi Procuracionem; quamvis enim procuratio consistat in recipiendo, tamen non est de lege Diœcesana, sed legi jurisdictionali, quia non consistit in recipiendo in signum reverentiæ, & superioritatis, sed ratione laboris, & notat idem *Lotter. de re benef. lib. 1. d. qu. 21. num. 75. & seqq.* jus, ut ei committantur à Dataria Apostolica dispensationes matrimoniales, & literæ in forma, significavit, iuxta *Tridentin. cap. 18. sess. 24. de reform.* jus publicandi Indulgentias, cognoscendi Causas omnes Ecclesiasticas, Matrimoniales, Civiles, & Criminales ad forum Ecclesiasticum pertinentes in prima instantia idem *Tridentin. cap. 20. sess. 24.* jus excommunicandi, suspendendi, & interdicendi, ac absolvendi: Jus puniendi excessus Clericorum. *Text. in cap. cum contingat de for. competen.*, & alii quamplures actus, qui legi possunt apud *Repetentes in cap. conquerente de offic. Ordin.* & apud *Barbos. de offic., & potest. Episcopi*, & apud *Lotter. ubi supra.*

Præsupposita hujusmodi notitia, pro Tyronibus quidem, cum quibus hic loquor; Accidit casus, quod emptum fuit à Monasterio A. quoddam Castrum, in quo fundata erat Ecclesia Parochialis de jure patronatus annexo eidem Castro, ac etiam in quo erectum reperiebatur Hospitalale, cujus pinguis redditus per Deputatos à Communitate dicti Castri, quæ regimini præest in opera pia pro infirmis Peregrinis, Pueribusque expositis erogantur, ac translatis juxta dispositionem horum Canonum unà cum Castro Ecclesia Parochiali, ac jure patronatus ad dictum Monasterium vigore privilegii Apostolici immediatè subjectum S. Sedi, & emptum unà cum omnibus Ecclesiis ad ipsum spectantibus à jurisdictione Episcopi præventionem excitarunt, tam Abbas præfati Monasterii, quam Communitas excludendi Episcopum à visitatione. Abbas quidem à visitatione prædictæ Ecclesiæ Parochialis, non obstante quod Episcopus per plures annos illam sic translatam visitaverit. Communitas verò excludendi Episcopum à visitatione Hospitalis sub ejus gubernio, & regimine existentis.

Quæ-

Quæro proinde in hoc casu, an Episcopus possit visitare jure Ordinario hujusmodi Ecclesiam Parochialem, & an etiam visitare valeat dictum Hospitale sub gubernio laicorum existens, tam quoad Spiritualia, quam quoad temporalia?

8 Quod attinet ad Ecclesiam Parochialem Patronalem, videtur dicendum non posse amplius Episcopum illam sic ad Monasterium A translata unâ cum universitate bonorum titulo hujus emptionis, visitare. Quoniam Summus Pontifex recepit dictum Monasterium unâ cum ejus Ecclesiis sub immediata S. Sedis Apostolica protectione, quod ex se passivam arguit, tam Monasterii, quam earumdem Ecclesiarum exemptionem, ad *Text. in cap. si Papa de privileg. in 6. Rota in Leodien. jurisdictionis super bono jure 11. Martii 1715. S. Justitiam coram R. P. D. Ansaldo*. Immo expressè eximit, ac liberavit unâ cum Monasterio omnes Ecclesias ab eo dependentes, à jurisdictione Episcopi; Adeoque iste non poterit amplius hanc Ecclesiam Parochialem translata unâ cum universitate bonorum ad exemptos à jure Ordinario visitare, cum stante hac exemptione cessaverat in Episcopo exercitium illius jurisdictionis Episcopalis, quæ antea de jure Canonico ei competebat, juxta *Text. in cap. grave de Offic. Ordin. cap. cum Persona S. Quod sitales de privileg. in 6. Pignattel. consult. Canonic. 39. num. 2. tom. 10. Rot. in Constantien. jurisdictionis super bono jure 13. Aprilis 1714. S. Derelinquentes coram Emmentissimo Scotto, & in Eysteren. jurisdictionis super bono jure 25. Januarii 1717. S. Præmissis coram R. P. D. Falconerio*, sed visitatio ejusdem Ecclesiæ spectare videtur ad Abbatem Monasterii, cum plenaria exemptio impediens exercitium jurisdictionis Ordinario, per necessè causet concessionem visitationis Abbati exempto, ut docent *Rodrig. quest. Regul. tom. 2. q. 5. art. 5. nu. 1. Card. de Luc. de Regul. disc. 1. num. 25. Rota in Firmana jurisdictionis super modo visitandi 20. Martii 1702. S. Secundum coram Reverendissimo Molines, & in dicta Constantien. jurisdictionis super mantentione 13. Aprilis 1714. S. Stabilito coram Emo Scotto*.

Dummodo tamen in Monasterio ad quod translata fuit Ecclesia Patronalis

Pars II.

unâ cum universitate bonorum adsint sex Religiosi, ut resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in *Ugentina jurisdictionis, & Censurarum 16. Martii 1715*. ubi inter cætera proposito dubio -- *An Episcopo competat jus visitandi Conventum Carmelitarum Oppidi Murciani, Ecclesiam, & Religiosos in casu &c.* Responsum fuit *Negative dummodo adsint sex Religiosi ad formam Decreti -- ut in parvis -- Etenim si in dicto Monasterio non adsint sex Religiosi, posset Episcopus præfatam Ecclesiam Patronalem sic translata visitare, sicut potest visitare ipsum met Monasterium, Fagnan. in cap. Relatum, ne Cleric., vel Monach. num. 71. Panimoll. decis. 84. adnot. 2. num. 35. & 56.*

10 Non obstat si dicatur, quod privilegium exemptionis extendi non possit ad controversam Ecclesiam Parochialem, quia hæc de tempore concessionis ejusdem privilegii non spectabat, nec erat dependens à dicto Monasterio. Siquidem cum privilegium prædictum eximat à jurisdictione Episcopi omnes Ecclesias ad Monasterium spectantes, videtur etiam eximere hanc Ecclesiam, licet postea de futuro acquisitam, & accedentem ad Monasterium. Cum dictio *Omnis* sit adeo latissima, & universalis, ut sit apta comprehendere omnes Ecclesias non solum præsentibus, sed etiam futuris, & de novo advenientes, *Surd. conf. 73. num. 62. Barbosa. de diction. diction. 241. num. 15., & seq.*

11 At his omnibus posthabitis contrarium de jure procedit, agitur enim de Ecclesia Patronali non annexa, nec subjectivè unita, seu de Mensa Monasterii, sed de Ecclesia simpliciter translata unâ cum ejus jurepatronatus ad Monasterium titulo universitatis bonorum per ipsum emptæ, & situata intrâ Dioccesim Episcopi, quæ ratione talis situationis subjecta est ejusdem Episcopi jurisdictioni, tum quoad Populum, tum quoad Clerum ei additum, adeoque debet ab eodem Episcopo visitari in concernentibus Curam Animarum, ad *Text. in cap. omnes Basilica 16. quest. 7. cap. cum Venerabilis de Relig. domib. cap. cum Episcopus de Offic. Ordin. in 6. & juxta Tridentinum cap. 3. sess. 24. de reform. Fagnan. in cap. cum dilectus de Relig. domib., & in cap. nimis prava num. 3. de*

I i

ex-

excess. Pralat. Rot. in Firmana jurisdictionis 17. Martii 1702. §. Loquendo, & 20. Martii ejusdem anni §. Alias cum seq., & 13. Maji ejusdem anni §. Fundamentum coram Reverendissimo Molines. Attento præcipue, quod Episcopus etiam postquam Ecclesia fuit translata ad Monasterium semper eam visitaverit absque ulla contradictione Abbatis pro tempore, quæstante observantia nulli dubium esse potest valere Episcopum continuare in jure eam visitandi. *Castren. conf. 347. num. 4. lib. 1. Rot. decis. 497. num. 5. par. 4. tom. 1. recent., & in dicta Firmana jurisdictionis 17. Martii 1702. §. Ad hancque coram Reverendissimo Molines, & juxta resolutionem S. Congregationis Concilii in Contorien. Visitationis 20. Aprilis 1697. lib. 47. decret. fol. 110.*

13 Nec Abbas Monasterii impedire valet Episcopo hujusmodi Ecclesiæ visitationem, & sibi arrogare jus illam visitandi, quia vigore translationis ejusdem Ecclesiæ Patronalis cum universitate bonorum ad Monasterium per ipsum emptam, ista subjecta non evasit Abbati quoad ejus visitationem, cum juxta dispositiones præsentis *Canonis XV.* translata Ecclesia Patronali titulo universitatis bonorum ad exemptos non minuitur in ea jus Episcopale, sed solum effecta fuit subjecta eidem Abbati quoad præsentationem Rectoris, iraut Abbas poterit quidem in hoc casu præsentare Rectorem ad ipsam Ecclesiam vacantem, non verò eam de jure visitare, ut innuere etiam videtur *Textus in cap. cum & plantare §. In Ecclesiis de privilegiis* -- *In Ecclesiis verò suis, quæ ad eos pleno jure non pertinent, instituendos Presbyteros Episcopis præsentent, ut eis de Plebis Cura respondeant, ipsi verò pro rebus temporalibus rationem adhibeant competentem, & in cap. 1. de verborum significat. in 6. ibi -- easque cum suis plebibus per suos Clericos idoneos gubernent, qui ratione Plebium examinandi Episcopis præsententur, ut ab eis Curam recipiant Animarum, cum plebes Episcopis sint subjectæ* -- Et quamvis Ecclesia prædicta effecta fuerit subjecta Abbati quoad præsentationem, non proinde dici potest exempta à jurisdictione Episcopi, quia simplex præsentatio, aut collatio Ecclesiarum per Abbatem facienda, non inducit exemptionem ea-

rumdem, nec est valida subtrahere Animas, & Populum sub illis degentem à jurisdictione Episcopi. *Fagnan. in cap. cum dilectus de Relig. Domib. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 12. num. 5. & 14. & optimè Rot. in Firmana jurisdictionis 15. Aprilis 1701. §. final. coram Reverendissimo Molines, & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Pragen. jurisdictionis 14. Januarii 1708. ubi proposito dubio -- An pro exemptione à jurisdictione Ordinaria Episcopi, sufficiat sola nominatio, seu deputatio Presbyteri Sæcularis facta à Superiore D. Joannis Hierosolymitani in Ecclesiis dicti Ordinis pro Cura Animarum, quamvis ex causa non admitteretur ab Archiepiscopo, sive potius requiratur admissio, approbatio, & licentia Archiepiscopi, sive ejus Concistorii ad Curam Animarum, & Administrationem Sacramentorum* -- Responsum fuit -- *Negative quoad primam, & affirmative quoad secundam partem; Sicuti nec dici potest exempta à jurisdictione Episcopi, & subjecta visitationi Abbatis, ex eo quia iste uti Patronus ratione ejus Monasterii, ad quod translatum fuit jus patronatus cum universitate bonorum repræsentat personam Fundatoris Ecclesiæ, vigore enim hujusmodi repræsentationis prætere non potest visitationem ejusdem Ecclesiæ, quia qualitas Fundatoris non præbet facultatem jus visitandi Ecclesiam Patronalem, cum hæc facultas tam de jure communi, quam ex dispositione Concilii Tridentini solummodo tribuitur Episcopis, ut expressè docet Rot. in Eisteten. jurisdictionis super bono jure 25. Januarii 1717. §. Minus relevante coram R. P. D. Falconerio.*

Nullatenus adversante privilegio exemptionis, quo fruitur Monasterium unà cum omnibus ejus Ecclesiis; Etenim Ecclesia Parochialis Patronalis titulo universitatis bonorum, ut supra translata ad dictum Monasterium participare non valet de hac exemptione; Quoniam ex eo, quod sit exemptum Monasterium, unà cum ejus Ecclesiis; non per hoc est exemptus Presbyter Curatus quoad ea, quæ ad Curam Animarum pertinent, nec ipsi Parochiani intelliguntur exempti, quia privilegium exemptionis supradictum importat exemptionem Monasterii Eccle-

Ecclesiarum, & Personarum Regularium in ejus ambitu existentium, & inservientium, non verò exemptionem Populi, & Cleri Sæcularis, & Parochorum Curam Animarum regentium, ad *Text. in cap. Per exemptionem de privileg. in 6. ibique Barbof., & Passerin. num. 1. Fagnan. in cap. Cum Cappella n. 16. de privileg. Cokier. de jurisdic. in exempt. par. 1. quæst. 13. Rot. dec. 233. nu. 30. par. 10. rec. & in Firmana jurisdictionis 15. Aprilis 1701. S. Hoc ipsum, & 17. Martii 1702. S. Neque hujusmodi & 13. Maji ejusdem Anni S. Ex quibus coram Rmo Molines.*

16 Et licet præfatum privilegium loquatur de omnibus Ecclesiis dependentibus à Monasterio, tamen comprehendere non valet hanc Ecclesiam postea, ac de novo acquisitam à Monasterio. Ut enim sit aptum eam comprehendere, non sufficit, quòd sit conceptum sub determinatione temporis, aut verbis generalibus, & indefinitis, sed requiritur, quòd sit concessum cum extensione ad Ecclesias non solum præfentes, & de præfenti spectantes ad Monasterium, sed etiam futuras, & de futuro advenientes, & quomodolibet ad ipsum accedentes, & translatas, alias intelligeretur solum de Ecclesiis de præfenti spectantibus ad Monasterium, & quidem pleno jure, nimirum tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, ea ratione, quia privilegium non extenditur ad non cogitata verisimiliter, sicut sunt ea, quæ postea accidunt, & quia cum sit contra jus concessum, est strictè intelligendum, juxta *Text. in cap. Pastoralis de privileg. ibique Gloss. verb. contineatur expressum Abb. in cap. fn. ne Cleric. vel Monach. n. 5. Gonzal. in Cap. Porro de privileg. n. 3., & in cap. Olim de verb. signif. num. 3. ibique Fagnan. num. 19., & seqq. & in cap. Causam de rescript. num. 10., & seq.*

17 Sed etiam per malam hypotesim admissio, quòd hujusmodi privilegium aptum sit comprehendere controversam Ecclesiam, adhuc Episcopus potest illam visitare jure Ordinario; distinguunt enim Doctores inter Ecclesiam Parochialem non exemptam à jurisdictione Episcopi, quoad Curam Animarum, ante Concilium Tridentinum, & Ecclesiam Parochialem sic exemptam, ante dictum

Pars II.

Concilium; distinguunt etiam inter Ecclesiam Parochialem exemptam, quæ vigore translationis ad Monasterium mutaverit statum, & naturam, nimirum de Sæculari effecta fuerit Regularis, adeo ut regatur à Rectore Regulari, & Ecclesiam Parochialem exemptam, quæ vigore ejusdem translationis non mutaverit statum, & naturam, sed adhuc remanserit in statu sæculari, & regitur per Rectorem Sæcularem; Quando Ecclesia non est exempta ante Concilium Tridentinum, aut quando est talis, ut vigore translationis ad Monasterium non mutaverit statum, & naturam, sed remanserit in statu sæculari, & regatur per Sacerdotem Sæcularem, tunc ipsa visitari potest ab Episcopo jure ordinario in concernentibus Curam Animarum, quando verò sortita est exemptionem etiam quoad Curam Animarum ante Concilium, aut quando est talis, ut vigore ejusdem translationis mutaverit statum, & naturam, & effecta fuerit Regularis, ac regatur per Regularem, tunc visitari non potest ab Episcopo jure ordinario, sed solum jure delegato; unde cum Ecclesia hæc Patronalis Parochialis sit primæ, & non secundæ speciei, dum non fuit exempta à jurisdictione Episcopi quoad Curam Animarum ante Tridentinum, nec est talis, ut vigore translationis ad Monasterium titulo emptionis Castri, cui est annexa, mutaverit statum, & naturam, dum est sæcularis, & regitur per Presbyterum sæcularem; sequitur, quòd possit Episcopus illam visitare jure Ordinario, non obstante, quòd per malam hypotesim ipsa vigore dictæ translationis admittatur exempta; juxta *Text. in cap. unico de Cappell. Monach. in 6. ibique Passerin. num. 2. Concil. Trident. cap. 11. sess. 25. de Regul. Fagnan. in cap. Cum dilectus nu. 41. & seq. de Relig. Domib. in cap. grave de offic. Ordin. num. 18., & in cap. nullus n. 3. & seq. de Paroch., & optimè docet *Rota* distinguendo inter unam, & alteram speciem Ecclesiæ Parochialis in *Leodien. jurisdictionis super bono jure 12. Martii 1715. S. Etenim cum seqq. coram R. P. D. Ansaldo.**

18 Quod verò spectat ad Hospitale, quod regitur, & gubernatur ab eis de Communitate dicti Castri translati ad Monasterium titulo ejus emptionis, cenfeo posse

li 2

Epi-

Episcopum illud visitare, cum ipse habeat intentionem in jure fundatam super jure visitandi omnia Hospitalia, & alia loca Pia suæ Diocesis, in quibus ex defunctorum dispositionibus pia opera exercentur non obstante quacumque consuetudine, Statuto, aut privilegio ante Tridentinum concessio, juxta *Text. in cap. De Xenodochiis de Relig. domib. ibique Anan. num. 1. & seqq. Butr. num. 1. & seqq. Fagnan. n. 2. & seqq.* & juxta dispositionem Concilii Tridentini *cap. 8. sess. 22. de reform. Cokier. de jurisdict. disc. 95. num. 3.* Dummodo Fundator hujusmodi locorum non vivat, aut illa non sint sub immediata Regia Protectione, si enim Fundator vivat, & ipsa non habeant formam Ecclesiæ, nec sint fundata auctoritate Episcopi, aut si sint sub immediata Regum Protectione, & exempta privilegio, consuetudine, & statuto visitari non possunt ab Episcopo quoad opera, quæ in illis locis exercentur, nec quoad ea, quæ ibi expenduntur, quia Concilium Tridentinum quoad hæc satis confidere videtur pietati, & sollicitudini Regum, qui talia Hospitalia in sua potestate habent, possunt tamen visitari ab Episcopo quoad Cultum Divinum, nimirum an ibi observentur ea, quæ ad dictum cultum spectant, cum visitatio, quoad hæc sit Spiritualis, & Ecclesiastica, & propriè conveniens Episcopo; Secus

20 verò si sint simpliciter sub immediata Regum Protectione, & non probetur legitima exemptio ab Ordinarii jurisdictione, tunc enim non solum potest Episcopus illa visitare quoad Cultum Divinum, sed etiam, quoad temporalia, quia simplex Regia Protectio Hospitalis, absque Consuetudine, Statuto, aut Privilegio Apostolico exemptionis valida non est arcendi Episcopum ab ejus visitatione, dum Concilium Tridentinum dicto decreto 8. sess. 22. ita voluit esse immunita à visitatione Ordinarii hujusmodi Hospitalia sub Regia Protectione existentia, si hanc Immunitatem legitimo justoque titulo acquisierint, ut optimè docet *Fagnan. in cap. in cap. de Xenodochiis de Relig. domib. num. 19., & seqq. Barbof. ad Concil. dicto cap. 8. sess. 22. num. 27. & 30. & de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 75. num. 3. Cokier. de jurisdict. in exempt. quest. 31. n. 4. Card. de Luc. de jurisdict. disc. 10. num. 2.*

Ventrigl. in prax. part. 2. annot. 24. §. 1. num. 19. Cum autem hujusmodi Hospitalium situm in dicto Castro translato ad Monasterium A & annexum Ecclesiæ Patronali ibi fundatæ sint in Diocesi Episcopi non sit sub Regia Protectione, nec ejus Fundator vivat; Sequitur quòd Episcopus possit illud visitare, & quòd irrationabilis sit præsentio Communitatis præfati Castri excludendi Episcopum ab illius visitatione.

21 Et quidem potest Episcopus illud visitare, tam quoad temporalia, quam quoad spiritualia, & exigere ab ejus Administratoribus redditionem rationum, non solum in actu visitationis, verum etiam quolibet anno, etiam si ipsi Administratores sint Laici, quia ad eum spectat ordinare, quòd bona hujusmodi locorum priorum dispensentur in usus destinatos à Testatoribus, ut decernitur in Concilio Tridentino *cap. 9. sess. 22. ibique Barbof. n. 12. Federic. de Sen. conf. 111. n. 3. Ventrigl. ubi supra n. 16., & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, me studente apud R. P. D. meum Petra in Sutrina jurisdictionis 7. Decembris 1715., ubi prætendente Societate Disciplinariorum Roncillonis exemptionem proprii Oratorii, & Hospitalis ab Ordinarii jurisdictione in vim cujusdam privilegii Julii II. inter cætera disputata fuerunt sequentia dubia. Primò: *An liceat Episcopo Sutrino visitare Hospitalium, & Oratorium Disciplinariorum Roncillonis in casu &c.* Secundò: *An jure Ordinario, vel potius Delegato.* Quintò: *An iidem Officiales teneantur Episcopo rationem reddere eorum administrationis in casu &c. & quatenus affirmativè.* Sextò: *An sit faciendæ dicta redditio rationis quolibet anno, seu in actu visitationis tantum.* Quibus Sacra Congregatio respondit ad primum *affirmativè.* Ad secundum *jure ordinario.* Ad quintum *affirmativè.* Ad sextum *quolibet anno.* Immo Episcopus potest exigere, ut sibi reddantur rationes dictæ administrationis in domo Episcopali, ut in *Valentina 11. Maji 1624.**

22 Quod procedit etiam in fortioribus terminis, nimirum in casu quo in limine foundationis Hospitalis fuisset alteri concessa facultas illud visitandi, & exigendi redditionem computorum, & inquirendi

rendi de adimplemento onerum à Fundatore relictorum, ex hoc enim non censetur exclusus Episcopus à visitatione Hospitalis, sed posset etiam ipse unà cum Visitatore deputato à Fundatore illud visitare, & exigere redditionem rationum ab ejus Administratoribus, ut resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione Concilii in *Abulen. Visitationis*, quam resolutionem reportat per extensum *Gallemarz. ad Concil. sess. 22. cap. 9. nu. 4. & 6. Garz. de Benef. par. 1. cap. 2. num. 99. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 75. nu. 8. S. Colliges, Rot. decis. 30. num. 2. par. 2. recent.*

23 Minimè attento, quòd Hospitale præfatum non sit Ecclesiasticum, sufficit enim quòd sit locus pius ad effectum, ut Episcopus possit illud visitare, si non de jure communi, saltèm uti Sedis Apostolicæ delegatus, juxta idem *Trident. d. cap. 8. sess. 22. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 75. num. 6. & seqq. & in cap. ad hæc de Relig. domib. num. 3. Fagnan. in cap. de Xenodochiis de Relig. domib. nu. 14. ibique Abb. num. 3. Rot. decis. 30. num. 8. par. 2. rec.* Et ita etiam resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione in *Narnien. visitationis Hospitalis 6. Aprilis 1574. & 8. Augusti 1693.*, & novissimè repropolita eadem Causa me studente apud R. P. D. meum Ansidæum 28. Martii 1716., ubi prætendebat Communitas Narniæ excludere Episcopum à visitatione Hospitalis SS. Trinitatis sub ejus gubernio existentis.

24 Pro coronide hujus Casus quæro hic duo. Primum: An Episcopus in visitatione duarum Ecclesiarum Parochialium Patronalium de consensu utriusque Parochi possit separare Parochianos Ecclesiarum de Jurepatronatus Laicorum, qui per familias distinguebantur, injungendo alteri Parochiæ absque consensu Patronorum? Cui breviter respondeo: Non posse Episcopum devenire in actu visitationis ad hujusmodi separationem Parochianorum absque præstito consensu Patronorum, nisi sint de Parochianis, ut resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *N. 27. Julii 1687. lib. 18. Decret. pag. 376.*

Secundum, quod quæro, est, An Episcopus possit visitare Ecclesiam Patronalem non Curatam spectantem ad Religio-

nem Hierosolymitanam, quæ post ejus ruinam, & destructionem causatam à Terræmotu fuerit de novo ædificata à personis non exemptis propriis expensis.

25 Cui respondendum cenfeo negativè, cum Ecclesiæ Hierosolymitanæ Militiæ, quibus Cura Animarum non inest sint exemptæ à jurisdictione Episcoporum tam ordinaria, quàm delegata, & soli Præceptores respectu illarum sint veri Ordinarii, ut testantur *Barbof. in Collect. Apost. decis. collect. 314. sub nu. 8. Lezzan. in Summ. Regul. tom. 1. par. 2. cap. de Regular. Militar. obligat. n. 52. à vers. Visitatione.*

In nihilo obstante si dicatur, quòd hæc Ecclesia materialiter non sit illa eadem, quæ erat prius, dum ea ruinam passa ob Terræmotum cessaverit privilegium exemptivum ob destructionem subjecti, cui affixum reperiebatur. Quoniam cum ædificum cædat solo, & solum, ubi reædificata fuit Ecclesia, sit dictæ Religionis; sequitur, quòd hæc plenum jus desuper acquirat, etiam si præfata personæ non exemptæ propriis expensis dictam Ecclesiam reædificaverint. Nec demolitio Ecclesiæ semper operatur, quòd ea diruta amittat sua privilegia. Etenim distinguendum est. Aut Ecclesia destructa est factò, & auctoritate Superioris animo eam amplius non reædificandi, & ob delictum, aut causam scandali, & tunc perdit omnia ejus jura, & privilegia, quia tam actu, quàm habitu desinit esse talis, *Bald. in l. si tibi 9. §. In Decurionib. sub n. 3. ff. quod cujusq. univers. nomin.* Aut destructa est sinistra fortuna; puta ob impetum prædonum, incursu hostium, terræmotum &c. & tunc non perdit sua jura, sed si reædificetur, resurgunt, quia figurantur continuare in habitu, juxta *Gloss. in Can. Pastoralis 7. q. 1. Cokier. de jurisd. in exempt. par. 3. q. 9. num. 5. & q. 20. num. 6. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 30. num. 26. Rot. decis. 404. nu. 18. & seq. par. 19. tom. 1. rec.*

Et ita resolutum fuit à S. Congregatione Concilii, me studente apud R. P. D. meum Petra in *Spoletana Visitationis 29. Julii 1713.* Ubi cum Episcopus vellet visitare Ecclesiam S. Jacobi sub pleno dominii jure Hierosolymitanæ Religionis existentem, qui Terræmotu destructa fuit, & deinde à Patribus Congregationis Oratorii

torii S. Philippi Nerii in eodem solo propriis expensis reedificata, se ei opposuit præfata Religio, & disputato dubio: *An liceat Episcopo visitare Ecclesiam de qua agitur in casu &c.* Responsum fuit *Negative*.

ARGUMENTUM.

Translato Jurepatronatus Ecclesiæ Parochialis unâ cum universitate bonorum ad Monasterium Episcopus an possit exigere, ut sibi erigatur ibi baldachinum, occasione visitationis ejusdem Ecclesiæ?

SUMMARIUM.

- 1 *Erectio baldachini in Ecclesiis Regularium quando sit Episcopo permessa? & n. 6.*
- 2 *Regulares an impedire possunt erectionem baldachini in eorum Ecclesiis?*
- 3 *Regulares in quibus sint exempti ab Episcopo?*
- 4 *Visitatio Ecclesiæ est actus merè jurisdictionalis.*
- 5 *Actus Pontificales qui sunt?*
- 6 *Translata Ecclesia Patronali cum universitate bonorum ad Monasterium exemptum, Episcopus non potest in actu illius visitationis exigere, ut ibi erigatur baldachinum.*

CASUS IX.

Occasione visitationis Ecclesiæ Parochialis Patronalis sitæ in Castro, titulo hujus emptionis, aut donationis translato, unâ cum Jurepatronatus ei annexo ad Monasterium A. exemptum, præventionem excitavit Episcopus erigendi ibi baldachinum. Quæritur an Episcopo visitanti dictam Ecclesiam quoad Curam Animarum sit permessa hujusmodi erectio baldachini?

Respondendum videtur negative. Ecclesia namque præfata Patronalis est dependens, & pertinens ad Regulares exemptos, utpote translata ad eorum Monasterium, vigore emptionis, aut donationis Castri cui annexa erat, adeoque exigere non potest Episcopus, ut sibi erigatur ibi baldachinum à Rectore ejusdem Ecclesiæ occasione hujus visitationis, dum erectio baldachini in Ecclesiis Regularium est solum permessa Episcopo ubi, &

quando in eis Pontificalia exercet, juxta decretum Clementis VIII. post *Quarant. in Summa Bullar. verb. Privileg. Regular.* & docent *Lezzan. in Summ. quest. Regul. verb. Baldachinum num. 3. to. 2. & cap. 11. num. 3. tom. 1. Gratian. discept. 467. nu. 1. tom. 3. Barbos. de offic. & potest. Episcopi alleg. 80. par. 3. num. 16. & seq. Tamburin. de jur. Abbat. disput. 15. num. 17. tom. 1.* Et quidem optima ratione, quia erectio baldachini est accessoria functionibus Pontificalibus, seu eis actibus, qui sine Insignibus Pontificalibus, nimirum sine Mitra, Baculo, & Pallio exerceri non possunt, adeoque ubi, & quando in Ecclesiis Regularium permixta sunt Episcopo functiones Pontificales, censetur etiam permixta in eisdem Ecclesiis erectio baldachini, ad *Text. in cap. quanto de judic. Gratian. decis. 113. in addit. num. 8. & seq.*

2 Nec Regulares impedire possunt hujusmodi erectionem baldachini in eorum Ecclesiis, quando Episcopus velit in eis Pontificalia sibi permixta exercere sub prætextu exemptionis. Distinguendum est enim in Episcopo inter ea, quæ sunt Dignitatis, ea quæ sunt Ordinis, & ea quæ sunt Jurisdictionis, prout superius *Casu antecedenti* distinctum fuit. Licet enim Regulares vigore eorum privilegiorum sint exempti ab eis, quæ sunt Ordinis, ab eis, quæ sunt jurisdictionis, tamen non sunt exempti ab eis, quæ sunt Dignitatis, seu à jure reverentiali, & obedientia debita Episcopo ratione ejus dignitatis, sed Episcopus accedens ad eorum Ecclesias ad solemniter celebrandum, aut ad alia Pontificalia exercenda, reverenter est ab eis recipiendus, erigendo in eorum Ecclesiis baldachinum, tamquam quid accessorium solemnæ celebrationi, aut aliis functionibus Pontificalibus. *Text. in Clementin. Archiepiscopo de privil. ibique Gloss. Imol. Vitalin. Fagnan. in cap. quia nos de auctoritate, & usu Pallii n. 13. Lezzan. in Summ. quest. Regular. cap. 11. num. 3. tom. 1. Pignatell. consult. 106. nu. 3. & seqq. tom. 10. Rot. in Constantien. jurisdictionis super bono jure 13. Aprilis 1714. S. Præcipue, coram Eminentiss. Scotto.*

Quando autem Episcopus visitat Ecclesiam Regularium quoad Curam Animarum, non exercet Pontificalia, dum visitatio Ecclesiæ non est actus, seu functio Pon-

Pontificalis, sed est actus merè jurisdictionalis competens Episcopo in Ecclesijs Regularium ratione Curæ Animarum, juxta *Concil. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 11.*, & dixi superiùs *Casu antecedenti*, omnino independens ab Insignibus Pontificalibus, nec exigens ad sui perfectionem, ut Episcopus utatur hujusmodi Insignibus, minusque connumeratur inter actus Pontificales, dum isti sunt solum Missa solemnis, Ordinum celebratio, frontis Chrismatio, consecratio Basilicarum, & Virginum, & omnes illi actus, qui sine Insignibus Pontificalibus expleri non possunt. *Barbos. de offic. & potest. Episc. par. 2. alleg. 6. num. 3. Lezzan. in Summ. verb. Baldachinum num. 4. tom. 2.*

6 Ac proinde Episcopus in actu visitationis Ecclesiæ Regularium, quoad Curam Animarum exigere non valeat, ut in ea erigatur sibi baldachinum ad explendum hujusmodi actum visitationis, cum erectio baldachini sit permissa Episcopis in Ecclesijs Regularium, solum quando ibi peraguntur functiones Pontificales, juxta præfatum decretum Clementis VIII. ibi— *Eo tamen dumtaxat tempore quo Pontificales ejusmodi functiones exercebunt, vel dum actus ipse, cui in Pontificalibus aderunt, peragetur.* Ergo in aliis casibus, & quoad alios actus non Pontificales erectio baldachini erit eis in dictis Ecclesijs prohibita. Dictio enim *dumtaxat* excludit omnes alios casus præter expressos, ad *Text. in l. 3. §. cum Titio ff. de adim. legat. Paris. conf. 47. num. 18. lib. 4. Mascard. de probat. conclus. 1393. num. 37. Tusch. lit. D. conclus. 388. num. 2. Barbos. diction. 97. n. 4.* Et ita in terminis visitationis resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in una *Mediolanen. lib. 2. decret. fol. 174.* ubi in responsione ad quartum dubium, ubi quærebatur — *An Episcopo Monasteriorum clausuram visitare volenti, dictæ Moniales teneantur erigere in Ecclesia exteriori, vel interiori sedem cum baldachino, vel solummodo sufficiat illi stratum preparare in utraque Ecclesia* — dixit — *sufficere præparationem strati* — relat. per *Matthæus. Offic. Cur. Eccles. cap. 11. num. 11. pag. mibi 79.*

7 Verùm in hoc casu censeo quidem respondendum negativè, non ob rationem superiùs insinuatam videlicet, quia Ecclesia hæc Patronalis est dependens à

Monasterio, dum dependentia, quam habet hæc Ecclesia à Monasterio non est respectu jurisdictionis per Abbatem in ea exercendæ, cum vigore præfata translationis ejusdem Ecclesiæ ad Monasterium, ista effecta non fuerit exempta à jurisdictione Ordinarii, & subjecta jurisdictioni Abbatis, sed respectu præsentationis, eo quia præsentare Rectorem ad ipsam vacantem spectat ad Abbatem; sed ratio, quare Episcopus non possit exigere, ut sibi erigatur in dicta Ecclesia baldachinum à Rectore occasione visitationis mihi videtur esse, quia erectio baldachini non est necessaria ad explendum actum visitationis, cum hæc ex supradictis non sit functio Pontificalis, sed solum actus jurisdictionalis.

ARGUMENTUM.

Episcopo habenti ex privilegio usum Crucis, an liceat occasione Jubilei, aut expositionis Venerabilis ingredi Ecclesiam Patronalem translatam unà cum universitate bonorum ad Monasterium cum Cruce erecta?

SUMMARIUM.

- 1 *Accessus Episcopi ad Ecclesiam Regularium tripliciter considerari potest, & quanam sit differentia inter unum, & alterum accessum? Vide ibi.*
- 2 *Translata Ecclesia Patronali unà cum universitate bonorum ad Exemptos, potest Episcopus habens ex privilegio jus deferendi Crucem, illam ingredi Cruce erecta etiam in accessu voluntario.*
- 3 *Et etiam si Ecclesia Patronalis sic translata præsupponatur exempta, & num. 8. Amplia ut num. 9.*
- 4 *Insignium species est duplex.*
- 5 *Delatio Crucis in Archiepiscopo an sit signum jurisdictionis?*
- 6 *Crucis delatio in Episcopo habente ex privilegio jus deferendi Crucem non est signum jurisdictionis.*
- 7 *Usus Mitre, & Baculi concessus alicui Dignitati in Cathedrali, seu Collegiata, non est in ipsa signum jurisdictionis.*
- 10 *Refertur resolutio Sacre Congregationis Concilii in Lucana juris deferendi Crucem.*

CASUS X.

Concessus fuit à Sede Apostolica Episcopo Diœcesis B. ejusque successoribus in perpetuum usus Crucis per totum Episcopatum, occasione autem Jubilei, aut expositionis Venerabilis in Ecclesia Patronali B. fundata in quodam feudo, quod titulo emptionis, aut donationis translatum fuit unâ cum Jurepatronatus ei annexo ad quoddam Monasterium Regularium, in quo sicuti etiam in Ecclesiis ab eo dependentibus vigore privilegii Apostolici, nec Ordinarius, nec Legatus ullam præminentiam, nec superioritatem, & jurisdictionem quomodolibet exercere potest, accessit ad dictam Ecclesiam Episcopus, eam ingrediendo cum Cruce erecta, Abbate, ac Regularibus præfati Monasterii contradicentibus. Hinc oritur dubium, An Episcopus possit in hoc casu ingredi dictam Ecclesiam Patronalem, erecta Cruce.

1 Quod negativè resolvendum videtur. Distinguendum est enim inter accessum Episcopi necessarium ad Ecclesiam Regularium, voluntarium, & mixtum. Quamvis enim quando agitur de accessu necessario ad Ecclesiam Regularium, ut est ille, qui accidit occasione visitationis in concernentibus Curam Animarum, aut Processionis publicæ, aut Pontificalium possit Episcopus, Cruce erecta, ingredi Ecclesiam Regularium, ea ratione, quia in casibus prædictis, visitationis, publicarum Processionum, & Pontificalium derogata remansit exemptio Regularium, & restituta in ipsos Episcopalis jurisdictio per Concilium Tridentinum *cap. 11. & cap. 13. sess. 25. de Regul.*, & per decretum Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium à Clemente VIII. approbatum apud *Novar. in Summ. Bullar. par. 1. comment. 19.* & apud *Fagnan. in cap. Tua nos de auct. & usu pallii num. 19.*, & dixi superius *Cas. VIII. n. 17. & Cas. IX.* Sicuti etiam eadem Cruce erecta ingredi possit Episcopus dictam Ecclesiam, quando agitur de ejus accessu mixto, nimirum quando accedit ad Ecclesiam Regularium invitatus ab eis ob aliquam functionem ibi peragenda, tamen quando agitur de accessu merè voluntario ex causa devotionis, ut est iste de quo agitur, occasione

Jubilei, aut expositionis Venerabilis, Episcopus accedere non valet ad Ecclesiam Regularium Cruce erecta, quia cum delatio Crucis sit signum jurisdictionis, nequit Episcopus illam erigere in Ecclesiis Regularium, nisi habeat speciale privilegium, juxta *Gloss. in Clement. Archiepiscopo de privil. in figuracione casus, ibique Abb. n. 2. Zabarell. n. 5.*

2 His tamen non obstantibus veritas est in contrarium. Quoniam Ecclesia hæc Patronalis translata ad præfatum Monasterium Regularium cum universitate bonorum, cui erat annexa titulo hujus emptionis, aut donationis subjecta non fuit effecta Abbati, & Regularibus ejusdem Monasterii quoad jurisdictionem, sed solum quoad præsentationem Rectoris, nec vigore hujusmodi translationis evasit Regularis, & exempta, sed remansit, & est Sæcularis, & subjecta jurisdictioni Episcopi; Sicuti igitur Episcopus ante translationem cum universitate bonorum poterat illam Ecclesiam ingredi Cruce erecta. Ita etiam post translationem eadem Cruce erecta illam ingredi valebit etiam in accessu voluntario, cum iuxta secundam conclusionem superius in *Commentario* deductam, translato Jurepatronatus, aut Ecclesia Patronali cum universitate bonorum ad exemptos non minuitur in ipsa jus Episcopale.

3 Verum etiam si supponatur, & admittatur, quod hæc Ecclesia Patronalis effecta fuerit exempta, & Regularis, adhuc cenfeo posse Episcopum habentem privilegium deferendi Crucem illam ingredi Cruce erecta non solum in accessu ad eam necessario, aut mixto, sed etiam in accessu voluntario, causa scilicet devotionis, juxta *Clement. Archiepiscopo de Privileg.*, quæ licet loquatur de Archiepiscopo, habet etiam locum in Episcopo, cui, ex privilegio competit delatio Crucis per suum Episcopatum, ut docet *Novar. in Sum. Bullar. par. 1. Comment. 19. n. 13. ibi -- Et quamvis dicta Clementina loquatur de Archiepiscopo, tamen illa fuit continencia facti, & per eum non excluditur Episcopus -- Pax. Jordan. lucubrat. lib. 11. tit. 2. num. 90. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 1. tit. 4. n. 39.*, & in *sum. verb. Archiepiscopi auctoritas sub n. 28. versic. Amplia.*

4 Ratio est, quia duplex est species Insignium

signum, altera, quæ denotat Dignitatem insigniti, & altera, quæ denotat superioritatem, & præfidentiam in loco, ut distinguit *Abbas in cap. 1. ut lite pendente num. 7. ibi* -- Ideo concludo sic, quod quædam sunt insignia denotantia Superioritatem in loco, quædam sunt, quæ denotant Dignitatem insigniti -- Quidquid sit an delatio Crucis in Archiepiscopo sit signum jurisdictionis, & superioritatis, dum multi Doctores hoc affirmant uti sunt *Gloss. in cap. Antiqua in verb. nisi wrbe de privileg. Zabarell. in Clem. 2. de privil. n. 5. Abb. in d. cap. 1. ut lite penden. n. 7. ibique Butr. n. 7. Pignattell. consult. 73. n. 1. to. 8., & consult. 76. n. 20. in fin. to. 9. Ventrigl. in prax. de jurisdictione Archiepisc. cap. 18. n. 6. alii verò negant, ut sunt Vitalin. in dicta Clement. 2. de privileg. Quarant. in Sum. Bullar. verb. Archiepiscopi auctoritas nu. 23. vers. vigesima octava auctoritas Gratian. discept. 467. num. 3. Franc. decis. 711. num. 11. Rot. decis. 72. num. 3., & 4. post Tamburin. de jure Abbat. Certum mihi videtur esse, quòd in Episcopo, cui non jure proprio sed solum ex privilegio competit jus deferendi Crucem per Diocesim, delatio Crucis non sit signum jurisdictionis, nec superioritatis, cum in ipso non adsit jurisdictionis, nec superioritas Archiepiscopalis, sed sit signum merè honorificum sterile, à Summo Pontifice concessum Episcopo ad honorificentiam, & gloriam suæ Ecclesiæ, ad terminos *Textus in cap. ut Apostolica de privileg. in 6. ibi* -- concessit in Ecclesiarum suarum gloriam, & honorem -- Sicuti usus Mitræ, Baculi &c. licet in Episcopo sit signum jurisdictionis, & superioritatis, tamen concessus alicui Dignitati in Cathedralibus, aut Collegiatis non est signum jurisdictionis, & superioritatis Episcopalis, dum talis dignitas non habet hujusmodi jurisdictionem Episcopalem, sed est signum merè honorificum absque mixtura jurisdictionis, *Joan. Andr. in dicto cap. ut Apostolica num. 2. Abb. in cap. 1. sub num. 10. ut lite pendente Tamburin. de jur. Abbat. tom. 1. disput. 19. num. 2. & seqq. Card. de Luc. de præemin. disc. 14. num. 4.* Ac proinde poterit Episcopus non solum in actu visitationis, aut exercitii Pontificalium, verum etiam occasione Jubilei, aut alicujus publicæ festivitatis, & causa devotionis etiam non invitatus in-*

Pars II.

gredi præfatam Ecclesiam Patronalem, Cruce erecta, etiam si hæc supponatur exempta, cum delatio Crucis in Episcopo sit insigne merè honorificum, & exerceri possit sine præjudicio exemptionis, ut expressè docet *Fagnan. in cap. quia nos de auctorit., & usu Palii num. 17. ibi* -- In locis exemptis non posse Episcopum exercere potestatem, & judicium, sed bene posse uti insigniis honoris, & devotionis -- *Adden. ad Gratian. decis. March. 113. num. 19. ibi* -- Sunt insignia Dignitatis &c. & eorum actus est sine præjudicio exemptionis -- *Ventrigl. in prax. de jurisdic. Archiepiscop. annot. 49. §. unic. num. 25. Gratian. discept. 467. n. 1. & seqq.* Et resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in *Papien. juris deferendi Crucem 22. Septembris 1708.* Et quoad actum merè voluntarium visitandi Episcopum degentem in Conventu PP. Dominicanorum cum Cruce erecta, ac in terminis fortioribus Archiepiscopi, in quo usus Crucis potest esse signum jurisdictionis, & Superioritatis resolvit Sac. Congregatio Episcoporum, & Regularium in *Ragusina Delationis Crucis, & Censurarum 26. Martii 1711. ibi* -- Sac. Congregatio Episcop., & Regul. censuit licuisse, & licere Archiepiscopo ingredi Conventum cum Cruce erecta --

9 Quod procederet etiam si Ecclesia hæc Patronalis supponeretur ex privilegio exempta non solum à jurisdictione, & superioritate, sed etiam à præeminencia Episcopi, quia cum præeminencia dupliciter sumi possit, nimirum in linea Dignitatis, & honorificentiae, & in linea jurisdictionis, & superioritatis contentiosæ juxta *Rot. decis. 281. num. 4. & seqq. par. 15. rec.* intelligeretur exempta à præeminencia in linea jurisdictionis, & superioritatis non verò à præeminencia in linea simplicis dignitatis, & honorificentiae, quæ nunquam dicitur sublata per quamcumque amplam exemptionem, iuxta *Falin. in cap. cum non liceat num. 2. de præscript. Tamburin. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 15. quæst. 7. num. 45. Monacell. formul. 6. n. 20. tom. 3. tit. 3. Card. de Luc. de præemin. disc. 21. num. 8. Rot. decis. 111. num. 16., & seq. par. 5. rec. & decis. 1731. num. 13. coram Coccin.*

10 E ita studens apud R.P.D. meum Anfidæum sentiebam iu Lucana juris deferendi Crucem

*Crucem contra Pitonium Scribentem in hac Causa pro Canonicis Lateranensibus Monasterii S. Frigidiani Lucae, qui prae-
tendebant non competere Episcopo Lu-
cano jus deferendi Crucem erectam in
eorum Ecclesia, nisi occasione S. Visita-
tionis, publicarum Processionum, aliorum-
que actuum, in quibus ex consuetudine,
vel privilegio concessum est Episcopis
Pontificalia exercere in Ecclesiis Regu-
larium; Et ita etiam resolutum fuit à Sac.
Congregatione Concilii 8. Augusti 1716.
ubi proposito dubio -- An liceat Episcopo
Lucano ingredi erecta Cruce Ecclesiam S.
Frigidiani Canonice Lateranensium in
casu &c. -- responsum fuit -- Affirma-
tivè.*

ARGUMENTUM.

Episcopus an possit exigere Cathedrati-
cum, Subsidium charitativum, Portio-
nem Canonice, & occasione visita-
tionis Procuracionem ab Ecclesia Pa-
tronali, translato hujus Jurepatronatus
cum universitate bonorum ad Exem-
ptos?

SUMMARIUM.

- 1 *Monasteria Regularium sunt exempta à
Cathedratico, & aliis jurbus Episcopa-
libus.*
- 2 *Cathedraticum an sit sublatum per Conci-
lium Tridentinum? Vide ibi, & n. 19.*
- 3 *Subsidium Charitativum non debetur ex
Beneficiis pleno jure unitis Monasterio
exempto, & num. 20.*
- 4 *Jura, & emolumenta Episcopalia ad quem
finem sint à jure introducta? Vide ibi.*
- 5 *Ecclesia Patronalis translata unà cum uni-
versitate bonorum ad exemptos debet sol-
vere Episcopo Cathedraticum in ea quan-
titate à jure statuta, vel solvi solita, &
num. 18.*
- 6 *Debet solvere Subsidium Charitativum.
Limita ut num. 7. Intellige ut num. 8.*
- 9 *Debet solvere Quartam, seu portionem Ca-
nonicam, tum Decimarum, tum Mortua-
riorum, & si adstet consuetudo solvendi
pro Quarta certam quantitatem pecunia-
rum, hæc est servanda. Intellige ut
num. 10.*
- 11 *Tenetur solvere Procuracionem Episcopo
eam visitanti. Intellige ut num. 14.*

- etiam non obstante ejus particulari con-
suetudine in contrarium, & n. 15.*
- 12 *Non tenetur solvere vecturas, vel ferra-
turas equorum. Limita ut ibi.*
 - 13 *Immo eandem Procuracionem solvere te-
netur Vicario Capitulari sede vacante,
sed in qua quantitate? Vide ibi.*
 - 16 *Quanam consuetudo non solvendi Procu-
racionem præservetur à Concilio Triden-
tino. Vide ibi.*
 - 17 *Episcopus cogere potest per censuras Re-
ctorem Ecclesie Patronalis translata
unà cum universitate bonorum ad exem-
ptos renuentem ei solvere jura Episco-
palia.*

CASUS XI.

R Etento eodem facti themate superius
exposito, nimirum translationis Ju-
rispatronatus, seu Ecclesie Patronalis
unà cum universitate bonorum titulo hu-
jus donationis, aut emptionis ad Mona-
sterium A. ab utraque Lege Episcopali
exemptum. Quæro an Episcopus intrà
cujus Dioecesim sita sit dicta Ecclesia Pa-
tronalis, possit ab hujus Rectore exigere
Cathedraticum, Subsidium Charitati-
vum, & Portionem Canonice, & occa-
sione visitationis ejusdem Ecclesie Pro-
curacionem?

Quæstio hæc procedit respectu illarum
Dioecesum, in quibus jus commune in-
ductivum exactionis hujusmodi emolu-
mentorum favore Episcoporum est in
usu; cum plures adsint Dioeceses, in qui-
bus Episcopi ex inveterata consuetudine
non exigunt nec Cathedraticum, nec
Subsidium charitativum, nec quartam,
seu portionem Canonice, nec Procura-
cionem occasione visitationis, quæ con-
suetudo legitimè præscripta venit ab
Episcopis observanda, & eidem quæ-
stioni taliter procedenti respondendum
videtur negativè. Quoniam hæc Eccle-
sia Patronalis utpote spectans, & trans-
lata ad Monasterium A. unà cum univer-
sitate bonorum, cui erat annexa, videtur
exempta à solutione Cathedratici, Subsi-
dii charitativi, Canonice portionis, &
Procuracionis, sicuti est ab his exemptum
idem Monasterium, cum accessorium
sequatur semper naturam principalis, ad
*Text. in cap. inter cetera 10. q. 3. Barbosa.
ad Concil. sess. 24. cap. 3. num. 23. & de of-
fic.*

- fic. & potest. Episcopi alleg. 86. num. 40. & seq. Antonell. de jurib. & onerib. Clericor. lib. 2. par. 6. cap. 17. nu. 36. & 46. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 25. §. 1. num. 34. & seq. & dixi superius Caf. VIII. num. 3.
- 2 Et quidem respectu Cathedralitici, & Subsidii charitativi nulla hodie videtur esse amplius hæsitatio, tum ex dispositione Sacri Concilii Tridentini, per quod utrumque sublatur videretur *sess. 24. cap. 3.* ubi admonentur Episcopi, ut caveant ne inutilibus sumptibus cuiquam graves onerosive sint, nec pecunia, nec munus quodcumque, etiam qualitercumque à Rectoribus Ecclesiarum offeratur, ab eis accipiatur, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili. Tum ex mente Sac. Congregationis Concilii denegantis solutionem Subsidii charitativi ex Beneficiis spectantibus ad exemptos, ut in *Marianen. Subsidii Charitativi 11. Martii 1713.* ubi conquerentibus Monachis Olivetanis Monasterii Portus Veneris, quod Episcopus Marianensis sub censurarum interminatione ausus fuerit Subsidium charitativum exigere ab Affluariis nonnullorum Beneficiorum spectantium ad dictum Monasterium, proposito dubio -- *An Episcopo Marianen. debeatur Subsidium charitativum ex Rectoris di Belgodere, & di Rustino, ut pretenditur spectan. ad Monachos Olivetanos, vel potius obstat præfensa exemptio ditorum Patrum.* Respondit fuit negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem.
- 4 Verum his non obstantibus contrarium verius in hoc casu de jure cenfeo. Cum enim emolumenta hæc sint assignata à jure Episcopis, ut sic ipsi magis alliciantur ad convocationem Synodi, ad visitationem Dioecesium, & ad rectè administrandum, & gubernandum proprios Episcopatus, dignum est ut iidem, qui spiritualia seminant in Ecclesiis suarum Dioecesium, ab eis temporalia, & metant 1. *ad Corinth. 9.*
- 5 Debet igitur Ecclesia hæc Patronalis sic translata ad Monasterium A. seu ejus Rector persolvere Episcopo, intrà ejus Dioecesium sita sit, cathedraliticum, seu synodaticum in signum subjectionis, & pro honore Cathedralitici, ad *Text. in Can. placuit, & Can. inter cetera 10. quest. 3. cap. Pars II.*

- conquerente de offic. Ordin. cap. cum olim de censibus, Fagnan. in dicto cap. conquerente num. 49. Barbof. de offic. & potest. Episcopi alleg. 86. nu. 40. Gratian. discept. forens. 620. num. 1. ibique Card. Anton. de Luc. num. 1. Antonell. de Jurib., & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 17. nu. 32. Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. par. 2. annot. 25. §. 2. num. 2. Card. de Luca de Jurisdic. 38. num. 2. In ea quantitate à jure statuta, nimirum in duobus solidis aureis *Glos. in cap. placuit 10. q. 3. in princip. & cap. olim. verb. olim causam de censibus, vel in ea quantitate in Dioecesi solvi consue-ta Fagnan. in cap. conquerente de offic. Ordin. n. 47. Covarr. lib. 1. var. resol. cap. 11. nu. 3. Gratian. discept. forens. 620. num. 4. Antonell. ubi supra num. 33., & resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in Reatina Cathedralitici, & Decimarum 8. Julii 1713.* Ubi prætendente Episcopo Reatinò exigere quamdam pecuniarum summam ratione Cathedralitici supra duobus Beneficiis, & horum Rectore in hoc ei contradicente proposito dubio -- *An, & in qua summa, seu quantitate debeatur Cathedraliticum pro Beneficiis SS. Laurentii, & Salvatoris delle Macchie, & SS. Nicolai, & Joannis Carpiporti, in casu &c.* Sac. Congregatio respondit -- *Affirmativè ad rationem obulorum 25., & q. 4.*
- 6 Debet etiam persolvere eidem Episcopo subsidium charitativum, juxta taxam solvi solita omnium enim de Dioecesi interest, ut eorum Episcopus sustentetur, ad *Textum cap. Apostolus de censib., & in Extravag. vas electionis de censib. Abb. conf. 26. n. 3. Bellet. disquisit. Cleric. par. 1. tit. de Cleric. debit. §. 12. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 24. §. 1. num. 1., & §. 2. nu. 1. Antonell. de jurib., & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. dicto cap. 17. num. 37.* Dummodo tamen Rector ejusdem Ecclesiæ Patronalis percipiat fructus ex ea, & non sit ita pauper, ut nihil habeat ultra decentem, & honestum victum, *Bellet. ubi supra num. 19., & seq. Antonell. ubi supra nu. 49. & seqq. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 24. dicto §. 1. num. 29.* Non verò tenetur illud persolvere Vicario Generali Episcopi finè hujus speciali mandato idem *Ventrigl. ubi supra n. 23.*
- 8 Sed hujusmodi subsidium charitativum non est semper, & quandocumque à Benefi

neficiatis, & Ecclesiarum Rectoribus solvendum, nec ab Episcopo quodcumque postulandum, sed solum quando adfit iusta, & necessaria causa, nimirum quando Episcopatus sit tenuis, vel aere alieno gravatus, vel quando Episcopus accedere debeat ad Generale Concilium ad Papam, vel ad alium Principem supremum pro communibus negociis totius Diocesis, & quidem cum consilio Capituli, & etiam Clericorum nisi adfit consuetudo in contrarium, juxta *Glos. in Extrav. Vas. Electionis verb. Caritativum subsidium de censib. Fagnan. in cap. Conquerente de Offic. Ordin. nu. 38. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. dicto cap. 17. num. 42. & 43. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. dicto §. 12. nu. 8. Ventrigl. in prax. dicta annot. 25. §. 1. n. 3. & seqq. & nu. 18.*

9 Insuper debet eadem Ecclesia Patronalis, sive ejus Rector persolvere Episcopo quartam, seu portionem Canonicam, tum decimarum, si sit Parochialis, juxta *Text. in cap. Quoniam de decim. ibique Fagnan. & in cap. Conquerente de offic. Ordin. Tum mortuorum, quæ in morte relinquuntur, seu ex legatis piis juxta Text. in cap. de his 10. qu. 1. ibique glos. verb. tertia, & in d. cap. conquerente ibique Fagnan. num. 28. & seq. & cap. requisiti de testam. Lotter. de re benef. lib. 1. quaest. 20. num. 81. & seq. Barbof. de offic. & potest. Episcopi alleg. 86. num. 7. & seq. & juxta Sac. Congregationem Concilii in dicta Reatina Cathedrali, & Decimarum 8. Julii 1713. in responsione ad secundum. Et si adfit consuetudo, ut pro quarta decimarum, & funeralium, & anniversariorum exigat Episcopus à Clero, aut à Parochis certam quantitatem pecuniarum, hæc est servanda, ut respondit Sac. Congregatio Concilii in Anglanen. præsentiarum exactionum 20. Decembris 1704.*

10 ad primum. Dummodo legata non sint relicta pro fabrica, restauratione, ornamentis, & utensilibus Ecclesiæ, aut pro erectione Altaris in Ecclesia, aut pro celebratione solemnitatis alicujus Sancti, ex hujusmodi enim legatis non debetur Episcopo portio Canonica, quia cum hæc legata cedant in cultum Divinum, favore hujus Divini Cultus cedere debet cumque lucro Episcopi *Text. in cap. ul-*

tim. de Testam. Gavant. verb. quarta Episcopalis num. 7. & alii apud Antonell. de jurib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 17. n. 13. & seqq.

11 Denique occasione visitationis debet persolvere Episcopo Procuracionem in victualibus necessarium non solum pro eodem Episcopo, sed etiam pro ejus servitoribus, & equis, ad *Textum in cap. cum Venerabilis, & cap. procuracionis de censibus, & Extrav. Vas electionis eodem tit. & juxta Concilium Tridentinum cap. 3. sess. 24. de reform.* Non verò tenetur solvere vecturas, vel ferraturas equorum *Fagnan. in cap. procuracionis num. 8. num. 15. & seqq.* Nisi extaret contraria consuetudo, & nisi Visitator esset Prælatum à Summo Pontifice delegatus, tunc enim deberentur etiam mercedes equorum, & viaticum, ut observat *Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 17. num. 76.*

13 Immo eandem procuracionem persolvere debet Sede vacante Vicario Capitulari, qui post lapsum anni visitare potest Ecclesiam hanc Patronalem, & ab ea procuracionem exigere non in ea quantitate solvi solita Episcopo visitanti, sed pro medietate, & ultra hanc procuracionem, non potest recipere equitatus, & alia donaria, ut resolvit Sac. Congregatio Concilii in Ostunen. Procuracionis 28. Julii 1708. Dummodo eadem Ecclesia Patro-

14 nalis non sit speciali, & specifico privilegio exempta, & dummodo non sit adeo pauper, ut Episcopo visitanti procurare non possit, ac etiam dummodo non sita sit in Civitate, quia si gaudet dicto privilegio, aut sit pauper, non tenetur illius Rector Procuracionem dare Episcopo visitanti, juxta *Text. in cap. placuit 1. qu. 2. cap. cum instantia de Censib., & cap. Romana eodem tit. in 6.* Sicuti eadem Procuratio hodie post Tridentinum *dicto cap. 3. sess. 24.* non debetur si Ecclesia sita sit in Civitate, quicquid sit de jure antiquo; *Fagnan. in cap. Venerabili de censib. nu. 14. & seqq. Antonell. ubi supra num. 66.*

15 Nec juvaret eidem Ecclesiæ Patronali allegare consuetudinem non solvendi Procuracionem occasione visitationum, eo quia semper consuetum fuerit illam persolvi ab aliis Ecclesiis ejusdem Diocesis in qua sita reperitur. Quoniam juxta dispositionem juris communis Procuratio

ratio

ratio ratione visitationis debita non est à subdito præscriptibilis, ad *Text. in cap. venerabili ibique Fagnan. num. 20. & seqq.* ubi dat rationem, quia Procuratio est visitationi annexa, quemadmodum jus visitandi nunquam præscribitur, ita nec jus exigendi Procurationem, quia de connexis idem est iudicium.

16. Et licet Tridentinum *supradicta sess. 24. cap. 3.* disponat, quod in iis locis, seu Provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id observetur, adhuc tamen prædicta Ecclesia Patronalis non obstante ejus consuetudine particulari non solvendi procurationem, ad eam tenetur; Quia Concilium non præservat consuetudinem particularem unius Ecclesiæ, aut loci pii Civitatis, aut alterius loci, sed consuetudinem generalem totius Civitatis, & totius loci, cum non sit verisimile Concilium voluisse præservare consuetudinem unius Ecclesiæ in præjudicium alterius, cui accresceret onus solvendi integram procurationem, ut optimè docet *Fagnan. in dicto cap. Venerabili de censib. num. 26. & seqq.* Præterquamquod, ut allegata consuetudo eximere posset prædictam Ecclesiam à procuratione non sufficeret, ut illa nunquam Episcopum procuraverit, sed requiritur, quod Episcopus petierit procurationem, & Rector noluerit illam solvere; & postea, quod Episcopus per longum tempus acquieverit, juxta *Bald. cons. 201. num. 1. lib. 2. Fagnan. ubi supra num. 29. Rot. in Leodien. Canoniciatus 1. Julii 1707. §. Leviori coram Eminentissimo Scotto, & in Leodien. seu Aquisgranen. Canoniciatus 22. Januarii 1703. §. Privileg. coram Reverendissimo Molines, & in Burgen. jurium Parochialium 11. Decembris 1716. §. Frustrà coram R. P. D. Falconerio nunc meritissimo Almæ Urbis Governatore; Et ita sentiebam in Nepefina Procurationis, & exactio-num relata in Sac. Congregatione Concilii non obstante, quod loca Pia Oppidi Campaniani, quibus Episcopus injunxit onus procurandi, allegarent adversus Archipresbyterum, & Canonicos Collegiatæ Ecclesiæ ejusdem Oppidi consuetudinem, & diurnam observantiam non solvendi Episcopo visitanti procuratio-*

nem, ad quam sententiam devenit etiam eadem Sac. Congregatio die 3. Decembris 1712. & 27. Maji 1713. respondendo ad dubium ibi propositum -- *An loca Pia Campaniani teneantur contribuere pro Procuratione in casu &c.* -- Responsum fuit -- *Affirmativè.*

17. In casu autem quo Rector dictæ Ecclesiæ Patronalis tenuerit solvere Episcopo hujusmodi jura Episcopalia, posset idem Episcopus illum compellere per censuras, ut de procuratione docet *Fagnan. in cap. Procurationes de censib. n. 29. & seqq.* & de subsidio charitativo testantur *Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 17. num. 57. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 25. §. 2. num. 10.*
18. Quæ verò superius in contrarium obijebantur non obstant, dum ex eo, quod supradicta Ecclesia Patronalis fuerit translata cum universitate bonorum ad Monasterium A. à Lege Episcopali exemptum, non proinde præjudicatum, & diminutum remansit in ea jus Episcopale, sed sicuti eadem Ecclesia antea quam deveniret ad Monasterium erat solita solvere Episcopo Cathedraticum, subsidium Charitativum, Portionem Canonicam, & Procurationem, ita etiam nunc debet continuare in hac solutione, quia censetur deventura ad exemptos cum suo onere, juxta *Clement. cum sit de censib. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 17. num. 46. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 25. §. 1. num. 35., & §. 2. num. 6., & juxta secundam conclusionem in Commentario deductam.*
19. Nec dici potest tam Cathedraticum, quàm subsidium Charitativum fuisse sublatum per Concilium Tridentinum, quia Concilium *dicto cap. 3. sess. 24.*, prohibet exactiones illas, quæ fiunt causa procurationis pro visitatione altera victualia, adeoque non prohibet Cathedraticum, quod neque causa procurationis, nec pro visitatione exigitur, sed solum in signum Cathedræ, & in Synodo, ut bene probat *Fagnan. in cap. conquerente de offic. ordin. an. 49. & seqq. Barbof. ad Concil. sess. 24. cap. 3. num. 38.*
20. Neque adversatur allegata resolutio Sac. Congregationis Concilii in *Marianen. subsidii charitativi*; ibi enim agebatur de Rectoriis pleno jure unitis Monasterio Mona-

Monachorum Congregationis Olivetanæ adeoque exemptis, quòd nihil commune habet cum casu nostro, in quo Ecclesia hæc Patronalis vigore ejus translationis, cum universitate bonorum ad Monasterium non fuit ipsi pleno jure unita.

ARGUMENTUM.

Translata Ecclesia Patronali cum universitate bonorum ad Monasterium Deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum in dicta Ecclesia, nec non earum administratio an spectet ad Episcopum, vel potius ad Abbatem? Et an Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis possit exigere redditionem rationis bonorum ejusdem Ecclesiæ, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectantium, revidendo ibi libros administrationis privatim ad Abbatem?

SUMMARIUM.

- 1 *Usus Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum an sit per Concilium Tridentinum abolutus? & n. 13.*
- 2 *Oblationes, & eleemosyna, que fiunt Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini existenti intrâ limites Parochiæ, ac earum administratio, & deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectant ad Parochum? & num. 7. Intellige ut ibi, & num. 8.*
- 3 *Oblationes, & eleemosyna facta S. Imagini depicta in pariete non spectant ad Laicum Patronum parietis.*
- 4 *Concordia inita inter Laicum Patronum parietis ubi depicta est S. Imago, & Parochum, qua concedatur eidem Laico administratio eleemosynarum, & oblationum jure proprio non est confirmanda.*
- 5 *Ecclesia Patronalis translata titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa ad exemptos, an sit exempta? & num. 14.*
- 6 *Oblationes, & eleemosyna facta Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini pleno jure unita Monasterio exempto, necnon harum administratio, ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectant ad Abbatem, seu ad Monasterium, non verò ad Episcopum, & num. 9.*
- 10 *Oblationes, & eleemosyna facta Ecclesiæ, Cappellæ Patronali, aut S. Imagini exi-*

stenti extra omnem Parochiam non unita pleno jure Monasterio, sed solum ad ipsum translata cum universitate bonorum, necnon illarum administratio, ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectat ad Episcopum, & non ad Abbatem, & num. 11.

12 *Sicuti ad ipsum Episcopum spectat in dicta Ecclesia exigere redditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum, revidendo ibi libros administrationis.*

15 *In Ecclesiis pleno jure unitis Monasterio Abbas habet jus exercendi omnia ea, que respiciunt spiritualia, vel temporalia.*

CASUS XII.

EXtat in Ecclesia Patronali A. ubi Patronus eligit Sacerdotem pro celebratione Missæ quolibet die festo insignis, ac frequentibus miraculis Illustris Imago Beatissimæ Virginis, ad quam fideles quotidie confluunt cum eleemosynis, & oblationibus; Episcopus autem loci, ubi sita reperitur dicta Ecclesia, solet quolibet anno deputare Collectores, & Perquisitores earumdem eleemosynarum, eas administrare, & exigere redditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectantium ab hujus Cappellano amovibili, revidendo ibi libros administrationis. Translata nuper eadem Ecclesia Patronali unâ cum universitate bonorum, cui erat annexa ad Monasterium B. & volente Episcopo continuare in deputatione Collectorum, & Perquisitorum dictarum eleemosynarum, in exactione redditionis rationis, ac in revisione librorum administrationis, ei se opposuit Abbas præfati Monasterii B. præterens sibi competere hæc omnia post translationem dictæ Ecclesiæ annexæ universitati bonorum per Monasterium emptæ, vel ei donatæ peragere. Quæro in hoc casu An, & ad quem spectat exercitium horum omnium actuum in dicta Ecclesia ad Abbatem nê, vel potius ad Episcopum?

1 Et videtur dicendum non spectare neque ad Episcopum, neque ad Abbatem; Usus namque Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum fuit penitus abolutus per Concilium Tridentinum cap. 9. sess. 21. ibi -- *Cum multa à diversis antea Conciliis &c. adversus pra-*

vos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, statuit, ut post hæc in quibuscumque Christianæ Religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur &c. non obstantibus privilegiis Ecclesiis, Monasteriis &c. concessis, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Sed quatenus admittatur non abolitus, nec ablatus à Conclio Tridentino hujusmodi usus, adhuc videtur dicendum deputationem Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum, & harum administrationem in hac Ecclesia Patronali translata unà cum universitate bonorum ad Monasterium B. nullatenus spectare ad Episcopum, sed pertinere ad Parochum intrà cujus limites sita est dicta Ecclesia Patronalis. Parochus enim habet intentionem in jure fundatam super omnibus obventionibus, & redditibus spiritualibus intrà limites propriæ Parochiæ, itaut nisi obstet contraria mens offerentium, oblationes, & eleemosynæ, quæ à piis fidelibus offeruntur alicui Ecclesiæ, Cappellæ; vel S. Imagini etiam depictæ in pariete de dominio alicujus Laici existentis intrà eosdem limites, ac earum administratio non spectant ad Episcopum, sed ad ipsum Parochum, qui poterit deputare etiam laicos in Collectores, ut isti nomine suo oblationes, & eleemosynas percipiant, & custodiant, juxta magis communem, & approbatam Doctorum sententiam, quam sequuntur. *Abbas in cap. Pastoralis de his quæ fiunt à Prælat. num. 2. ibique Fagnan. num. 16. & seqq. & signanter num. 20. & 30. Decian. cons. 16. lib. 2. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 1. num. 241. & seqq. & latè R. P. D. meus Petra ad Constit. Apostolic. 1. Anastasii IV. sect. 2. nu. 16. & seqq. tom. 2. fol. 23. Tondut. quest. benefic. cap. 63. num. 8. tom. 1. Marefcott. var. resol. lib. 2. cap. 42. num. 6. Bellett. disquisit. Cleric. de Bonis Cleric. par. 1. S. 3. nu. 3. & seqq. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 26. S. vnic. num. 11. & seqq. Antonell. de regim. Eccles. lib. 5. cap. 18. nu. 6. Rot. dec. 37. num. 3. & seqq. par. 5. rec. & decis. 256. n. 1. par. 1. rec. & decis. 166. post Postb. de manut. num. 6. & seqq. & decis. 257. num. 2. coram Merlin. Adden. ad Pamphil. dec. 272. num. 6.*

3 Nec Laicus Patronus parietis ubi dipi-

cta est S. Imago. ratione dominii ejusdem parietis prætereundere valet oblationes, & eleemosynas, quæ ipsi S. Imagini offeruntur, & eas dispensare ad libitum suum quia cum oblationes sint res spirituales, & Deo dicatæ, ad Clericos pertinent, non verò ad Laicos, qui sunt illarum incapaces jure proprio, quidquid fit uti deputati à Persona Ecclesiastica, ad *Text. in cap. Sacrosancta de elect. & cap. Causam de præscrip. & docet D. Thomas 2. 2. quest. 86. art. 2. ibi -- Oblationes, quæ à Populo Deo exhibentur ad Sacerdotes pertinent non solum, ut eas in suos usus convertant, verum etiam, ut fideliter eas dispensent -- Fagnan. in dicto cap. Pastoralis num. 20. & 23. de his, quæ fiunt à Prælat. Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 30. nu. 30. Marefcott. var. resol. lib. 2. cap. 42. num. 5. R. P. D. meus Petra in comment. ad constit. Apostolic. 1. Anastasii IV. sect. 2. tom. 2. n. 34. & 44. cum seqq.*

4 Et si idem Laicus Patronus præfati parietis ubi veneratur S. Imago persistat in prætentione recipiendi, & administrandi dictas oblationes, & eleemosynas, adeout super hoc lis ab eo mota fuerit Parocho, iste ob liberandum se à molestiis litium, & expensarum non potest devenire cum illo ad concordiam, & transactionem, in qua ei concedatur jure proprio administratio earumdem oblationum, & eleemosynarum, nec concordia hæc esset confirmanda, ut censuit S. Congregatio Concilii in *Carpentoracten. Oblationum, & Præminentiarum 6. Junii 1716.* ubi cum aucto Divino cultu S. Imaginis lapideæ B. Mariæ Virginis existentis in quadam Cappella Oppidi Massani, & excrecentibus piorum oblationibus orta esset controversia inter Parochum, intrà cujus Parochiæ limites sita est Cappella, & Consules dicti Oppidi super retentione clavis, & Custodia Cappellæ, & oblationum administratione, deventum fuit inter partes litigantes ad concordiam, qua conventum fuit. Primò, quòd Communitas duos eligeret Cappellæ Priores, seu Administratores ab Episcopo prima vice confirmandos, in sequentibus autem electionibus pro confirmatis haberi voluerunt. Secundò, quòd Priores claves Cappellæ asservarent, omnesque fidelium oblationes reciperent, & codicem accepti, & expensæ recti-

retinerent, ut quolibet semestri, vel anno rationem administrationis Parocho pro tempore tamquam ab Episcopo Deputato redderent. Tertio, quod Parocho tertiam partem eleemosynarum, & Missarum distribuerent, ut per se, vel per alium illas celebraret. Supplicanti- bus autem partibus pro confirmatione hujusmodi concordie, & proposita instantia per Summarium, rescriptum fuit -- *Quoad approbationem Concordie lectum, & ponatur in folio* -- Posita vero hac causa in folio cum dubio -- *An sit recedendum à decis. sub die 6. Junii 1716.* -- responsum fuit 15. Maii 1717. -- *In decis.*

5 Vel saltè videtur dicendum spectare ad Abbatem Monasterii B. Ecclesia namque hæc Patronalis translata unà cum universitate bonorum titulo hujus emptionis, vel donationis ad dictum Monasterium, & ab eo dependens videtur exempta sicuti est exemptum ipsum Monasterium. *Pignatell. consult. 39. num. 5. tom. 10. Rot. decis. 723. nu. 1. & seqq. coram Cerro. Adeo ut oblationes, & eleemosynæ factæ eidem Ecclesie spectare debent ad Superiorem Monasterii, nec Episcopus in illis se ingerere valet, juxta Text. in cap. 1. de Stat. Monach., & in cap. Nimis il. 1. de excess. Prælat. Donat. in prax. quæst. Regul. tom. 2. tract. 13. qu. 24. num. 10. R. P. D. meum Petra in Comment. ad constit. Apostolic. 1. Anastasii IV. sect. 2. nu. 42. Pignatell. consult. 59. n. 13. tom. 10. Lezzan. in Summa Regul. verb. Oblatio facta Regul. nu. 3., & seq. tom. 2. Marescott. var. resol. lib. 2. cap. 42. nu. 3. Belletr. disquisit. Cleric. de Bonis Cleric. par. 1. §. 3. num. 2. Rot. decis. 373. num. 11. par. 8. rec.* Ac proinde sicuti hujusmodi oblationes, & eleemosynæ factæ dictæ Ecclesie Patronali spectant ad Abbatem Monasterii, ita ad eundem Abbatem spectabit illarum administratio; ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum, ea ratione, quia administratio spectat ad eum, qui earum est Dominus ut resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in *Briectinorien. exemptionis, & eleemosynarum* 12. Decembris 1711., Ubi præterente Episcopo Briectinorien. deputare Collectores eleemosynarum in Ecclesia Beatissimæ Virginis nuncupat. de Lacu, quæ pluribus ab hinc sæculis reperitur sub re-

gimine, & cura Abbatis, & Monachorum Monasterii S. Mariæ de Urano Ordinis Camaldulensium ejusdem Civitatis inter cætera disputata fuerunt sequentia dubia -- Tertio -- *An deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum tam in Ecclesia B. Virginis de Lacu, quàm pariter in Diocesi, ac etiam extra Diocesim Briectinorien. spectat ad Episcopum Briectinorien., vel potius ad Abbatem, seu Superiorem Monasterii S. Mariæ de Urano prævia licentia dicti Episcopi, & respectivè Diocesani loci eleemosynæ quaruntur* -- Quarto -- *An administratio tam dictarum eleemosynarum, quàm etiam oblationum quæ fiunt primo dictæ Ecclesie B. Virginis de Lacu, spectet ad dictum Abbatem, vel potius spectet ad Deputarium à dicto Episcopo deputatum?* Et quatenus spectet ad Abbatem -- Quinto -- *An de dictis eleemosynis, ac oblationibus reddi debeat ratio Episcopo, vel sufficiat illam reddere Superioribus Ordinis?* Et quatenus negativè quoad primam partem -- Sexto -- *An saltè Episcopus possit super intendentiâ habere, ut ad. eleemosynæ erogentur in causam debitam* -- Quibus responsum fuit -- Ad tertium -- *Quoad eleemosynas intrâ Ecclesiam spectare ad Abbatem absolute quoad eleemosynas verò extra Ecclesiam in casu de quo agitur spectare ad eundem cum licentia Ordinarii respectivè* -- Ad quartum: *Affirmativè quoad primam, negativè quoad secundam partem in casu de quo agitur* -- Ad quintum: *Negativè quoad primam partem, & affirmativè quoad secundam in casu de quo agitur* -- Ad sextum: *Negativè in casu de quo agitur.*

Sed reflectendo ad veritatem in hoc casu contrarium veriùs de jure procedit; pro cuius assècutione tres distingo species Ecclesiarum; Aliæ enim sunt Ecclesie, quæ existunt extra omnem Parochiam, nec reguntur per Rectorem perpetuum, sed per Cappellanum amovibilem; Aliæ sunt, quæ existunt intrâ limites certæ Parochiæ; & aliæ, quæ sunt subjectivè, & pleno jure unitæ Monasterio Regularium.

7 Licet Episcopus non habeat œconomiam administrationem illarum oblationum, & eleemosynarum, quæ à piis fidelibus devota manu elargiuntur Ecclesie, Cappellæ, aut S. Imagini existenti intrâ limites certæ Parochiæ, quia hujusmodi obla-

oblationes, & eleemosynæ spectant ad Parochum, juxta auctoritates superius relatas §. *Sed quatenus*, sed ob universale jus, quo potitur in tota Diocesi, solum habeat directionem, & superintendentiam ejusdem administrationis, revidendo nimirum rationem dictarum oblationum, & eleemosynarum per Parochum reddendam, ut illæ fideliter distribuantur, & erogentur in usus destinatos, ut decisum fuisse à Sac. Congregatione Concilii, testatur R.P.D. meus Petra in *sepè dicta Constitutione 1. Anastasi IV. sect. 2. num. 21. & 25. tom. 2. pag. 25. R.P.D. Zaul. ad Statut. Favent. pag. 282. tom. 1. num. 70. Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. par. 2. annot. 26.*

9 §. *unic. num. 6.* Neque habeat œconomicam administrationem respectu illarum oblationum, & eleemosynarum, quæ fiunt Ecclesiis pleno jure unitis Monasterio,

10 juxta Doctores supra allatos §. *Vel saltem.* Habet tamen administrationem oblationum, & eleemosynarum, quæ à Benefactoribus traduntur Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini existenti extra omnem Parochiam, & quæ regitur per Cappellanum amovibilem, prout est Ecclesia de qua agitur translata ad Monasterium Britulæ emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa, ea ratione, quia oblationes, & eleemosynæ, quæ fiunt huic Ecclesiæ spectant ad ordinationem Episcopi, juxta *Text. in cap. Decretum 10. q. 1. ibi -- Decretum est, ut omnes Ecclesiæ cum dotibus suis, & decimis, & omnibus suis in Episcopi potestate consistant, atque ad ordinationem suam semper pertineant -- & in Can. Præcipimus 16. q. 2. ibi: Præcipimus, ut decima, & primitiæ, seu oblationes vivorum, & mortuorum Ecclesiis Dei fideliter reddantur à Laicis, & ut in dispositione Episcoporum sint -- Abb. in cap. Quoniam num. 1. de decim. Mantio. de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 21. num. 38. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 30. num. 32. Ventrigl. in pract. par. 2. annot. 26. §. *unic. nu. 28. Barbosa. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 80. num. 13. §. An autem oblationes, & de offic. & potest. Parochi par. 3. cap. 24. n. 29. Card. de Luca de decim. disc. 19. num. 12. R.P.D. Zaul. ad Stat. Favent. to. 1. fol. 282. num. 71. R.P.D. meus Petra in Comment. ad Constit. Apostol. 1. Anastasii IV. dicta sect. 2. num. 34. tom. 2. Rot. decis. 37. num. 4. par. 5.**

Pars II.

recen. & decis. 257. num. 4. coram Merlin

11 Unde Episcopus poterit administrare has oblationes, & eleemosynas factas in hac Ecclesia Patronali uti supra ad dictum Monasterium translata, ibique deputare Collectores, & Perquisitores eleemosynarum, quia ad ipsum spectat concedere licentias, & facultates quæstuandi per loca, cum habeat jurisdictionem in tota sua Diocesi, à qua tamquam à radice oritur concessio hujusmodi licentiæ. *Barbos. de potest. Episcopi alleg. 109. num. 9. per tot. Campanil. in divers. jur. Can. rubr. 12. cap. 13. num. 134. Leo in Thesaur. for. Eccles. par. 4. cap. 2. num. 146. Pignatell. consult. 12. num. 16. tom. 8. R.P.D. meus Petra ad Constit. Apostolic. 16. Innocentii IV. sect. unic. num. 9. tom. 3. Rot. decis. 38. n. 29. coram Sperell.* Necnon poterit etiam ipse,

12 aut ejus Vicarius Generalis exigere redditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectantium ab hujus Cappellano, revidendo ibi libros administrationis, juxta *Tridentin. cap. 8. sess. 22. de reformat. Gratian. decis. March. 188. num. 16. & 17. Monacell. to. 1. tit. 1. formul. 2. & formul. 14. & tit. 5. formul. 2. num. 8. Nicol. in hoscul. verb. Vistatio num. 1. ampliat. 10. & in terminis Ecclesiæ, aut Cappellæ Confraternitatis erectæ in Ecclesia Regularium, & aliquo modo ab his dependentis resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Ripana Confraternitatis 30. Martii 1715. ubi cum reperiretur erecta Cappella Societatis Sanctissimi Rosarii in Ecclesia S. Dominici Ripanæ Civitatis, hujus Episcopus inter cætera insteterit pro declaratione sequentium dubiorum, nimirum Secundo: *An Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis possit exigere redditionem rationis bonorum Confraternitatis privativè quoad Priorem dicti Conventus, & quatenus affirmativè. Tertiò -- An id agere valeat revidendo libros administrationis in ipso Oratorio Confraternitatis in casu &c. Quarto: An Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis possit exigere rationem onerum Missarum tam perpetuarum, quàm manualium spectantium ad dictam Confraternitatem in casu &c. Quibus Sacra Congregatio censuit respondere -- Ad secundum, & tertium affirmativè -- Ad quartum affirmativè ab ipsa Confraternitate. Eodem modo quo idem Episcopus**

L I fco-

scopus ante hujusmodi translationem Ecclesie Patronalis ad dictum Monasterium ibi administrabat eleemosynas, & oblationes, deputabat harum Collectores, & Perquisitores, ac exigebat redditionem rationis bonorum, & onerum Missarum; ea ratione, quia vigore hujus translationis diminutum non fuit in dicta Ecclesia Patronali jus Episcopale, juxta secundam conclusionem ex his Canonibus in *Commentario* deductam.

- 13 Hinc respondendo ad ea superius in contrarium allata. Non quicumque usus Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum fuit per Concilium Tridentinum abolitus, & ablati, sed solum pravus usus illorum Quæstorum, & Collectorum eleemosynarum, qui facultate sibi concessa abutebantur, nimium, qui in prædicationibus de Reliquiis, & Indulgentiis mendacia plura aspergebant. *Fagnan. in cap. Cum ex eo de pœnit. & remiss. num. 18. & seqq. ibique Gonzal. num. 2. R.P.D. meus Petra in Comment. ad Constit. 16. Innocentii IV. sess. unic. num. 1. to. 3. pag. mibi 171. Pignattell. consult. 12. num. 1. tom. 8.*
- 14 Nec dici valet, quod Ecclesia hæc Patronalis translata ad Monasterium B. exemptum titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa, sit exempta à jurisdictione Episcopi, quia per hanc translationem ipsa non acquisivit hujusmodi exemptionem, sed solum effecta fuit dependens à Monasterio quoad præsentationem, seu nominationem Cappellani, quæ simplex dependentia apta non est reddere eandem Ecclesiam exemptam. *Rot. in Firmana jurisdictionis 10. Maji 1700. S. Parum refragante, coram Reverendis. Molines, minufque adversatur resolutio Sac. Congregationis Concilii in dicta Briſſinorien. exemptionis, & eleemosynarum, ibi enim agebatur de Ecclesia pleno jure unita Monasterio, videlicet in spiritualibus, & temporalibus quoad omnia exercenda. Unde non mirum si resolutum fuit, quod deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum, & exercitium aliorum actuum*
- 15 *in dicta Ecclesia spectet ad Abbatem, & non ad Episcopum, cum illa verba præbeant Abbati illius Monasterii, cui facta fuit unio, facultatem exercendi omnia,*

ea, quæ respiciunt spiritualia, vel temporalia. *Abb. in cap. de Monachis num. 9. de præben. Rot. decis. 62. num. 5. & 6. par. 15. rec. & decis. 858. num. 1. coram Cerro.*

ARGUMENTUM.

Parocho in associatione cadaverum an liceat ingredi Ecclesiam Patronalem, existentem intrâ ejus limites translata cum universitate bonorum ad Exemptos, cum Stola, & Cruce elevata, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, & exigere quartam funeralem pro cadaveribus ibi tumulandis?

SUMMARIUM.

- 1 *Parochus associans cadaver in Ecclesia Regularium tumulandum, cum horum interventu, non desert propriam Crucem, sed incedit sub Cruce eorundem Regularium.*
- 2 *Regulares si velint associare cadaver tumulandum in eorum Ecclesia debent convenire in Ecclesia Parochiali, si verò nolint associare, debent illud expectare ante januam propriæ Ecclesie, non autem per vias.*
- 3 *In associatione cadaveris tumulandi in Ecclesia Regularium, si interveniat Capitulum Cathedralis, vel Collegiata, tam Parochiani, quam Regulares incedere debent sub Cruce ejusdem Capituli.*
- 4 *Capitulum Ecclesie Cathedralis occasione associationis, & tumulationis cadaverum in Ecclesia Regularium, potest illam ingredi cum Stola, & Cruce erecta.*
- 5 *Parocho in associatione cadaveris non licet ingredi Ecclesiam Regularium cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere.*
- 6 *Opinio Pignattelli, & Caroli Antonii de Luca non est approbata.*
- 7 *Parocho non licet exigere quartam funeralem pro cadaveribus in Ecclesiis Regularium tumulandis. Amplia, ut num. 9.*
- 8 *Concilium Tridentinum cap. 13. sess. 25. de reform. quæ Monasteria, & Ecclesias comprehendat?*
- 10 *Parochus occasione funerum potest ingredi Ecclesiam Patronalem translata cum universitate bonorum titulo hujus em-*

- emptionis, aut donationis ad exemptos cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, ac exigere quartam funeralem.
- 11 Translata Ecclesia Patronali unâ cum universitate bonorum ad exemptos, non minuitur in ea jus Parochiale.
 - 12 Vendita universitate bonorum, cui sit annexum juspatronatus, hoc transfertur in emptorem, seu ejus heredem, & n. 18.
 - 13 Annexio juspatronatus Castro, ex quibus non probetur, & excludatur, & n. 14. & 15. & n. 21. usque ad 25.
 - 16 Juspatronatus non transit in Legitimatarium cum legitima, & n. 19.
 - 17 Congrua, seu assignamentum Cappellano debitum, an pro parte spectare possit ad heredem universalem, ad quem transit juspatronatus cum hereditate, & pro parte ad legitimatarium, & n. 26.
 - 20 Annexio juspatronatus est concludenter ab allegante probanda.
 - 27 Prohibita à Fundatore alienatione Cappella sub pena caducitatis, an ea alienata, incurratur hujusmodi caducitas.
 - 28 Unita Ecclesia cum suis juribus, per hanc unionem ipsa dicitur translata cum suis juribus.
 - 29 Juspatronatus dicitur jus proprium Patronorum, non verò Ecclesie.
 - 30 Translatis à Patrono omnibus, & singulis bonis, cum omnibus, & singulis juribus, transfertur etiam Ecclesia materialis eidem bonis annexa, & juspatronatus, & num. 32.
 - 31 Ecclesia respectu aedificii, situs, & ornamentorum dicitur esse in hereditate profana, & in hominum commercio.
 - 33 Hereditas est quid universale continens omnia bona, & jura Testatoris.
 - 34 Juspatronatus est quid personale, & ab hereditate distinctum.
 - 35 Relatio efficit, ut relatam sit in referente cum omnibus suis qualitatibus, adeo ut unica ex utroque fiat dispositio.
 - 36 Jus presentandi potest esse penes unum de familia, licet juspatronatus sit penes heredes ejusdem familie.
 - 37 Presentatus ab existente in possessione presentandi est instituendus. Limita ut n. 38. Amplia ut n. 39. & n. 43. & 44.
 - 40 Existens in possessione presentandi respectu unius beneficii annexi Castro, dicitur etiam existere in possessione presentandi

Pars II.

respectu alterius beneficii eidem Castro pariter annexi.

- 41 Quando juspatronatus est annexum Castro non transit in Creditorem possidentem dictum Castrum jure pignoris conventionalis, vel jure Creditoris nullum transferentis dominium directum, neque utile; secus si sit translatum dominium, quia licet revocabile sit per luitionem, hoc non operatur, ut usquequo dominium non revocetur possessor non sit verè Dominus, & presentare non possit, & nu. 42. & nu. 45. 47. 48.
- 46 Juspatronatus imputari non potest in satisfactionem debiti.
- 48 Juspatronatus transit in Emptorem universitatis bonorum cum pacto redimendi, in Creditorem deliberatarium durante anno luitionis, in usufructuarium durante usufructu, in Uxorem possidentem bona Mariti pro satisfactione sue dotis, & in Conductorem durante locatione.

CASUS XIII.

Defuncto Titio, & electa sepultura in Ecclesia Patronali A. translata unâ cum universitate bonorum ad Monasterium B. exemptum. Parochus in associatione illius cadaveris intendebat ingredi dictam Ecclesiam existentem intra limites propriæ Parochiæ cum Stola, & Cruce elevata, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, & exigere quartam funeralem pro cadaveribus ibi tumulandis. Quæro, an Parochus possit exercere hujusmodi actus in dicta Ecclesia Patronali?

In hac quæstione, ut clarius procedatur, præsertim quoad ea, quæ concernunt actum associationis cadaverum sejungenda sunt certa ab incertis. Igitur inter cætera animadverto associationem cadaverum illorum defunctorum, qui elegerunt sepulturam in Ecclesia Regularium fieri posse. Primò, per solum Parochum. Secundò, per Parochum cum interventu illorum Regularium, in quorum Ecclesia sepeliendum est cadaver. Tertiò, cum interventu eorumdem Regularium, & Capituli, sive Cathedralis, sive Collegiatae.

I Quæstio præsens non procedit in associatione cadaveris tumulandi in Ecclesia Regularium cum horum interventu; Quoniam

niam in casu, quo Regulares spontè, vel invitati velint intervenire, & associare cadaver in eorum Ecclesia tumulandum, Parochus non defert propriam Crucem, sed incedit cum Cruce earumdem Regularium, quia associantes funus debent incedere sub Cruce illius Ecclesiæ, ad quam corpus defertur sepeliendum, juxta resolutiones Sac. Congregationis Rituum in *Baren.* 29. *Julii* 1616. apud *Nicol. in fofcul. verb. sepult. num. 13.* & in *Fossunen.* 21. *Julii* 1645. in *responsione ad secundum apud Monacell. formul. legal. for. Eccles. par. 1. tit. 5. formul. 7. num. 38. Matthæuc. offic. Cur. Eccles. quoad exequias cap. 20. n. 9. Barbof. de Offic. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 78.* Regulares tamen in hoc casu debent convenire in Ecclesia Parochiali, vel in Ecclesia ubi reperitur per modum depositi cadaver, & nullatenus expectare possunt Parochum per vias, aut ad domum defuncti, & si nolint intervenire, & associare, cum non possint cogi ad exeundum à propriis Ecclesiis ad effectum associandi cadavera in eisdem sepellienda, juxta sensum Sacræ Congregationis Rituum in *Senogallien. die 22. Junii* 1675. & Episcoporum, & Regularium in *Auximana* 17. *Augusti* 1708. debent illud expectare ante januam propriæ Ecclesiæ, ut docent *Dian. in tract. de Regul. resol. 239. num. 1. Barbof. ad Concil. cap. 13. sess. 25. de reform. num. 12.* & de *offic.* & *potest. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 63.* & *seqq. Lezzana in Sum. Regul. tom. 1. cap. 12. n. 41. vers. ad quartum,* & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, me *Studente* apud R.P.D. meum *Ansidæum in Tudertina funerum* 8. *Augusti* 1716. ubi contendente Parocho *Oppidi Massæ Fratres Tertii Ordinis S. Francisci Conventus B. Mariæ de Pace* in Ecclesia Parochiali convenire debere pro associatione cadaverum, quæ ad Ecclesiam dictorum Regularium tumulanda deferuntur, examinatum fuit dubium -- *An PP. Tertii Ordinis S. Francisci Conventus Pacis Terræ Massa occasione, qua cadavera Parochiæ dicti loci in eorum Ecclesia tumulantur, debeant prius convenire in Ecclesia Parochiali, vel liceat illa expectare per viam, & ante januam eorum Ecclesiæ Regularis* -- cui responsum fuit -- *Affirmativè quoad primam partem, si Regulares velint associare cadaver, &*

licere tantum expectare ante januam Ecclesiæ, non autem per vias, quatenus nolint associare.

3 Nec procedit in associatione cadaverum cum interventu Regularium, & Capituli Cathedralis, vel Collegiæ; quia Parochus nec etiam in hoc casu defert propriam Crucem, sed tam ipse, quam iidem Regulares convenire debent ad Ecclesiam Cathedralis, & deinde ob reverentiam debitam dignitati, & præmiæ, qua pollet Cathedralis super omnibus aliis Ecclesiis inferioribus Diocesis, omnes incedere ad Ecclesiam earumdem Regularium tumulantem sub Cruce ejusdem Cathedralis, cujus Capitulum poterit cum illa erecta ingredi dictam Ecclesiam Regularium, sed post ingressum non potest assistere exequiis cum dicta Cruce, sed adhibenda est Crux Ecclesiæ Regularium ad quos spectat exequias, & officium defunctorum celebrare. *Samuel. de sepult. tract. 1. disput. 3. contrav. 3. conclus. 6. n. 39.* & decisum fuisse à Sac. Congregatione Rituum testatur *Monacell. formul. legal. par. 1. tit. 5. formul. 7. num. 37.* & *seq. Matthæuc. offic. Cur. Eccles. quoad exequias cap. 20. nu. 11. Ursaya par. 2. discept. Eccles. 14. num. 79. Rot. in Tranen. Præminentiarum super reservatis* 3. *Junii* 1715. *S. Consistit cum seq. coram Eminentissimo Scotto,* & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, me *studente* apud R.P.D. meum *Petra in Ruben. juris funerandi* 29. *Julii* 1713. Ubi vindicante sibi *Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Rubensis jus celebrandi Missas, & exequias, necnon Anniversaria recolendi, in quibuscumque Ecclesiis tam Regularium, quam Confraternitatum, & occasione funerum, eorum Ecclesias subeundi, Crucis vexillo erecto, contradicentibus, præcæteris PP. Dominicanis ejusdem Civitatis, deducta fuerunt ad examen sequentia dubia Primò -- An PP. Dominicanis Civitatis Ruben. liceat in propria Ecclesia celebrare Missas, Exequias, & Anniversaria, vulgo Terzi, Settimi, & Trigesimi, tam pro his, qui tumulati reperiuntur in dicta Ecclesia, quam extra, necnon alia, & quacumque Anniversaria, & pro his elemosynam recipere, si ve potius hæc omnia privativè spectent ad Capitulum illius Cathedralis in eadem Ecclesia PP. Domini-*

minicanorum -- Secundò -- An liceat Capitulo dicta Cathedralis occasione associationis, & tumulationis cadaverum in Ecclesia dictorum Patrum Dominicanorum eam ingredi cum Stola, & Cruce erecta, ibi face-
re funus circa cadaver in casu &c. -- Quibus responsum prodiit -- Ad primum affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem -- Ad secundum, quoad Crucem affirmativè, in reliquis negativè.

- 5 Sed quæstio versatur in associatione cadaveris, quæ fit per solum Parochum cum propria Cruce, quo casu respondendum videtur Parochum non posse amplius ingredi hanc Ecclesiam Patronalem translatam cum universitate bonorum ad dictum Monasterium, cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & Officium, & Preces defunctorum recitare, cum sit interdictus Parochis talis ingressus, & dare ultimum vale consistens in simplici benedictione, juxta resolutionem Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium, Ponente cl. mem. Eminentiissimo S. Clementis in Nullius, seu Aquinaten. juris sepeliendi 2. Augusti 1709. ad quartum intrà Ecclesiam Regularium, eam ratione, quia Parochus habet jurisdictionem supra defunctum solum usque ad januam Ecclesiæ Regularium, intrà autem Ecclesiam jurisdictione supra eundem defunctum est penès Regulares, non autem penès Parochum, ut docent Novar. in Summ. Bullar. comm. 91. num. 1. Barbof. ad Concil. sess. 25. cap. 13. num. 23., & 32., & de offic. & potest. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 74. & seq. Lantusch. in Theatr. verb. exequia num. 8., & 9. Tamburin. de jure Abbat. tom. 1. disput. 15. quæst. 17. num. 21. Card. de Luc. de Regul. disc. 1. num. 53. Amostaz. de causis piis par. 2. lib. 6. cap. 3. nu. 24. Pasqualig. in observat. ad Lauren. de Franc. num. 1791., Advocatus Ursaya (vir maxime accuratus, & in matrimonialibus, ac criminalibus optimè versatus, ut testantur ejus opera) discept. Eccles. par. 2. discept. 14. n. 9. & seqq. & n. 79., ubi refert quamplures resolutiones S. Congregationum Episcoporum Concilii, & Rituum.
- 6 Minimè attentis nonnullis Doctoribus contrarium tuentibus, nimirum Pignattell. consult. 48. num. 20. tom. 3. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 298. num. 1. sententibus posse Parochum occasione fu-

nerum ingredi Ecclesiam Regularium, cum Stola Superpelliceo, & Cruce erecta, dummodo ipse exequias non peragat supra defunctum. Quoniam horum opinio non est amplexa, nec approbata, præsertim à Sac. Congregatione Concilii, à qua in Lauden. funerum 2. Maji 1711. Cum prætenderent Parochi Civitatis Laudæ occasione associationis cadaverum contumulandorum in Ecclesia Conventus S. Marci PP. Carmelitarum Discalceatorum eam ingredi cum Cruce, & intrà eandem dare ultimum vale, proposito inter cædubio -- An liceat Parochis in associatione Cadaverum ingredi Ecclesiam PP. Carmelitarum Discalceatorum cum Stola, & Cruce elevata, & intrà Ecclesiam dare ultimum vale, vel potius eisdem Parochis liceat dare ultimum vale extra Ecclesiam, eam, ut supra non ingredientibus: responsum fuit negativè quoad primum, & affirmativè quoad secundam partem relat. etiam per Ursayam ubi supra num. 133., ubi licet contrarium impressum reperiat, hoc tamen evenit per errorem, & defectum Impressoris, quibus infeliciter sunt subjecti ferè omnes Auctorum libri.

- 7 Quoad quartam funeralem videtur etiam dicendum non posse Parochum illam exigere à Rectore præfata Ecclesiæ Patronalis, uti supra translata ad Monasterium occasione funerum defunctorum, qui in ea sepeliuntur, stantibus privilegiis, & exemptionibus à solutione quartæ funeralis à Summis Pontificibus eidem Monasterio, ejusque Ecclesiis concessis Pignattell. consult. 145. tom. 9.
- 8 Non obstat Concilium Tridentinum, cap. 13. sess. 25. de reform. ubi mandat persolvi quartam funeralem Ecclesiæ Parochiali non obstantibus concessionibus gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis; Quoniam distinguendum est inter Monasteria, seu Ecclesias aut loca, quæ ante annos quadraginta à die publicationis Concilii erant solita solvere quartam funeralem Parocho, non obstantibus privilegiis in contrarium, & inter Monasteria, seu loca, quæ ante annos 40. non erant solita solvere quartam, aut quæ fuerunt fundata ab anni 40. citra vel post publicationem Concilii. Concilium Tridentinum in hoc decreto comprehendit ea Monasteria, seu Ecclesias, quæ

quæ ante annos 40. erant solita solvere quartam, & disposuit, quod ista continent etiam in futurum in hac solutione quartæ funeralis, non obstantibus privilegiis in contrarium; non verò comprehendit ea Monasteria, seu Ecclesias, quæ ante annos 40. à die publicationis non erant solita solvere, quartam, vel quæ sunt fundata à 40. annis citra, aut post publicationem Concilii; uti est Monasterium, de quo agitur, quod fuit fundatum à 40. annis citrà post publicationem Concilii; ista enim loca habentia privilegium non solvendi non debent solvere quartam, juxta declarationem S. Pii V., de qua in ejus *constitutio* la 41. §. *Quartam*, quam sequuntur *Gallebart. in dicto cap. 13. sess. 25. num. 1. ibique Barbof. num. 2., & seqq., & de offic., & potest. Episcopi par. 3. alleg. 86. num. 17. Rot. decis. 84. n. 4. post Tamburin. de jure Abbat. tom. 3. & juxta resolutionem S. Congregationis Concilii in Rossanen. 21. Septembris 1594. relata. à Gallemart. ubi supra. Quod procederet etiam si Rector Ecclesiæ Patronalis post hujus translationem, aut Abbas præfati Monasterii persolvisset quartam Parocho, quia per hujusmodi solutiones, nec Rector, nec Abbas poterant præjudicare successoribus, aut Monasterio, & renunciare privilegiis ei concessis, ac etiam quia quæcumque possessio, quæ prætendi posset à Parocho inficeretur ab eisdem Privilegiis decreto irritante munitis *Pignatell. consult. 145. num. 9. tom. 9. Rot. decis. 179. num. 7. coram Roxas*, & ita resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Æstina quartæ funeralis 14. Junii 1710.*, non obstante quòd à Patribus Minimis S. Francisci de Paula Civitatis Æstii, pro triginta quatuor cadaveribus in eorum Ecclesia tumulatis semper Parochis quartæ funeralis soluta fuerit, & non obstante, quòd eisdem Patribus fuerit concessa ab Episcopo facultas aperiendi sepulchrum in eorum Ecclesia cum clausula -- *sine præjudicio jurium Parochialium* -- Et novissimè in *Ampurien. quartæ funeralis 6. Junii 1716.* ubi prætendente Parocho exigere quartam funeralem pro cadaveribus tumulatis in Ecclesia S. Teclæ PP. Capuccinorum Oppidi Nulvi, tam ratione consuetudinis, quàm ratione præsentis jurisdictionis in dicta Ecclesia, con-*

traditentibus eisdem Patribus, & allegantibus amplissima privilegia eorum Ordini à Summis Pontificibus concessa, proposito dubio: *An debeat quartæ funeralis in casu &c. negativum* prodiit responsum.

10 Verum his omnibus non obstantibus, censeo in hoc casu posse Parochum occasione associationis cadaverum absque interventu Capituli Cathedralis, vel Collegiatæ posse ingredi hanc Ecclesiam Patronalem translata unà cum universitate bonorum, cui est annexa ad Monasterium B. cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, ac exigere quartam funeralem, cum Parocho habeat intentionem in jure fundatam exercendi jura, & functiones Parochiales in Ecclesiis sitis intrà limites propriæ Parochiæ, nisi Rectores earundem Ecclesiarum ostendant, aliquod clarum privilegium exemptum ab his actibus, juxta *Abb. in cap. dilectus de Cappell. Monach. nu. 4. 11. & 12. Card. de Luc. de Paroch. disc. 31. n. 4. & seqq. Rot. in Civitatis Plebis jur. Parochialium 6. Junii 1708. coram R.P.D. Ansaldo superius impress. Par. I. Can. I. Cas. IX. num. 28., & in Florentini quartæ funeralis 1. Decembris 1704. §. Resolutioni coram bo. me. Caffarello*, & dixi plenè ibi n. 4., & seqq.

Nec pro exemptione hujus Ecclesiæ Patronalis à supradictis juribus, & functionibus Parochialibus allegari potest illius translatio unà cum universitate bonorum ad dictum Monasterium exemptum, quia ut pluries supra dixi vigore hujusmodi translationis, eadem Ecclesia Patronalis non acquisivit exemptionem, sed solum subjecta evasit Monasterio, 11 quoad præsentationem Rectoris, & sicuti per eandem translationem, non diminuitur in ipsa jus Episcopale, juxta dispositionem horum *Canonum*, & secundam conclusionem in *Commentario* deductam, ita nec diminui debet jus Parochiale.

Post hæc scripta, & Typis mandata sequentes emanarunt S. Rotæ Decisiones concernentes materiam præsentium *Canonum*, quæ cum supradicta confirment hic eas imprimi opportunum duxi. Primæ tres decisiones spectant ad *Casum II.* aliæ duæ ad *Casum IV.* pertinent, ubi quidem propria earum sedes fuisset, si prius mihi innotuissent.

R.P.D.

R. P. D. LANCETTA.

Viterbien. Cappellania.

Veneris 26. Junii 1716.

Informante tantum Iosepho Tano præsentato per D. Hieronymum de Alteriis ad unam ex Cappellaniis erectis à bo. me. R. P. D. Scipione Sanctacrucis in Oppido Castri Viani, Domini censuerunt constare de Jurepatronatus favore ejusdem D. Hieronymi, & ab eo deberi assignamentum Cappellaniis pro duabus ex tribus partibus, pro alia verò tertia parte deberi à D. Principe Gaspare ipsius patre.

12 Quodd enim Juspatronatus pertineat ad D. Hieronymum visum est in dubium revocari non posse, cum illud à March. Antonio de Sancta Cruce memorati Scipionis hærede, prævia approbatione, & licentia à san. mem. Clemente X. per speciale Chirographum eidem concessa, translatum, & cessum fuerit unà cum venditione ceterorum bonorum allodialium in eodem Castro, & Territorio existentium favore clar. mem. Principis Angeli de Alteriis, à quo D. Hieronymus tanquam hæres universalis causam habet ad *Text. in cap. 1. & cap. cum sæculum de jurepatr. & in Clement. plures eodem tit. Rota coram Buratt. decis. 183. num. 1. cum aliis in decis. 11. num. 17. coram bo. me. Benincasa.*

13 Absque eo quodd opponi valeat Juspatronatus prædictum annexum esse eidem Castro, ac potius pertinere ad D. Principem Gasparem illius Dominum, & Baronem; Assumptum enim assertæ annexionis non probatur in facto prout ceteroquin plene, & concludenter probandum esset, ut in specie respondit *Rot. decis. 885. num. 11. coram Emerix jun.* Immo vero potius excluditur, quia Juspatronatus reservatum fuit pro hæredibus, & successoribus, quæ sanè reservatio comprehendit hæredes, & successores universales, non autem hæredes, & successores bonorum particularium, ut alias ad excludendam annexionem hujusmodi dixit *Rot. dicta decis. 885. num. 12. coram Emerix.* Tum, & certius, quia antequam Castrum, & bona allodialia in potestatem Principis Angeli devenirent

cum divisim à separatis Dominis, possiderentur, Castrum videlicet cum jurisdictione Territoriale à Domo Ursina, & bona allodialia à Familia de Sancta Cruce, occurrentibus tamen vacationibus dictarum Cappellaniarum hæc solum ad illas præsentavit, imò, quod plus est, anno 1663. unam ex illis ad Castrum Petre Fortis auctoritate Apostolica transtulit scientibus, & patientibus Dominis de Ursinis ejusdem Castri Viani Dominis, & Baronibus, quod quidem ab ipsis permissum non fuisset, si juspatronatus feudo adnexum extitisset, cum hujusmodi jura honorifica certo pretio per se in æstimabilia, quando tamen feudo in sunt, illius valorem, & æstimationem maxime augeant ex adductis per *Cardinal. de Luc. de jurepatronat. disc. 2. num. 13. Rot. dec. 697. num. 3. par. 1., & dec. 46. n. 9. par. 9., & sæpe alibi.*

14 Præterea cum à DD. de Ursinis Castrum cum jurisdictione venditum fuerit Principi Angelo, nec verbum quidem fuit inter Partes habitum de dicto jurepatronatus, & è converso cum bona allodialia in eodem Castro, & Territorio existentia ab eodem Principe empta fuerunt Marchio Antonio de Sancta Cruce illorum venditor expressis verbis cessit, & transtulit in emptorem juspatronatus dd. Cappellaniarum, illa excepta, quæ ad Castrum Petre fortis jam pridem translata fuerit, & successivè occurrentibus Vacationibus idem Princeps emptor nominando, & præsentando ad dd. Cappellanas semper asseruit illas olim fuisse de jurepatronatus DD. de Sancta Cruce, nunc verò ad ipsum, & ejus hæredes pertinere vigore Instrumenti rogati per acta Belli Notarii A. C. sub die 20. Januarii 1674. quo mediante venditio bonorum allodialium celebrata fuit: Hujusmodi autem factum, & declaratio primi Acquirentis quantæ sit virtutis, & efficaciam nemo est, qui ignoret, ut in proposito advertit *Surd. conf. 305. num. 32., & seq., & conf. 351. num. 24. lib. 3. Rot. decis. 125. num. 7. par. 14. recent., & in puncto d. decis. 885. num. 16. coram Emerix jun.*

15 Neque adversus prædicta ullam vim facit, quodd tam in acquisitione d. juspatronatus, quàm in successivis nominationibus

tionibus à Principe Angelo factis, ipse assumpserit, atque adhibuerit titulum Principis Viani, nam cum ipse non expresserit se acquirere, & præsentare tanquam talis, dicta simplex enunciativa apta non est operari effectum assertæ annexionis optimè *Surd. conf. 423. num. 21. & 22. Rot. decis. 119. num. 11. par. 19. rec.*, neque censetur taxativè apposita, sed solum demonstrativè ad majorem honorificentiam, prout de facto in præsentationibus additus quoque fuit titulus *Ducis Montarani*, quamvis ratione hujus feudi nullum procul dubio jus quoad controversum Patronatum eidem Principi inesset, ut in his terminis advertit *Lotther. de re benef. lib. 2. quest. 9. à num. 54.*, & melius *Rot. in toties laudata dec. 885. nu. 15. coram Emer.*

Atque ex his penitus exclusa præten-
16 annexione jurispatronatus cum feudo Viani possessio per D. Principem Gasparem, minus eidem suffragari posset, quatenus prætenderet tertiam saltem partem in dicto jurepatronatus, quod post obitum Principis Angeli ejus Patris sibi adjudicari obtinuerit per Judices Compromissarios in causam legitimæ tertiam partem bonorum, & jurium hæreditariorum sub illius hæreditate cadentium; Quandoquidem cum legitima sit quota bonorum non hæreditatis, & legitimarius censetur solum particularis successor; juspatronatus idcirco tanquam jus hæreditarium non potuit in ipsum transire, sed cum ipsa hæreditate remansit favore D. Hieronymi universalis hæredis, ut discusso formiter articulo respondit *Rot. decis. 413. & decis. 560. num. 1. & 2. par. 12. rec.*

17 Et ex hac eadem ratione DD. desumpserunt fundamentum secundæ partis præcensitæ resolutionis; Nam cum assignamentum Cappellanis debitum sit onus infixum bonis à Marchione de Sancta Cruce venditis Principi D. Angelo, procul dubio solvi debet pro rata à possessoribus eorundem bonorum, & sic pro duabus ex tribus partibus à D. Hieronymo, & pro alia tertia parte à Principe D. Gaspare, nè aliàs iste subducto ejusmodi onere plus sua tertia parte in bonis hæreditariis Principis D. Angeli ejus Patris ex causa legitimæ consequatur; & de facto cum ad hanc rationem utrumque hæte-

nus suam ratam persolvisse constat, nemo eorum conqueri potest, quod eodem jure etiam imposterum censeantur juxta *Text. in l. fed. & Julianus S. Proinde ff. ad Macedon.*, & tradita per *Rot. in Laud. pensonum 4. Decembris 1715. S. Majorum coram Me.*

Et ita Josepho tantum informante, & jura D. Hieronymi à quo præsentatus fuit in præsentem deducente responsum fuit.

R. P. D. L A N C E T T A.

Viterbien. Cappellanix.

Lunæ 15. Martii 1717.

SUPPOSITIS hodie novo examini fundamentis decisionis editæ coram me die 26. Junii superioris anni, per quam in contumaciam D. Principis Gasparis de Alteriis declaratum fuerat: *Constare de jurepatronatus favore D. Hieronymi ejus filii, atque ab eo deberi assignamentum Cappellanis pro duabus ex tribus partibus; Pro reliqua verò tertia parte deberi à D. Principe Gaspare*, DD. illam approbarunt quoad pertinentiam Jurispatronatus, sed in alium sensum abeuntes quoad emolumentum Cappellanorum, censuerunt istud in totum deberi à D. Hieronymo, atque ideo rescripserunt: *Standum esse in decis. juxta modum.*

Enimvero in eo, quod attinet ad controversum Juspatronatus firmiter subsistere visum fuit fundamentum illud præteritæ decisionis, quod cum agatur de Jurepatronatus hæreditario translato per Marchionem Antonium, & Cardinalem Andream de Sanctacruce hæredes Scipionis fundatoris in clar. mem. Principem Don Angelum de Alteriis, prævia licentia, & approbatione speciali san. me. Clementis X. utique illud post obitum ejusdem Principis transire debuit in Hieronymum ipsius ex filio nepotem, & universalem hæredem in testamento institutum, *cap. 1. de jurepatr. Clem. plures, & ibi Gloss. & Scribentes eod. tit.* cum aliis concordantibus, de quibus *Rota coram Emer. jun. decis. 885. num. 2. & 3.* non obstante, quod D. Princeps Gaspar tanquam filius memorati Principis Angeli obtinuerit sibi assignari per Judices Compromissarios in causam legitimæ tertiam partem bonorum, & jurium sub illius hæreditate cadent-

dentium: Nam ut præcisè responsum fuit in decisione Causæ §. *Atque ex his*, legitima est quota bonorum, non hæreditatis, & legitimarius censetur solum particularis successor; Unde jura honorifica, & patronatus cum sint jura hæreditaria in eum non transeunt, sed remanent cum ipsa hæreditate penès hæredem universalem, ut articulo formiter discusso aliàs respondit *Rot. decis. 413. & decis. 560. n. 1. & 2. par. 12. rec. & decis. 3. n. 27. & seqq. coram Ottobon. & decis. 9. num. 14. & decis. 11. num. 17. coram bo. me. Benincasa*, cum quibus omnino consonat *decis. 367. nu. 1. coram Emerix jun. ubi concordantes.*

Prout etiam neque obstare visum fuit aliud objectum, super quo acriter insistebant Defensores D. Principis, quòd nimirum Juspatronatus controversum sit annexum Castro Viani, ac proinde non ad alium pertinere possit, quàm ad ipsum D. Principem unicum illius possessorem, ex censura *Text. in cap. ex literis, ubi communiter Scribentes de jurepatr.* Præmissa enim certissima illa juris conclusionè, quòd ejusmodi annexio plenè, & concludenter ab allegante sit probanda, etiam quando agitur de Beneficiis sitis, ut in casu, intrà Castrum, vel in ejus Territorio, aliàs contra ipsam judicandum veniat, ut communiter firmant Doctores super eodem cap. *Ex literis*, & præsertim *Barbos. num. 2. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 9. num. 54. Rot. coram Mant. decis. 164. num. 2. & decis. 198. nu. 4., & coram Emerix decis. 885. num. 10. & seqq., & in Compostellana Parochialis de Pardeffoa 2. Julii 1710. §. Primogeniali coram R. P. D. meo Falconerio, & 22. Junii 1711. §. Atque ex his coram Reverendiss. Anfaldo; Domini in hypothesi animadvertentibus illam non satis probari, imo potius excludi ex pluribus facti circumstantiis relatis in antecedenti decisione §. *Absque eo quod, & seqq.**

21 Et sanè ommissis iis, quæ ad hunc effectum deducebantur ex testamento postea condito ab eodem Scipione tanquam non aptis alterare qualitatem Beneficiorum jam priùs erectorum, quatenus asserta annexio desumebatur ex eo, quòd Scipio de Sanctacruce Cappellaniarum Fundator esset Dominus, & Possessor dicti Castri, ac talem se enunciaverit in Instrumento

Pars II.

fundationis, plana occurrebat responso, quòd cum Ipse non expresserit se fundare tanquam Baronem, & Dominum dicti feudi, simplex enunciativa ejusmodi dignitatis censetur demonstrativè apposita ad designandum gradum, & prærogativam ipsius Fundatoris, prout de facto in eodem Instrumento legitur quoque præpositus titulus Episcopi Cervientis, & sic apta non est operari effectum assertæ annexionis. *Lotter. dicta quest. 9. n. 56. & 57. Rot. decis. 53. num. 4. in fine par. 1. rec., & coram Emerix d. decis. 885. num. 15., & in dicta Compostellana Parochialis de Pardeffoa §. Primogeniali coram R. P. D. meo Falconerio.*

22 Quatenus verò eadem annexio arguebatur, ex quo in dicto Instrumento fundationis assignata fuerit Cappellanis portio panis, & vini de Mensa Domini, atque injunctum onus habitandi in palatio, & extra ipsum non pernoctandi sinè licentia Domini, colendique viridarium, sumptibus Patroni, ejusque fructus, & vas custodiendi pariter pro Domino; Argumentum diluebatur ex eo, quòd illa toties repetita Domini appellatio non erat perneceffe referenda ad dominium Castri, sed commodè intelligi poterat de dominio ipsius palatii, in quo continuo habitare, & viridarii, quòd colere debebant Cappellani, quòd satis est, ut probatio exinde desumpta dubia, & æquivoca reddatur, atque ideo attendenda non veniat. *Rot. decis. 77. num. 8. par. 14. & decis. 19. n. 6. par. 18. & coram Cerro decis. 493. num. 9.*

23 Omnino autem insubsistens erat aliud suppositum, quòd Fundator mandaverit celebrari Missam à Cappellanis hora, & loco à Barone præscribendis, quòdque Cappellani appellarentur Cappellani Baronis. Quamvis enim in dicta fundatione cautum fuerit, quòd volente aliquo ex dictis Cappellanis Sacrum peragere, tradatur illi pro quocumque Sacro certa, ac determinata elemosyna juxta qualitatem dierum festorum, vel ferialium, quòdque ea Missa sit ultra Missam celebrari debitam à Parocho, & respectivè à Cappellano Dominorum; Hic tamen loquendi modus neque ullam inducit celebrandi obligationem, sed potius eam excludit, ex deductis per *Rot. coram Seraphin.*

M m

raphin.

rabin. decis. 39. num. 3. & coram Peuting. decis. 53. nu. 69., & in recent. dec. 27. num. 3. par. 19. neque præfert, quod Cappellani denominentur Cappellani Dominorum, quinimo illos ab istis omnino separat, ac distinguit, virtute illius dictionis ultra, de qua Rota decis. 15. n. 7. par. 12. & decis. 418. n. 5. par. 19. rec.

Sed certius hæc omnia procedere videbantur, quia in exclusionem assertæ annexionis plura concurrunt validissima
 24 argumenta desumpta ex visceribus ipsius foundationis, & subsequuta uniformi observantia. Ac primò quidem se offert reservatio Jurispatronatus; quæ expressè legitur facta *pro hæredibus, & successoribus quibuscumque*, ac proinde necessariò comprehendit hæredes, & successores universales; neque ullo pacto restringi potest ad successores in feudo, qui sunt successores bonorum particularium, ut aliàs in proposito dixit *Rot. decis. 70. num. 16. par. 12. decis. 413. num. 11. par. 18., & magis in puncto coram Emerix dicta dec. 885. num. 12.* Secundò, hoc ipsum comprobatur alia valde notabilis reflexio, quòd pro dote dictarum Cappellaniarum non quidem bona feudalia assignata fuerunt, sed census liber, & proprius ipsius Fundatoris, & ad eum pertinens non tanquam Baronem, sed uti privatam personam; Unde eò magis Juspatronatus dici nequit annexum Castro, & acquisitum Baroni, sed potius ceteri debet hæreditarium, & aptum transire in eos, in quos bona pro illarum dote assignata transissent, si pro tali dote collata non fuissent. *Rot. dec. 299. num. 10. par. 16. & decis. 19. nu. 5. par. 18. & decis. 662. num. 19. in fine par. 19. rec. & in dicta Compostellana Parochialis de Pardeffa 2. Julii 1710. S. Quæ sanè in fine coram R. P. D. meo Falconerio.*

25 Denique ita declaravit subsequuta observantia; Antequam enim Castrum, & bona allodialia in eo existentia in potestatem Principis Angeli devenirent, illa divisim à duobus Dominis possidebantur; Castrum nempe cum jurisdictione Territoriali à Domo Urfini vigore cessionis per ipsum reportatæ à Camera Apostolica, quæ propter quoddam delictum Honiphrii Sanctacrucii illud Fisco addixerat; Arx verò, sive palatium cum ceteris bonis allodialibus ab ipsa familia Sancta-

crucia: Occurrentibus autem hoc tempore vacationibus dictarum Cappellaniarum, hæc solum ad illas præsentavit; imò, quòd notabilis est; unam ex illis anno 1663. ad Castrum Petræ fortis auctoritate Apostolica transtulit, videntibus, & patientibus Urfinis ejusdem Castri Viani possessoribus. Ulterius quando iidem Urfini Castrum cum jurisdictione venderunt Principi Angelo nulla facta fuit mentio de dicto Jurepatronatus; Et è converso cum Marchio Antonius de Sanctacrucis Arcem, sive palatium cum ceteris bonis allodialibus eidem Principi vendidit, expressis, differtisque verbis cessum quoque, ac translatum fuit in eundem Principem Juspatronatus dictarum Cappellaniarum, illa excepta, quæ ad Castrum Petræ fortis jam pridem translata fuerat; Et successivè idem Princeps emptor, occurrentibus vacationibus, nominando, & præsentando ad dictas Cappellanas semper asseruit illas olim fuisse de Jurepatronatus DD. de Sanctacrucis, nunc verò ad ipsum, & ejus hæredes pertinere vigore ejus Instrumenti, quo mediante venditio bonorum allodialium celebrata fuerat. Quamobrem hæc stante ad eò præcisa, uniformi, ac longa observantia dictæ annexionis exclusivæ, nemo non videt quàm durum sit illam hodie prætere, sub debili obtentu quarundam levium conjecturarum, ut in specie respondit *Rot. decis. 314. sub nu. 4. par. 4. & decis. 70. num. 16. & 17. par. 12. & decis. 19. n. 7. par. 19. rec.*

26 Firmata itaque ex hæcenus deductis pertinentia Jurispatronatus favore D. Hieronymi, ac transeundo ad aliam resolutionis partem respicientem assignamentum Cappellanorum, quamvis DD. in præterita Causæ propositione crediderint, illud pro tertia parte deberi à D. Principe Gaspare sub fundamento, quòd illud esset onus infixum bonis hæreditariis defuncti Principis Angeli illius patris, quorum tertia pars ab ipso possidetur, ut latius firmat decisio Causæ *S. fm.* Hodie tamen audito D. Principe, factoque meliùs elucidato, censuerunt assignamentum prædictum in totum deberi à D. Hieronymo, quia revera onus prædictum non est infixum bonis possessis ab eodem D. Principe, sed est onus merè hære-

hæreditarium, tanquam susceptum, & accollatum à Principe Angelo in ipso Instrumento emptionis bonorum allodialium loco census ab initio assignati pro dote dictarum Cappellaniarum, unde omnino pertinere debet ad ipsum D. Hieronymum universalem hæredem, *leg. unic. C. ut action. ab hered. & in hered. Rot. coram Coccin. decis. 36. n. 4., & coram Dunozi. jun. decis. 658. num. 15., & melius coram Bich. decis. 55. num. 18. & seqq.* Non verò ad D. Principem Gasparem, cui in causam legitimæ ipsi debita in bonis paternis ex iudicio, & sententia Arbitrorum à Partibus non impugnata certa pars bonorum tradita fuit immunis, & exempta ab omnibus oneribus: unde illi omnino standum est, nè aliàs minus sua legitima consequatur, ut in puncto dixit *Rot. coram Bich. decis. 55. num. 21. & 22., & nullum in Jurepatronatus commodum sentiens, subire debeat incommodum solvendi emolumentum Cappellanis, contra regulam Text. in l. secundum naturam ff. de regul. jur. cum aliis notissimis concordantibus, de quibus *Rot. decis. 46. num. 2. par. 16., & decis. 58. num. 1. par. 18. rec.**

Et juxta hunc modum utraque &c.

R. P. D. C E R R O .

Romana Fideicommissi .

Lunæ 22. Febr. 1717.

FRatres de Cia sub fundamento distractionis Cappellæ erectæ à Francisco Cia in Ecclesia Sanctæ Mariæ del Pisciarello Terræ Poli, ac aliorum bonorum, quæ pro cautela illius dotis à dicto Francisco fuerant relicta, putantes ad eorum commodum apertum fuisse non minus fideicommissum restitutorium, quam contraventionale ordinatum ab eodem Testatore occasione erectionis dictæ Cappellaniæ, petierunt sub die 29. Aprilis anni proximi elapsi à me proponi dubium -- *An danda esset immisso* -- quòd cum resolvi tunc non potuerit ob suffragiorum paritatem, in audientia diei 22. Junii subsequentiis decisum fuit sub responso negativo. Quapropter admissi ad beneficium novæ audientiæ hodie omnem restrinxerunt conatum ad solum fideicommissum contraventionale, ac propterea agnoscendo DD. illud rectè de per se

Pars II.

stare posse, secluso etiam fideicommissum restitutorio, ut aliàs monuit *Card. de Luca de fideic. disc. 143. sub num. 5.* sedulo examinatis rationum momentis, quæ pro illo Actoribus patrocinabantur, discedendo à priori opinione recefferunt à decisis.

27. Præfatus enim Franciscus in erectione dictæ Cappellaniæ cum constitutione determinatæ dotis, pro qua specialiter hypothecavit duas domos, & generaliter omnia, & universa bona ita præcepit -- *Item detto Signor Fondatore espressamente proibisce a tutti li suoi Eredi, e successori in infinitum Padroni pro tempore di poter in alcun tempo mai vendere, alienare, impegnare, o in qualsivoglia altro modo distraere la detta Chiesa, e Cappella con altre sue ragioni, sotto pena di caducità dal commodo di detta sua eredità da incorrersi ipso jure, & ipso facto per qualsivoglia pretesto, e causa anche qui non espressa &c. e venendo il caso (il che Dio non voglia) che alcuno di detti suoi Eredi &c. in avvenire mai per alcun tempo avesse tal intenzione di alienare &c. in tal caso la detta alienazione s'intenda nulla &c. e quello, che averà tal temerità di fare tal alienazione &c. in tal caso decadi dal commodo di detta eredità ipso jure, & ipso facto, come in effetto da adesso per allora lo diseredita, e non abbia alcun titolo, nè azione alcuna sopra la detta sua eredità, ed altro, che si contiene nella presente fondazione, ed in luogo suo succeda, debba, e vada, e cadi nell'altro più prossimo della linea, agnazione, e parentela di detta discendenza della Casa Cia.* Quamobrem cum in testamento deinde confecto, ratificato, ac approbato Instrumento dictæ foundationis hæredem scripserit Lucam fratrem, dum iste grandi contracto ære alieno in suos Creditores alienavit tam Cappellam, quam duas domos specialiter obnoxias oneri ejus dotis, unà cum omnibus aliis bonis hæreditariis, pari modo pro cautela dotis hypothecatis, statim factus fuit locus substitutioni contraventionali favore Actorum, uti proximiorum de linea, agnatione, & parentela, non expectata morte Alienantis; qui, sicuti in ipso momento alienationis privatus legitur omni commodo, & jure super prædicta hæreditate, ita illius existentia nequaquam impedit quominus ad subsequen-

quentes in gradu ob ejus contraventionem successio devolvatur, ut probant *Peregrin. de fideicom. art. 14. num. 8. Ciarlin. controv. 43. num. 6. & seqq. Capon. discept. 373. num. 10. Rota Lucen. apud Balduccium ad Ramon. decis. 36. num. 2. & seqq. lib. 2. Rota nostra in recen. decis. 205. nu. 2. par. 15. & in Cavallicen. bonorum 16. Junii 1704. §. Ex quibus coram bo. me. Caffarello, & in Romana domus, seu palatii 2. Decemb. 1707. §. Visa etenim coram bo. me. Omana, & 4. Februarii 1709. §. Descendendo coram Eminentiss. Scotto, & in Romana primogenitura de Cardellis 16. Martii 1711. §. Inficiari coram R. P. D. meo Crispo.*

Nec incurfus caducitatis sic à Testatore comminatæ evitari posse videbatur ex ea responsione, cum qua pertransit decisio, quæ revidetur §. Attamen, quòd nempe præceptum de non alienando restrictum fuerit ad Ecclesiam tantum materiale, id confirmando verbis illis -- *Ne tampoco farvi Convento* -- quasi ista Ecclesiæ solummodo materiali congruere debeant; Etenim assumptum istud undique subvertitur ab amplitudine verborum, quibus dicta prohibitio concepta fuit ibi -- *detta Chiesa, o Cappella con altre sue ragioni* -- Prædicta enim jura, quæ eodem modo cadunt sub præcepto de non alienando, sicut & ipsa Cappella, seu Ecclesia hanc restrictionem non admittunt, sed æquè illorum nuncupationem comprehenduntur etiam prædia, & bona dotalia, in quibus præcipuè consistere dicuntur jura ipsius Ecclesiæ, ad *Text. in leg. quid aliud 86. ff. de verb. signif. Barbos. app. 134. num. 10. Simon de Præi. de interpret. ult. volunt. lib. 2. solut. 4. num. 39. Rota coram Ninot. decis. 28. num. 9. Quemad-*
 28 *modum experimur in unione, quæ ubi facta legatur de Ecclesia cum suis juribus translata per ea dicitur Ecclesia cum suis bonis. Lopus alleg. 139. num. 10. & seqq. Rota coram Emerix jun. decis. 786. num. 2., & in recen. decis. 10. num. 2. par. 14., & decis. 49. num. 8. par. 15., & decis. 321. n. 2. par. 19. Prædicta enim verba -- nè tampoco farvi Convento -- stant ampliativè, nec tollunt præcedentem inhibitionem generaliter expressam de non alienando Cappellam cum suis juribus, cum species non restringat genus, sed addita censetur gratia majoris declarationis, juxta do-*

ctrinam *Bart. in leg. quasitum 12. §. si quis fundum sub num. 11. & seqq. ff. de fund. instruct. Gratian. discept. 692. num. 5. Rota coram Emerix jun. dec. 1272. n. 8.*

Atque ex ea universalitate verborum tollitur aliud objectum, quod verba illa -- *con altre sue ragioni* -- verificari possint in jure honorifico Patronatus; Præterquam quod enim nulla congrua ratio esset assignabilis cur prædicta jura Cappellæ potius verificari debeant in solo Jure patronatus, nec æquè complectantur cætera bona dotalia ejusdem Cappellæ, quando eorum generalitas potest utrumque comprehendere, per ea, quæ advertit *Rota coram Propatruo meo decis. 28. n. 12., & coram Benincasa decis. 144. num. 10., & in recen. decis. 251. num. 16. par. 19.* Attamen excluditur in universum ista interpretatio, quia cum verba illa -- *con altre sue ragioni* -- sint significativa domini favore Ecclesiæ, cui annectuntur, juxta monitum *Text. in leg. Quintus §. Argento ff. de auro, & argento legat.*, non possunt ullo pacto adaptari juripatronatus, cujus Ecclesia non est domina, quodque propterea dicitur jus proprium Patronorum, non verò Ecclesiæ, ut tradunt *Barbos. appell. 124. num. 31. Lamberini. de jurepatr. lib. 1. par. 2. q. 7. art. 1. nu. 5. vers. Non venire, Vivian. eod. tract. lib. 1. cap. 2. n. 2.*

At ubi pro incurfu caducitatis exposceretur effectiva alienatio Cappellæ, seu Ecclesiæ materialis, ac Juris patronatus nec ista revera deficeret; Nam cum fundator in erectione dictæ Ecclesiæ reservaverit sibi, ejusque hereditibus mansionem cum mobilibus in eadem Ecclesia, necnon stabulum ibi -- *Ad effetto, che dette stanze con detti mobili, e rimessa le possi sempre godere detto Signor Fondatore &c. e doppo di sè i suoi heredi, e successori, e perciò proibisce espressamente che detti mobili, e robbe*
 30 *non si possino mai vendere &c.* eo ipso quòd Lucas primus hæres cessit, & renunciavit generaliter favore Creditorum -- *Omnia, & singula ejus bona stabilia, mobilia, sementia, jura, credita, & actiones quas-cumque in quovis loco possit, & existen., & ad ipsum quomodolibet spectan., & pertinent. &c.* -- cum omnibus, & singulis eo-
 31 *rum juribus, jam distraxisse censetur tam Ecclesiam materiale, quæ respectu ædificii ejusque situs, & ornamentorum dicitur*

citur esse in hæreditate prophana, & in hominum commercio, ut testantur *Salgad. Labyrinth. Credit. part. 3. cap. 5. num. 48. Loter. de re Benefic. lib. 2. quest. 4. num. 14. Card. de Luca de jurepatr. disc. 53. n. 3. & in Miscell. Eccles. disc. 28. n. 12. & de Præmin. disc. 40. num. 9.*, quam prædictas mansiones unã cum mobilibus, quæ veluti ipsius Ecclesiæ partes erant affectæ hypothecæ Creditorum, & expositæ illorum concursui, ad tradita per *Rebuff. in leg. verbum 181. vers. 14. ff. de verb. signific. cum aliis per Rot. in Firmana jurisdictionis super reservatis 15. Aprilis 1701. S. Non officiente coram Reverendissimo Molines Generali Hispaniarum Inquisitore.*

32 Quinimo ipsum Juspatronatus, quod in vim memoratæ cessionis ad eam amplæ de omnibus bonis, & juribus translatum dicitur in Creditores tamen nulla de eo facta fuerit specialis mentio, ut tenent *Vivian. de jurepatronatus lib. 4. cap. 4. nu. 16. & 17. Rota coram Bich. decis. 15. num. 4. & coram Benincas. decis. 90. num. 6. & in Urbanic. Canonatus 23. Januarii 1697. coram Reverendissimo dell'Olmo, & 20. Junii 1698. coram bon. mem. Pio impress. apud modernum Romanum discept. Eccles. 4. n. 84. & 95.*

Minusque caducitas valet excusari ex eo quod dicta alienatio facta à Luca interpretanda sit exclusivè ad bona illa, quæ sub pœna caducitatis alienari prohibebantur. Sumendo sic interpretationem benignam pro actu licito, ut excludatur illicitus; Etenim conclusio ista tollitur à circumstantia facti, dum Lucas ante generalem cessionem omnium bonorum, & jurium usque de anno 1712. alienavit in specie unam ex domibus assignatis profundo, & dote Cappellaniæ; Alteram verò ejusdem Cappellæ domum dotalem distinxit in generali cessione omnium bonorum, in cujus sequelam inclusit istam domum mediante indicatione, quæ sit per cedentem bonis, de qua *Scanerol. de Visit. Carcerat. lib. 3. §. 9. cap. 7. num. 2.*, & demum conclusio allegata in objecto non applicatur in nostra hypothese, ubi fundator jura Cappellaniæ, quæ alienari prohibuit non restrinxit ad certa tantum bona, sed extendit ad universa, ac ad jura hæreditaria, quæ generaliter hypothecare declaravit pro cautela dotis Cappel-

laniæ tam in Instrumento Foundationis, quàm in Testamento, in quibus terminis, cum prohibitio omnia complectatur, non intrat interpretatio eximendi ab actu alienationis bona prohibita, attentæ deficientia distinctæ speciei bonorum liberorum, & prohibitorum, *Bich. decis. 426. num. 7. part. 2. divers.* Atque ideo cum Lucas universa bona alienaverit, nullo justo colore excusari queit ab inflicta pœna, cum institutus censeatur sub conditione resolutiva de non alienando, & hæres tamdiu designatus, quamdiu bona hæreditaria non alienasset, ad *Text. in leg. si legatum ff. de adimen. legat. Tancrediti consult. 10. num. 46. & seqq., Thesaur. decis. 270. num. 20.* in modum ut secuta contraventione, lex ipsa statim exequi dicatur voluntatem defuncti transferendo hæreditatem in substitutum *Ciarlin. contrav. 126. num. 54. & seqq.* cum aliis per *Rot. in dicta Romana Primogenituræ de Cardellis 16. Martii 1711. S. In altera cor. R. P. D. meo Crispo.*

Cum verò inexcusabilis undique redatur incurfus Lucæ in caducitatem, omnino irrelevantè ea reduci prætendebatur ad nudam amissionem juspatronatus, quasi fundator hæreditatis appellatione loqui intellexerit de solo juspatronatus; Intellectui enim isti nimis adversatur littera Instrumenti ex pluribus locis desumpta iuxta quam non semel, sed pluries expressit se caducitatem imponere ab universa hæreditate ibi -- *Sotto pena di caducità dal comodo della sua Eredità da incorrerse ipso jure, & ipso facto, come in effetto da adesso per allora lo disse-redita, e non abbia alcun titolo, nè azione alcuna sopra la detta sua eredità --* Quapropter de directo destrueretur dicta littera, ubi pro hæreditate intelligendum sit juspatronatus ob nimis patentem diversitatem inter unam, & alteram intercedentem, cum hæreditas sit quid universale continens omnia bona, & jura Testatoris *leg. nihil aliud 24. & leg. hæreditatis appellatio 119. & leg. hæreditatis appellatio 138. ff. de verb. signif.* jus verò patronatus sit quid personale, ac ab hæreditate penitus distinctum. *Lambert. de jurepatronatus lib. 1. part. 2. quest. 5. art. 14. num. 6. Rota in Mantuana Beneficii impress. apud eundem Romanum discept. Eccles.*

Eccles. 14. num. 32. & in Balneoregion. Beneficii 11. Januarii 1707. §. Qualitas coram Reverendissimo Kaunitz; Potissimum ubi non agitur de fundatore rudi, & idiota, sed sagaci experto utpote Beneficiato Basilicæ Lateranensis, quique propterea præsumitur, quòd sciverit quid appellatione hæreditatis, quidve nuncupatione jurispatronatus contineretur ad hoc, ut unum pro alio non usurpaverit, prout pro interpretandis Testamenti verbis indagandum esse monuit Card. de Luca de fideicom. disc. 58. sub num. 2. vers. in proposito igitur in fine, Gobbius consult. 150. num. 32. & 33., Rota in dicta Romana Domus, seu Palatii 31. Januarii 1710. §. Nihil adversante coram R. P. D. meo Crispo.

Et de facto in suo proprio sensu fundatorem intellexisse nomen hæreditatis demonstrat superior pars Instrumenti foundationis, in qua mentionem fecit de duabus domibus assignatis in fundum Cappellaniæ ibi -- *Che le sudette case con tutti l'altri suoi beni, che lascerà nella sua Eredità* -- cum una pars dispositionis declararet quid appellatione hæreditatis senserit fundator in altera *Mantic. de conject. lib. 3. tit. 9. num. 5. & seqq., Rot. dec. 647. num. 34. part. 19. recent., & in Sulmonen. jurispatronatus 21. Januarii 1715. §. Hacque intelligentia coram R. P. D. meo Falconerio.*

Parumque relevat quòd, sicuti in erectione Cappellaniæ fundator non instituerat sibi hæredem universalem, ita dijudicandum non sit voluisse infligere poenam privationis totius hæreditatis, quæ regulare est quòd nec dari, nec auferri possit nisi per testamentum; Huic enim objecto occurrunt pariter verba ejusdem testamenti, in quo præfatus Franciscus ratificavit, & explicitè approbavit foundationem Cappellaniæ -- *Con tutti li patti, proibizioni, obblighi, & altro contenuti, & espressi nell'Istromento di essa fondazione, quale in tutto, e per tutto, ratifico, approvo, & accetto, e voglio che se gli dia la sua piena esecuzione nel modo, e forma, che in esso, e per tutto si contiene* -- ac propterea, cum prohibitio alienationis sub poena caducitatis ab integra hæreditate adjecta legatur in memorato Instrumento foundationis uti ratificata in testamento de super condito, in esse dicitur

in eodem testamento, ac si in isto fuisset
35 *expressè repetita, idque ex vi relationis, quæ efficit ut relatum ita inesse dicatur in referente cum omnibus suis qualitatibus, ut unica ex utroque quodammodo fiat dispositio ad Textus expressos in leg. asse toto 77. de hered. instit. col. si ita scripsero 38. ff. de cond., & demonstrat., & leg. institutio 10. ff. eodem, Capon. disc. forens. cap. 100. lib. 2., Mansus controuv. 315. num. 28., Rot. in recent. dec. 87. num. 4. par. 15., & in Romana, seu Reatina Fideicommissi 2. Decembris 1697. §. Hæc enim argumenta, & 23. Januarii ejusdem anni §. At hujusmodi coram Eminentissimo Cardinali de la Tremoille, & in Reatina Fideicommissi de Vicentinis 14. Martii 1701. §. Neque coram Card. Scotto.*

Cujus relationis vis minus rectè declinari contendebar sub respectu diversitatis personarum, quæ invitatur in testamento, ab illis, quæ vocatæ noscuntur in instrumento foundationis, cum in isto jus nominandi ad Cappellaniam relictum fuerit Hieronymo filio Lucæ, quando in testamento Lucas reperitur hæres scriptus in omnibus bonis, & in universa hæreditate, qui vocatus non legebatur in foundatione Cappellaniæ: Quandoquidem, licet Lucas non fuerit invitatus ad jus nominandi in foundatione Cappellaniæ, non idcirco argui rectè poterat non fuisse ei relictum juspatronatus, nec fuisse in foundatione vocatum; Fundator enim declaravit velle Cappellaniam erigere -- *Per se, suoi eredi, e successori di qualsivoglia sorte in infinitum &c. della Casata, e Famiglia Cia in perpetuo* -- Unde, cum sit extra controversiam Lucam fuisse primum hæredem institutum in testamento, sit inde consequens fuisse itidem vocatum ad dictum juspatronatus, quod si jus nominandi fuit relictum Hieronymo filio Lucæ, hoc nil aliud infert, nisi quod fundator distinxit juspatronatus à jure nominandi, quòd tanquam effectus juspatronatus bene stare potest penès unum de familia, quantumvis juspatronatus insit penès hæredes ejusdem familiæ, ut in specie adverrunt *Vivian. de jure patronat. lib. 1. cap. 3. num. 31., & lib. 5. cap. 2. nu. 3. Gonzal. ad regul. Cancell. gloss. 18. num. 92. Rot. coram Seraphin. decis. 456. nu. 3. & 4. & in recent. decis. 809. num. 13. part. 18., & in*

& in Alexanen. Beneficii 11. Aprilis 1712. S. fn. coram R. P. D. meo Aldrovando. Et ita utraque &c.

R. P. D. L A N C E T T A.

Leodien. Pastoratus.

Veneris 20. Martii 1716.

37 **P**ropofui hodie dubium *An Sententia Rotalis fit confirmanda, vel infirmanda*, & Domini confirmandam esse responderunt, quia, ut bene firmatum fuit in *decifione R. P. D. mei Falconerii 2. Julii 1714.* in præfenti Judicio vertente super institutione inter duos Præfentatos ad controverfum Pastoratum, illa omnino concedenda est Joanni, qui præfentatus reperitur à Barone Friderico poffeffore Caftri de Pettigny, & Ceffionario Odyliæ, quæ in ultima præcedenti vacatione, cum fubfequuto effectu præfentavit, juxta difpofitionem celebris *Textus in cap. confultationibus de jurepatr.*, quam in fimilibus controverfiis perpetuò fervat Rota, ut videre est in *recent. decif. 73. à num. 17. par. 11.*, & in *Oftunen. Beneficii 3. Decembris 1714. coram Eminentiffimo Scotto*, & in *Cremonen. Beneficii 4. Februarii 1715. S. Quandoquidem coram R. P. D. meo Cerro, & millies alibi.*

38 Absque eo quod ad evertendum dictum ultimum statum fuffragari valeat Ægidio Colliganti, vel quod ille fit dubius, & æquivocus, ex quo perpetuus Purleaux ultimus dicti Beneficii poffeffor illud à S. Sede impetraverit non tamquam ab Odyliæ præfentatus, fed tamquam devolutum, ob incapacitatem Laurentii nominati à Carolo Barone de Kerchem; vel quòd faltem cum hodie doceatur de pertinentia dicti Jurifpatronatus favore Vicecomitis Francifci à quo ipfe Ægidius præfentatus fuit, quæcumque Odyliæ, & Friderici quali poffeffio à proprietate, ac titulo abforbeat, ut fepe aliàs ad limitationem dicti *cap. confultationibus* refpondit Rot., & præfertim in *Matheranen. Parochialis 11. Januarii 1712. S. Quod autem coram R. P. D. meo Falconerio*, & in *Pifana Prioratus 11. Aprilis 1712. S. Atque id ipfum coram R. P. D. meo Anfaldo*, & *Bononien. Beneficiorum de Cafello 12. Decembris ejufdem anni coram R. P. D. meo Crifpo.*

39 Quòd enim attinet ad primam objecti partem, difficultas omnis removetur ex ipfo contextu literarum Apostolicarum, in quibus difertiffimis verbis primo loco enunciatur vacare Beneficium per obitum Lamberti illius dum viveret ultimi Rectoris, non obftante provifione reportata ab Ordinario per Laurentium, tamquam in ætate legitima non conftitutum, & forfan nulliter, & de facto præfentatum à memorato Carolo Barone de Kerchem, qui extra poffeffionem Domini loci de Pettigny, cui d. Iufpatronatus annexum reperitur, juris ordine fervato jam pridem expulfus fuerat; Deinde verò committitur officiali Epifcopi Leodien., ut eundem Pastoratum Apostolica Auctoritate conferat perpetuò Purleaux afferenti se (sunt eadem verba dd. literarum) à dilecto filio Ernesto Barone de Kerchem moderno dicta Ecclefia unico Patrono, seu dilecta in Christo filia Odyliæ de Dobblesheim moderna unica dicta Ecclefia Patrona, & in poffeffione domini dicti loci, ut etiam accepimus, exiftentibus ad dictam Ecclefiam, ut præfertur vacantem, intra legitima tempora præfentatum: Sicuti de facto verificato prius dicto Jurepatronatus, aliisque de jure, & juxta formam earundem literarum verificandis, fuit idem Perpetuus ad poffeffionem memorati Beneficii à dicto Officiali Commiffario immiffus, expulfo exinde Laurentio Oppofitore, atque in expenfis condemnato. Quamobrem in hisce rerum, factique circumftantiis tantum abest, ut dictus ultimus status, & quali poffeffio Odyliæ dubia, aut æquivoca dici valeat, ut potius ex oppofito magis clara, & univoca exoptari nequeat, utpote canonizata in contradictorio Judicio per fententiam Delegati Apostolici in exclusionem alterius Præfentati ab Auctore moderni Vicecomitis cum fubfequuta pacifica poffeffione ufque ad obitum Rota coram Celf. decif. 193. num. 9., & in *recent. decif. 269. n. 7. cum feqq. par. 15.* & in *Barchinonen. Parochialis del Prat. 13. Junii 1695. S. Nec relevat coram boni mem. Urfino*, & in *Mediolanen. Cappellania 9. Maji 1701. S. Et tanto magis*, & *5. Maji 1702. S. Non minori coram Eminentiffimo Priolo*, & in *Melevitana jurifpatronatus 13. Januarii 1708. coram boni mem. Omaña.*

Eoque

40 Eoque certius quia idem evenisse constat respectu alterius Beneficii sub invocatione Sanctæ Catharinæ eidem Feudo de Pettigny pariter annexi, in quo anno 1699. excluso præsentato à dicto Carolo, institutionem obtinuit Præsentatus ab Odylia, qui non obstante lite ab initio mota adhuc hodie in ejus possessione perseverat; unde etiam si deficeret certus status controversi Pastoratus, satis esset in præsentis Judicio pro effectu retentionis certa quasi possessio quoad aliud Beneficium ab eadem universali causa dependens, ut bene de more prosequitur dicta decisio præcedentis instantiæ §. Non obstante, & aliàs respondit *Rota dec. 820. num. 7. coram Emerix jun., & in Majoricen. Beneficii 11. Maji 1705. §. fin. coram bon. mem. Mutò, & in Frisingen. Decanatus 12. Junii 1711. §. Præsertim in fin. coram Reverendissimo Domino Molines Decano.*

41 Posito itaque ex his ultimo statu claro, & indubitato favore Odyliæ Austricis Friderici, qui Joannem præsentavit, descendentes Domini ad aliam objecti partem minùs Ægidio proficere concesserunt solitum diffugium ad titulum, & pertinentiam Jurispatronatus, sub obtentu, quòd memoratum feudum de Pettigny, cui illud reperitur annexum, non jure domini, sed simplicis, tantum pignoris in Odyliam translatum fuerit à dicto Carolo Vicecomitis Auctore pro relevatione molestiarum illi illatarum super Terra de Naderharen, quòdque per consequens jus præsentandi unà cum dominio tam utili, quàm directo dicti Castri semper remanserit penès Carolum debitorem atque ejus successores, ex literali dispositione *Textus in cap. cum Bertoldus de sententia, & re judicata*, ubi cavetur quòd si Villa, cui sit juspatronatus annexum pignori detur, jus præsentandi in Creditorem non transit, quia fructus præsentationis est pretio inæstimabilis atque ideo in sortem debiti, cum pignus luitur, imputari non potest, ut bene ibi explicat *Gloss., & Innocent., & post eos Lambertin. de jurepatronat. lib. 1. part. 2. quest. 1. artic. 2. per tot.*, cum aliis adductis in præcedenti decisione §. Nec relevante.

42 Fuit namque animadversum memora-

tam Odyliam pro relevatione dd. Molestiarum licèt de consensu Caroli, non sine tamen Magistratus, & Curia Feudalis auctoritate immiffam fuisse in actualem dicti Castri possessionem in vim cujusdam consuetudinis, sive remedii, quod apud Leodienses Gallico vocabulo *Saysina* dicitur, & quidem servatis omnibus in eo Judicio de more servandis: Quidquid autem sit; an Immiffio ejusmodi simplicem tantum detentationem ab initio in Odyliam transfulerit ad instar pignoris, & Immiffionis in Salviano, vel potiùs plenam possessionem, & dominium cum dictum verbum diversimode à nostratibus acceptum reperitur, & quandoque usurpatum fuerit pro injectione manus, & occupatione domini, ut in *cap. Clericis §. Nos igitur de Immunit. Eccles. lib. 6.* sicuti vulgo apud Gallos accipi testatur *Tiraquell. in tract. le mort saist le vis. declar. 1. num. 3.* Quandoque verò pro traditione possessionis, vt placuit *Cyno in l. in ea lege C. de condict. ob causam quem sequutus est Castren. in l. qui universas §. 1. in fin. ff. de acquiren. possess.* Illud utique certum est, quod cum Carolus dicto feudo judicialiter exutus fuerit, tamquam specialiter hypothecato in casu dd. molestiarum neque intrà terminum unius anni illud reluerit; Saltem ex tunc, consuetudine regionis attendita, quæsitum fuit Odyliæ dominium illius irrevocabile, ut firmat *de Mean. ad consuetudin. Leodien. observ. 544. par. 5. n. 1.*

Abque eo, quòd negari valeat possessionem prædictam judicialiter captam fuisse: Quamquam enim Carolus consensum suum illi præstiterit, cum tamen ad eum effectum adhibita fuerit Magistratus auctoritas, parvumque, ac magnum, præceptum interpositum, ac tandem servata omnia de more, & consuetudine in ejusmodi judicii servanda nullo modo censeri potest intrà limites privatæ, & extrajudicialis concessionis restricta, ad ea, quæ tradit idem *de Mean. loco supra cit. in fin.*, & priùs dixerat *obser. 301. per tot., & signanter n. 1.*

Et nihilominus quatenus etiam id admitti vellet, adhuc tamen cum de tempore, quo Vicecomes dicti Caroli debitoris successor Ægidium præsentavit jam lapsus esset alius terminus quadraginta-

anno-

annorum in Sayfinia conventionali ab eadem consuetudine ad reluendum præfixus, ejus præsentatio sustineri non posset, cum jam tunc Dominum d. Castri, unâ cum Jurepatronatus eidem annexo, ad Fridericum Odyliæ Creditricis cessionarium irrevocabiler pertinerere cœpisset, ut distinguendo inter unam, atque alteram speciem dictæ Sayfiniæ firmat citatus de *Mean. dicta observat.* 301. num. 1.

Quam quidem veritatem ipse quoque Vicecomes optimè agnovit dum successive anno 1711. ex propria persona, atque ex titulo cujusdam fideicommissi immisionem petiit, atque obtinuit adversus Fridericum super dicto feudo de Pettigay, ejusque pertinentiis, ac nominatim super juribus honorificis eidem annexis; Quod sane factum clarissimè demonstrat eadem jura honorifica, interquæ sine dubio memoratum juspatronatus continebatur, ex confessione ipsius Vicecomitis penès Fridericum ab eo conventum extitisse, ut bene observat *decisio præcedentis instantiæ* §. *Que omnia cum seqq.*

43 Tantum itaque abest, quòd ultimus status, & quasi possessio ab opposito titulo pertinentiæ, & juspatronatus absorberi valeat, ut potius ex supra deductis plurimum ab eo confoveatur: & tamen in præsentis Judicio sufficeret eandem pertinentiam aliquatenus dubiam esse, ad hoc ut interim Pastoratus adjudicandus sit Joanni, qui præsentatus reperitur à Patrono existente vigore ultimi status in clara quasi possessione præsentandi, ut pluribus adductis concordantibus respondit *Rota in Meleuitana juspatronatus* 31. Martii 1702. §. *Etenim coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mediolanen. Cappellania* 25. Aprilis 1704. §. *ſin. coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano, cum aliis in Firmana beneficiorum* 3. Junii 1715. §. *Non obſtat coram Me.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. ROVAULT DE GAMACHES.

Leodien. Pastoratus.

Lunæ 12. Aprilis 1717.

O Bturni mutationem contigit hodie disputari coram me de viribus decisionis diei 20. Martii 1716. à R. P. D. meo

Pars II.

Lancetta in hac Causa editæ, & licet in audientia 11. Decembris anni proximi præteriti sine resolutione ab eodem propositum fuerit dubium -- *An sit standum, vel recedendum à decis.* -- nihilominus hodie Domini in *decis.* persistendum esse responderunt.

44 Quidquid enim sit de ultimo statu. quoad Juspatronatus Pastoratus controversi, tam in decisione, quæ revidetur, quàm in altera præcedentis instantiæ diei 2. Julii 1714. coram R. P. D. meo Falconerio adjudicatum favore Odyliæ Auſtriciſis Baronis Friderici, à quo in vacatione novissimè sequuta præsentatus fuit Joannes Gaye, Domini in hodierna propositione alteri firmiori fundamento adhæserunt, in citatis decisionibus quoque deducto, quòd nempe dictus Pastoratus cum sit de Jurepatronatus annexo dominio Castri de Pettigny, quod modò pertinet ad Fridericum, ab eodemque possidetur, jure meritoque institutio ad eundem Pastoratum danda sit Joanni, quem idem Fridericus in Rectorem præsentavit, excluso Ægidio Boulard nominato à Francisco Paulo Vicecomite de Freneau dictum Castrum non possidente, juxta *Text. apertum in cap. ex literis de juspatronatus, ibique Innoc. num. 2. Lambertin. de juspat. par. 2. lib. 1. q. 5. art. 11. num. 2. Vivian. eod. tractatu lib. 5. cap. 2. num. 18. Garz. de benefic. par. 5. cap. 5. num. 37. Rota in Reatina juspatronatus* 2. Maji 1710. §. *Quia posita coram R. P. D. meo Lancetta, & in Viterbien. Cappellania* 15. Martii proximi præteriti §. *Prout etiam coram eodem.*

In dubium autem revocari posse non videtur pertinentia dicti Castri ad Fridericum, cum illud à Carolo Guillelmo de Kerckem, cui occasione matrimonii anno 1655. contracti, assignatum fuerat à Francisco patre cum altero feudo de Nede-haren sub reservatione annui redditus florenorum 1500. favore Ernesti fratris, & viri Odyliæ ad istam, ob molestias passas super dicto feudo de Nede-haren in causam supradictæ annuæ præstationis prius recepto, translatum fuerit anno 1669. auctoritate Curie de Surice, quæ post editum magnum, & parvum decretum, juxta stylum illarum Partium pro concessione domini, & Saisfiniæ, triduo stetit in possessione ejusdem Castri, & in eam, ac Saisfiniam,

N n

finiam,

finiam, deinde immisit Odiliam, quæ ipsum Castrum postmodum cessit Ferdinanda ejus filia, seu Friderico viro; ambigi proinde nequit quin iste pro Domino habendus sit, ut probat decisio cor. R. P. D. meo Falconerio §. *Nulla sanè*, & *sequentibus*, & altera coram R. P. D. meo Lancetta §. *Posto itaque*, & *seq.*

45 Neque ex eo, quod Odilia possessionem hanc prædicti Castri acquisiverit, ex remedio à Leodiensibus nuncupat. *saisinia* prætendi potest, quòd ipsa, & Fridericus ab ea causam habens nudam tantum detentionem ejusdem Castri acquisiverit jure pignoris, & in qualitate Creditoris, qui cum pignus pro Domino possidere diceretur, inde sequatur Jus patronatus unà cum dominio Castri, tam utili, quam directo, semper remansisse penes Carolum debitorem, ejusque successores, ad *Text. in cap. cum Bertoldus de sent. & re judic.* & tradunt *Canonistæ in cap. ex litteris de jurepatr.*, & præcipue *Fagnan. ibidem num. 8. & 15. Lambertin. de jurepatr. par. 2. lib. 1. q. 9. art. 9. num. 12. Vivian. eodem tractatu lib. 4. cap. 7. num. 1.* Certius verò id procedere objiciebatur, inspecto tum pacto inter Carolum debitorem, & Odiliam inito, restituendi illi Castrum, quando de suo credito satisfacti fuisset ex fructibus, tum natura dicti remedii, cujus vigore Creditor imputat in suum fructus rei saisitæ, ut tradit *Mean. ad consuet. Leodien. obser. v. 237. num. 5., & 240. num. 13. tom. 2.,* & ideo inferebatur, quòd in Odiliam transire non potuit jus præ-

46 sentandi dicto Castro annexum, cum illud, veluti quid spirituale, in satisfactionem debiti non imputeretur. *Gloss. in d. cap. cum Bertoldus verb. Patruus de sentent. & re judic. A Costa de privileg. credit. regul. 3. num. 109. circa finem; Merlin. de pignor. lib. 2. q. 22. num. 9. Pignattel. consult. Canon. 82. num. 97. tom. 9. Rot. coram Duran. decis. 298. num. 11.*

47 Placuit namque responsio, quòd Creditor immixtus pro suo credito in possessionem rei debitoris jure saisiniæ non dicitur possidere nomine ipsius debitoris, ut accidit in pignoratario, seu salvianista, sed nomine proprio, cum efficiatur statim Dominus, non tamen irrevocabiliter, nisi post annum, si saisinia, ut in præsentem fuerit judicialis, & post 40. annos, si fuerit

extrajudicialis, seu conventionalis, ut testatur *cit. Mean. obseruat. 142. sub nu. 1. obseruat. 237. num. 5., & 7. obseruat. 240. vers. licet dominium* quo circa Fridericus ratione ipsius saisiniæ, ac dominii ex ea resultantis, rectè potuit ad Pastoratum, de quo agitur, præsentare juxta auctoritates supra relatas in §. *Quidquid in fine.*

48 Idque justum locum sibi vindicat, tamen si dominium istud esset resolubile per luitionem, quia ex ea resolvitur quidem dominium, & cessat possessio, at non etiam Creditor saisitus definit esse interim Possessor, & Dominus, ad effectum, præsertim præsentandi, antequam luitio sequatur, ut contingit tum in Emptore cum pacto redimendi, tum in Creditore adjudicatario, seu deliberatario durante anno luitionis de jure competente Debitori, tum in usufructuario durante usufructu, tum in muliere possidente bona viri pro suæ dotis satisfactione, tum demum in Conductore, in quibus omnibus casibus, quamvis Dominium sit resolubile per emptionem, luitionem, obitum, satisfactionem, & finem locationis, attamen d onec hæc non sequantur, illud sufficiens est pro præsentatione explenda, ut de Emptore cum pacto redimendi *Vivian. de jurepatron. lib. 4. cap. 7. num. 2. Rot. in Sulmonen. Benefic. 7. Maji 1714. §. Transfundo coram R. P. D. meo Falconerio*, de deliberatione, *Rot. in Melevitana jurispatronatus 29. Aprilis 1701. §. Quia coram Eminentissimo Card. de la Tremoille de usufructuario, Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. num. 22. de muliere tenentaria bonorum viri Fontanell. de pact. nuptial. claus. 7. gloss. 3. par. 4. num. 31. tom. 2., & de conductore cap. ex litteris de jurepatr. Pacion. de locat. & conduct. cap. 11. nu. 38., & 45. in fine.*

Quamobrem minus officii Odiliam, seu Fridericum imputare teneri fructus perceptos ex dicto Castro in suum Creditum ex vi conventionis à Carolo cum Odilia initæ, & vigore saisiniæ; Quoniam prædicta conventio non probatur ex informi documento allato; Specialis verò censura saisiniæ demandans dictorum fructuum imputationem, non excludit Dominium in possessore saisito, & per consequens, neque jus præsentandi utpote, quia illa procedit

procedit in hypothesi jam sequutæ relutionis saisiniæ, non autem saisinia durante, aut elapso termino ad illam reluendam; In utroque enim ex his casibus dominium rei saisiniæ quæsitum dicitur Possessori cum sola differentia revocabilitatis, & irrevocabilitatis, ut supra probatum est; Immo verò cum Carolus Debitor à cujus facultate pendebat d.saisiniam mediante luitione revocare, eam nunquam revocaverit, omni procul dubio relui, seu revocari amplius modo nequit à Frenau, à quo Ægidius nominatus fuit ad controversum Pastoratum, sive quia dicti Caroli hæreditatem repudiavit ex notatis per *Rota dec. 53. num.7. post Merlin. de pignor., & in rec. decis. 613. per tot. par. 19.*

Sive quia saisinia, illiusque dominium post tanti temporis decursum, longè ultra annos 40., irrevocabile effectum fuit quando cum agitur de saisinia judiciali usque ab anno 1669. sequuta, utique ad

hunc effectum satis esset lapsus unius anni, ut superioribus locis dictum est non obstantibus indultis à statibus Leodiensibus publicatis pro suspensione saisiniæ ex Causa Belli, quo durante, & septennio post Pacem factam, in bonis saisitis, tempus, & tempora non current pro luitione.

Nam dicta indulta, providendo bonis saisitis ab anno 1688., retrotrahi non possunt ad saisiniam Castri prædicti antea factum; ad *Text. in l. leges Cod. de legibus cap. final. de constitut. Rot. coram Bich. dec. 109. nu.8.* minusque tollere jus possessori, iam quæsitum super ejusdem irrevocabilitate *Felin. in cap. final. num. 11. versic. primo extra de Constitut. Innocen. in cap. statui-mus num. 2. de major. obedien., Constantin. ad Stat. Urb. in prælud. art. 4. n. 228.* cum aliis relatis per *Rot. in Fulginaten. quarti Dotalis 9. Aprilis currentis §. Minus vero coram Me.*

Et ita utraque &c.

C A N O N X V I,

ALEXANDER III. Vintonien. Episcopo.

Illud prætereundum non duximus, quod si Laicus, Episcopo inconsulto, Ecclesiam non vacantem concedit Religiosæ Domui, & postea cum vacaverit ad præsentationem ejusdem Laici, Clericus ibi fuerit per Dioecesanum Episcopum institutus, prior concessio secundam institutionem, quo minùs habeatur rata, & firma, non potest aliquatenus impedire, cum illa concessio de jure nullius possit esse momenti, tum quia de re non vacante facta est, tum quia Laicus sinè auctoritate Episcopi nemini potest Ecclesias dare. Licet Religioso loco Juspatronatus conferendi liberam habeat facultatem. Si verò Juspatronatus vacante Ecclesia, Religioso loco contulerit, & aliquis sinè præsentatione Fratrum ejusdem loci fuerit in ipsa Ecclesia institutus, ejus secundum rigorem juris est institutio irritanda.